

**แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร
ตามพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี**

ฉบับที่ ๕

พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๙

สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
สำนักพระราชวัง สอนจิตรลดา

เสียงเด็ก ๆ ทักทายเสียงชัดเจน “สวัสดีครับ สวัสดีค่ะ”

สร้างความสดชื่นให้แก่ข้าพเจ้า

เด็กเหล่านี้จะต้องมีอนาคตที่ก้าวหน้าพร้อมที่จะเลี้ยงตนเอง เป็นที่พึ่งของครอบครัว สร้างชุมชน
นำประเทศให้ก้าวสู่นาคตอย่างมั่นคง และพร้อมจะร่วมมือกับชุมชนระหว่างประเทศ

พระราชนิพนธ์ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ๖๐ ปี

พุทธศักราช ๒๕๕๙

ISBN 978-616-7975-29-0

แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร
ตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
ฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๙

จัดทำโดย

สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๓

โทร. ๐ ๒๒๘๒ ๖๕๑๑

โทรสาร ๐ ๒๒๘๑ ๓๙๒๓

www.psproject.org

>> คำนำ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงเริ่มงานพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๓ และได้ทรงงานอย่างต่อเนื่องมาเป็นระยะเวลามากกว่า ๓๐ ปี มีเด็กและเยาวชนจำนวนมากจบการศึกษา สามารถประกอบอาชีพเลี้ยงดูตนเองและครอบครัว และทำประโยชน์ให้แก่สังคมประเทศชาติ เมื่องานพัฒนาได้ขยายกว้างขึ้น อีกทั้งมีผู้มาสนับสนุนมากขึ้น สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีจึงโปรดเกล้าฯ ให้จัดทำแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารฉบับแรกขึ้นตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๕ เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการทำงานพัฒนา จนถึงปัจจุบันได้ดำเนินการมาจนสิ้นสุดแผนฯ ฉบับที่ ๔ ใน พ.ศ. ๒๕๕๙

เพื่อให้การดำเนินงานพัฒนาเด็กและเยาวชน ตามพระราชดำริมีความต่อเนื่อง สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีจึงร่วมกับสถานศึกษาในโครงการตามพระราชดำริทุกสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๙ นี้ขึ้น เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการจัดทำแผนปฏิบัติการของสถานศึกษาและของทุกภาคส่วนที่สนับสนุนการพัฒนา และสามารถตอบสนองต่อความต้องการของเด็กและเยาวชนในพื้นที่เป้าหมาย ตลอดจนร่วมกันผลักดันการพัฒนาได้อย่างต่อเนื่องเป็นรูปธรรม ทั้งนี้สามารถปรับให้เหมาะกับบริบทและสถานการณ์ของแต่ละพื้นที่ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วแตกต่างกันไป

สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีหวังเป็นอย่างยิ่งว่าแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อสถานศึกษาและหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนที่ร่วมกันปฏิบัติงาน เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้รับโอกาสในการศึกษาและพัฒนาเท่าเทียมผู้อื่น เป็นคนมีสุขภาพดี มีคุณธรรมจริยธรรม ภาคภูมิใจในความเป็นไทย สามารถพัฒนาตนเองและมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติได้ อันเป็นพระราชประสงค์ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

พฤษภาคม ๒๕๖๐

>> สารบัญ

สรุปสาระสำคัญ

๑

ส่วนที่ ๑

๕

ภาพรวมการพัฒนาในช่วงแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร
ตามพระราชดำริ ฉบับที่ ๔ พ.ศ. ๒๕๕๐-๒๕๕๙

ส่วนที่ ๒

๒๗

สาระสำคัญของแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร
ตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
ฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๙

ส่วนที่ ๓

๕๓

การนำแผนสู่การปฏิบัติ

ภาคผนวก ก

๕๕

โครงการตามพระราชดำริ

ภาคผนวก ข

๖๕

พื้นที่เป้าหมาย (ข้อมูลปีการศึกษา ๒๕๕๙)

สรุปสาระสำคัญ

แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
ฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๙

แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ฉบับที่ ๕ จัดทำขึ้นเป็นแผนระยะ ๑๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๙) เพื่อเชื่อมต่อกับงานพัฒนาในช่วงที่ผ่านมาเข้ากับกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน ทั้งการปรับเปลี่ยนประเทศไปสู่ไทยแลนด์ ๔.๐ การเข้าเป็นสมาชิกของประชาคมอาเซียน การก้าวเข้าสู่ศตวรรษที่ ๒๑ และสังคมดิจิทัล

เพื่อให้เด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารได้รับการเตรียมพร้อม สามารถก้าวไปพร้อม ๆ กับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว การจัดทำแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ ฉบับที่ ๕ นี้ จึงได้จัดทำให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙) ซึ่งเป็นแผนแม่บทหลักของการพัฒนาประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) ที่น้อมนำหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาประเทศ แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๔) และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) โดยกำหนดเป็นวัตถุประสงค์และเป้าหมายหลักดังนี้

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยได้รับการพัฒนาศักยภาพอย่างสมดุล ในด้านพุทธิศึกษา จริยศึกษา ทัศนศึกษา และพลศึกษา ด้วยกระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติ มีความรักและหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติ ภาคภูมิใจในความเป็นไทย และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและประเทศชาติ

๒. เพื่อขยายการพัฒนาจากโรงเรียนสู่ชุมชน ทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็งและพึ่งตนเองได้ ครอบครัวและชุมชนเกิดการพัฒนา ช่วยเหลือสนับสนุนการพัฒนาเด็กและเยาวชนและโรงเรียนไปพร้อม ๆ กัน

๓. เพื่อผลักดันให้สถานศึกษาพัฒนาเป็นศูนย์บริการความรู้ สามารถถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีการพัฒนาให้กับผู้ปกครอง ชุมชน และสถานศึกษาหรือองค์กรอื่น ๆ ทั้งจากภายในประเทศและจากต่างประเทศ เพื่อนำไปประยุกต์ให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละที่ สร้างความร่วมมือและเครือข่ายเชื่อมโยงระหว่างประเทศ

เป้าหมายหลัก

การพัฒนาตามแผนฯ ฉบับที่ ๕ ประกอบด้วย ๘ เป้าหมายหลัก ๑๘ เป้าหมายย่อยของการพัฒนา ดังนี้

เป้าหมายหลักที่ ๑ เสริมสร้างสุขภาพของเด็กตั้งแต่ในครรภ์มารดา ประกอบด้วย ๓ เป้าหมาย มุ่งเน้นพัฒนาปรับปรุงการบริการอนามัยแม่และเด็กในพื้นที่เฉพาะที่ยังมีอัตรา การตายของทารกและทารกแรกเกิดมีน้ำหนักน้อยกว่า ๒๕๐๐ กรัมสูงอยู่ ให้มีการดูแลเด็ก ปฐมวัยทุกช่วงอายุครอบคลุมทุกพื้นที่ เพื่อให้เด็กปฐมวัยมีการเจริญเติบโตและพัฒนาการที่ สมวัย โดยแบ่งความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงานในพื้นที่เพื่อให้มีการเชื่อมต่อของแต่ละ ช่วงอายุ ระหว่างบ้าน ศูนย์เด็กเล็ก ชั้นอนุบาล จนถึงชั้นประถมศึกษา และยังคงเสริมให้ เด็กและเยาวชนในโรงเรียนมีสุขภาพที่ดี มีพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสม ลดความเสี่ยงต่อ การเกิดโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง ซึ่งปัจจุบันเป็นปัญหาสำคัญของประเทศ

เป้าหมายหลักที่ ๒ เพิ่มโอกาสทางการศึกษา ประกอบด้วย ๓ เป้าหมาย มุ่งเน้นการทำงานเชิงรุก สำรวจและจัดตั้งสถานศึกษาในพื้นที่ที่ขาดโอกาส จัดกลุ่มโรงเรียน (Cluster) เพื่อการใช้ทรัพยากรร่วมกัน พัฒนาขีดความสามารถของครูและโรงเรียนให้จัดการศึกษาใน

รูปแบบที่เหมาะสมสำหรับเด็กและเยาวชนที่มีความบกพร่องทางด้านร่างกาย สติปัญญาและ อารมณ์ ในส่วนของนักเรียนในพระราชานุเคราะห์นอกจากการเสริมทางวิชาการแล้ว ยังเน้น ปลุกฝังคุณธรรมจริยธรรม และการสร้างแรงจูงใจเพื่อให้เข้าสู่การศึกษาประเภทอาชีวศึกษา เพิ่มขึ้นตามความต้องการของประเทศ

เป้าหมายหลักที่ ๓ เสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนทางวิชาการและทาง จริยธรรม ประกอบด้วย ๔ เป้าหมาย มุ่งเน้นการแก้ปัญหาวิกฤตเรื่องภาษาไทย พัฒนาครู ผู้สอนให้สามารถใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่หลากหลายเพื่อพัฒนาศักยภาพพื้นฐานของ เด็กนักเรียนด้านภาษาไทย วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และสังคมศึกษา รวมทั้งทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ อื่น ๆ ควบคู่กับ การปลุกฝังคุณธรรมและจริยธรรม การเตรียมความพร้อมสำหรับประชาคมอาเซียน และ สนับสนุนผลักดันให้ครูมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

เป้าหมายหลักที่ ๔ เสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนทางการงานอาชีพ ประกอบด้วย ๓ เป้าหมาย ที่มุ่งเน้นจัดกระบวนการเรียนรู้อาชีพการเกษตรอย่างครบวงจร และเป็นระบบ ตั้งแต่การผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม จนถึงการนำผลผลิตไปใช้ประโยชน์ และการจัดทำบัญชี พัฒนาหลักสูตรงานอาชีพที่จำเป็นสำหรับชีวิตประจำวันให้เหมาะสมกับ แต่ละช่วงวัย พัฒนาปรับปรุงหลักสูตรสหกรณ์เพื่อให้การปลุกฝังลักษณะนิสัยและคุณธรรม จริยธรรมด้วยหลักการและอุดมการณ์สหกรณ์สัมฤทธิ์ผล

เป้าหมายหลักที่ ๕ ปลุกฝังจิตสำนึกและพัฒนาศักยภาพของเด็กและเยาวชนใน การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย ๑ เป้าหมาย ที่มุ่งเน้นจัด กระบวนการเรียนรู้ที่ให้ได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เห็นความงาม เกิดเป็นความปิติที่จะ ศึกษา เป็นความรัก ความผูกพัน ห่วงแทนในทรัพยากรของตน ร่วมในกระบวนการอนุรักษ์ และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนโดยใช้ธรรมชาติเป็นอุปกรณ์การ สอน

เป้าหมายหลักที่ ๖ เสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนในการอนุรักษ์และ สืบทอดวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของท้องถิ่นและของชาติไทย ประกอบด้วย ๑ เป้าหมาย ที่มุ่งให้เด็กและเยาวชนมีความรู้และเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมและภูมิปัญญา ร่วมกันอนุรักษ์ วัฒนธรรมของท้องถิ่นและวัฒนธรรมไทย โดยทำให้เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวันอย่างแท้จริง ส่งเสริมการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้องทั้งการพูดและการเขียน

เป้าหมายหลักที่ ๗ ขยายการพัฒนาจากโรงเรียนสู่ชุมชน ประกอบด้วย ๓ เป้าหมาย มุ่งเน้นให้ชุมชนได้รับการพัฒนาโดยการขยายงานพัฒนาจากโรงเรียนเข้าไปใน

ชุมชนผ่านทางเด็กนักเรียน ทั้งกิจกรรมการผลิตทางการเกษตรที่ยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พฤติกรรมสุขภาพและการพัฒนาสภาพแวดล้อมของบ้านและชุมชนให้ถูกสุขลักษณะ การนำความรู้และทักษะทางวิชาชีพ การทำบัญชี การสหกรณ์มาใช้ในครอบครัว และชุมชน

เป้าหมายหลักที่ ๔ พัฒนาสถานศึกษาเป็นศูนย์บริการความรู้ ประกอบด้วย ๓ เป้าหมาย ที่มุ่งหวังให้โรงเรียนสามารถพัฒนากิจกรรมการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เป็น นวัตกรรมที่มีชีวิต เป็นตัวอย่างให้แก่ประชาชน ครู นักเรียน หรือผู้สนใจมาศึกษาทดลอง ครูและเด็กนักเรียนสามารถถ่ายทอดความรู้โดยการเป็นวิทยากร มีการจัดการความรู้และเผยแพร่ต่อไป

ส่วนที่ ๑

ภาพรวมการพัฒนาในช่วงแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ ฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๕๐-๒๕๕๔

การพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๕๐ ถึง พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้ดำเนินงานตามแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ ฉบับที่ ๕ ซึ่งกำหนดวัตถุประสงค์ของการพัฒนาไว้ ๖ ประการ ได้แก่ (๑) ส่งเสริมโภชนาการและสุขภาพอนามัยของเด็กและเยาวชนเริ่มตั้งแต่ในครรภ์มารดา (๒) ส่งเสริมและสนับสนุนการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้แก่เด็กและเยาวชน (๓) เสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนในการเรียนรู้ทางวิชาการ (๔) เสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนทางการอาชีพ (๕) ปลูกฝังจิตสำนึกและพัฒนาคุณภาพของเด็กและเยาวชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ (๖) เสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ภาพรวมของการดำเนินงานในช่วง ๑๐ ปีที่ผ่านมา มีทั้งในทางกว้างและทางลึก โดยมีประเด็นสำคัญดังต่อไปนี้

๑. พื้นที่เป้าหมายและกลุ่มประชากรเป้าหมาย

๑.๑ พื้นที่เป้าหมาย

การพัฒนาเด็กและเยาวชนที่ผ่านมามีดำเนินการตามแนวพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีในการใช้โรงเรียนหรือสถานศึกษาเป็นฐานของการพัฒนา ดังนั้นพื้นที่เป้าหมายยังคงเป็นโรงเรียน/สถานศึกษาทั้งในสังกัดของกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ คือโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน (ร.ร. ตชด.) สังกัดของกระทรวงศึกษาธิการในบางพื้นที่ ได้แก่ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ร.ร. สพฐ.) ศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” (ศคช.) ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนในพื้นที่ภาคใต้ โรงเรียนพระปริยัติธรรมในสังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และสังกัดของกระทรวงมหาดไทย ได้แก่ ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาเด็กวัยเตาะแตะ นอกจากนี้สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารียังโปรดเกล้าฯ ให้ดำเนินการต่อในโรงเรียนที่โอนจากโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนไปยังสังกัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ทั้งนี้เพื่อให้งานพัฒนาดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในช่วงเปลี่ยนผ่าน

ในพ.ศ. ๒๕๕๒ โปรดเกล้าฯ ให้รับโรงเรียนจำนวนหนึ่งในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ทั้งสังกัดกรุงเทพมหานครและสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเข้าเป็นโรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริ ด้วยทรงเห็นว่าแม้จะเป็นพื้นที่ในเมือง ไม่ได้มีความทุรกันดารแร้นแค้น แต่เด็กและเยาวชนส่วนหนึ่งก็ยังประสบปัญหา โดยเฉพาะปัญหาโภชนาการที่มีทั้งภาวะโภชนาการขาดและภาวะโภชนาการเกิน นอกจากนี้ยังโปรดเกล้าฯ ให้เปิดสถานศึกษาใหม่ขึ้นในชุมชนที่ขาดโอกาส จึงทำให้แต่ละปีมีพื้นที่เป้าหมายเพิ่มขึ้น (ตารางที่ ๑)

เมื่อสิ้นสุดแผนฯ ฉบับที่ ๔ ในปีการศึกษา ๒๕๕๙ มีสถานศึกษาในโครงการตามพระราชดำริ ทั้งหมด ๘๔๔ แห่ง กระจายอยู่ในพื้นที่ ๕๑ จังหวัด ครอบคลุมหมู่บ้านที่อยู่ในเขตบริการการศึกษาของสถานศึกษาเหล่านี้ทั้งหมด ๒,๓๑๗ หมู่บ้าน

ตารางที่ ๑ จำนวนสถานศึกษาที่เป็นพื้นที่ดำเนินงานในช่วงแผนฯ ฉบับที่ ๕

หน่วย: แห่ง

พื้นที่ เป้าหมาย	ปีการศึกษา									
	๒๕๕๐	๒๕๕๑	๒๕๕๒	๒๕๕๓	๒๕๕๔	๒๕๕๕	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙
รร.ตชด.	๑๙๒	๑๘๓	๑๘๓	๑๗๙	๑๗๘	๑๗๘	๑๗๖	๑๙๖	๒๐๔	๒๐๗
รร.สพฐ.	๑๖๙	๑๗๘	๑๘๐	๑๘๑	๑๙๓	๒๐๑	๒๐๑	๒๐๑	๒๐๘	๒๐๘
ศศช.	๒๕๙	๒๖๖	๒๖๖	๒๖๖	๒๗๗	๒๖๙	๒๗๘	๒๗๙	๒๘๐	๒๘๐
รร.เอกชน สอน ศาสนา อิสลาม	๑๓	๑๔	๑๔	๑๔	๑๔	๑๔	๑๕	๑๕	๑๕	๑๕
รร.พระ ปริยัติ ธรรม	๑๓	๓๔	๔๐	๔๐	๕๑	๕๑	๕๓	๗๐	๗๐	๗๐
รร.กทม.	-	-	๒๕	๒๕	๒๕	๒๕	๒๕	๒๕	๒๕	๒๕
รร.อปท.	๓	๖	๗	๗	๘	๙	๑๒	๑๒	๑๒	๑๒
ศูนย์ฯ เตาะแตะ	๓๐	๓๐	๓๐	๓๐	๓๐	๓๐	๒๗	๒๗	๒๗	๒๗
รวม	๖๗๙	๗๑๑	๗๔๕	๗๔๒	๗๗๖	๗๗๗	๗๘๗	๘๒๕	๘๔๑	๘๔๔

๑.๒ กลุ่มประชากรเป้าหมาย

กลุ่มประชากรเป้าหมายของการพัฒนายังคงครอบคลุมตั้งแต่เด็กที่อยู่ในครรภ์มารดา เด็กแรกเกิดถึง ๓ ปี เด็กเล็ก เด็กนักเรียนประถมศึกษา และเด็กนักเรียนมัธยมศึกษา รวมทั้งสามเณรด้วย โดยเมื่อสิ้นสุดแผนฯ ฉบับที่ ๕ ในปีการศึกษา ๒๕๕๙ กลุ่มเป้าหมายมีจำนวนทั้งหมด ๑๕๔,๗๕๕ คน จำแนกเป็น

เด็กในครรภ์มารดา	๕,๒๑๒ คน
เด็กแรกเกิด-๓ ปี	๒๓,๑๕๘ คน
เด็กเล็ก	๒๕,๖๕๙ คน
เด็กนักเรียนประถมศึกษา	๖๗,๗๙๖ คน
เด็กนักเรียนมัธยมศึกษา	๓๒,๙๓๐ คน

ในจำนวนนี้มีกลุ่มเด็กพิการที่โรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริให้การดูแลอยู่จำนวน ๑,๑๗๔ คน

นอกจากกลุ่มเด็กและเยาวชนที่อยู่ในสถานศึกษาเป้าหมายดังกล่าวแล้ว ยังมีกลุ่มประชากรเป้าหมายอีกกลุ่มหนึ่งคือ นักเรียนในพระราชานุเคราะห์ ซึ่งเป็นเด็กและเยาวชนจากโรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริที่ได้รับการคัดเลือกให้รับทุนพระราชทานเพื่อศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นตามศักยภาพของแต่ละคน ในช่วง ๑๐ ปีของแผนฯ ฉบับที่ ๕ มีนักเรียนในพระราชานุเคราะห์ใหม่เฉลี่ย ๒๒๗ คนต่อปี และเมื่อสิ้นสุดแผนฯ ฉบับที่ ๕ ในปีการศึกษา ๒๕๕๙ มีนักเรียนในพระราชานุเคราะห์รวมทั้งสิ้น ๑,๙๑๑ คน ส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจนถึงระดับอุดมศึกษา มีเพียงส่วนน้อยที่ศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา

๒. ผลการพัฒนา

ผลการพัฒนาโดยการประเมินตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในช่วงของแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ ฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๕๐-๒๕๕๙ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๒ สรุปภาพรวมการพัฒนาตามตัวชี้วัด ในช่วงแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ ฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๕๐-๒๕๕๙

	๒๕๕๑	๒๕๕๔	๒๕๕๘
วัตถุประสงค์ที่ ๑ ส่งเสริมโภชนาการและสุขภาพอนามัยของเด็กและเยาวชนเริ่มตั้งแต่ในครรภ์มารดา			
เป้าหมายที่ ๑ เด็กตั้งแต่ในครรภ์มารดาทุกคนได้รับบริการเบื้องต้น			
จนเกิดรอดปลอดภัย			
อัตราการตายของทารกต่อการเกิดมีชีพ ๑,๐๐๐ คน	๗.๗	๑๙.๐	๑๙.๐
ร้อยละของทารกแรกเกิดมีน้ำหนักน้อยกว่า ๒,๕๐๐ กรัม	๙.๗	๑๑.๔	๑๑.๖
ร้อยละของภาวะน้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์ของเด็กแรกเกิด-๓ ปี	๖.๑	๖.๕	๖.๔
ร้อยละของภาวะเตี้ยของเด็กแรกเกิด-๓ ปี	๑๐.๖	๑๕.๕	๘.๑
ร้อยละของเด็กแรกเกิด-๓ ปี มีพัฒนาการตามวัย	๙๗.๙	๘๖.๒	๙๔.๒

	๒๕๕๑	๒๕๕๔	๒๕๕๘
เป้าหมายที่ ๒ เด็กปฐมวัยทุกคนได้รับการส่งเสริมด้านโภชนาการและมีพัฒนาการตามวัย			
ร้อยละของเด็กปฐมวัยมีน้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์	๓.๘	๗.๘	๘.๐
ร้อยละของเด็กปฐมวัยมีภาวะเตี้ย*	๑๒.๑	๗.๘	๗.๑
ร้อยละของเด็กปฐมวัยมีภาวะพอม*	๑.๘	๕.๕	๖.๕
ร้อยละของเด็กปฐมวัยมีภาวะเริ่มอ้วนและอ้วน*	๐.๕	๒.๖	๓.๑
ร้อยละของเด็กปฐมวัยมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์	๕๑.๘	๖๔.๗	๖๕.๒
เป้าหมายที่ ๓ เด็กทุกคนมีน้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐานของเด็กไทย และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์			
ร้อยละของนักเรียนประถมศึกษาที่มีภาวะเตี้ย*	๑๒.๙	๗.๑	๗.๒
ร้อยละของนักเรียนประถมศึกษาที่มีภาวะพอม*	๕.๓	๓.๘	๓.๘
ร้อยละของนักเรียนประถมศึกษาที่มีภาวะเริ่มอ้วนและอ้วน*	๑.๑	๔.๑	๔.๙
ร้อยละของนักเรียนประถมศึกษาที่มีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์	๖๗.๙	๖๗.๓	๗๓.๗
ร้อยละของนักเรียนมัธยมศึกษาที่มีภาวะเตี้ย*	-	๔.๓	๔.๔
ร้อยละของนักเรียนมัธยมศึกษาที่มีภาวะพอม*	-	๓.๕	๒.๕
ร้อยละของนักเรียนมัธยมศึกษาที่มีภาวะเริ่มอ้วนและอ้วน*	-	๖.๕	๘.๘
ร้อยละของนักเรียนมัธยมศึกษาที่มีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์	-	๘๐.๘	๗๙.๕
เป้าหมายที่ ๔ ลดอัตราคอฟอกในนักเรียนประถมศึกษาลงจนไม่เป็นปัญหาสาธารณสุข			
ร้อยละของนักเรียนประถมศึกษาที่เป็นโรคคอฟอก	๑.๕	๐.๙	๐.๖
เป้าหมายที่ ๕ ลดอัตราป่วยด้วยโรคมาลาเรียและโรคหนองพยาธิในนักเรียนลงจนไม่เป็นปัญหาสาธารณสุข			
อัตราพบเชื้อโรคไข้มาลาเรียในนักเรียน	-	๐.๔	๐.๓
อัตราความชุกของโรคหนองพยาธิในนักเรียน	๑๔.๑	๑๐.๔	๙.๔
			(๒๕๕๙)

	๒๕๕๑	๒๕๕๔	๒๕๕๘
เป้าหมายที่ ๖ เด็กและเยาวชนทุกคนมีพฤติกรรมในการเลือกบริโภคอาหารที่เหมาะสม			
ร้อยละของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ ๓ ที่บริโภคอาหารได้ถูกต้อง	๙๔.๔	๘๖.๑	๙๓.๕
ร้อยละของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ ๖ ที่บริโภคอาหารได้ถูกต้อง	๙๐.๐	๘๗.๙	๙๕.๘
ร้อยละของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ที่บริโภคอาหารได้ถูกต้อง	-	๘๘.๑	๙๗.๗
ร้อยละของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ที่บริโภคอาหารได้ถูกต้อง	-	๙๔.๓	๙๘.๐
เป้าหมายที่ ๗ เด็กและเยาวชนทุกคนมีสุขนิสัยที่พึงประสงค์			
ร้อยละของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ ๓ ที่มีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์	๗๗.๘	๗๐.๒	๘๗.๔
ร้อยละของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ ๖ ที่มีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์	๘๐.๐	๖๖.๐	๙๑.๑
ร้อยละของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ที่มีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์	-	๘๑.๖	๙๒.๒
ร้อยละของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ที่มีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์	-	๘๕.๙	๙๔.๔
เป้าหมายที่ ๘ นักเรียนตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ เป็นต้นไปได้รับการเตรียมความพร้อมในการเป็นพ่อและแม่ที่ดี			
ร้อยละของเด็กนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ที่มีความรู้ในเรื่องครอบครัวที่เป็นสุขตั้งแต่ระดับดีขึ้นไป	ไม่มีการประเมินผล		
วัตถุประสงค์ที่ ๒ ส่งเสริมและสนับสนุนการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้แก่เด็กและเยาวชน			
เป้าหมายที่ ๑ เด็กและเยาวชนด้อยโอกาสมีโอกาสดำเนินชีวิตและได้รับการบริการทางการศึกษาในรูปแบบที่เหมาะสมเพิ่มขึ้น			
ร้อยละของเด็กก่อนวัยเรียนที่ได้เข้าเรียนชั้นอนุบาล	๘๒.๒	๗๗.๗	๙๔.๐

	๒๕๕๑	๒๕๕๔	๒๕๕๘
ร้อยละของเด็กที่เรียนต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑	๘๕.๙	๗๑.๗	๘๕.๑
ร้อยละของเด็กและเยาวชนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ได้รับการพัฒนาศักยภาพและเตรียมความพร้อมเพื่อส่งต่อเรียนร่วม	-	๑๕.๐	๑๙.๕
ร้อยละของเด็กและเยาวชนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ได้รับการศึกษาในรูปแบบที่เหมาะสม	-	๓๗.๘	๕๔.๒
เป้าหมายที่ ๒ อัตราการเรียนต่อของนักเรียนในพระราชานุเคราะห์ในแต่ละระดับการศึกษาเพิ่มขึ้น			
ร้อยละของนักเรียนในพระราชานุเคราะห์ที่สามารถเรียนต่อมัธยมศึกษาปีที่ ๔ หรือวิชาชีพ	๗๘.๓	๘๓.๙	๙๖.๘
ร้อยละของนักเรียนในพระราชานุเคราะห์ที่สามารถเรียนต่อระดับอุดมศึกษา	๘๑.๖	๘๑.๑	๗๑.๒
วัตถุประสงค์ที่ ๓ เสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนในการเรียนรู้ทางวิชาการ			
เป้าหมายที่ ๑ เด็กและเยาวชนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นในวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น (รายงานผลเฉพาะโรงเรียนในสังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน)			
คะแนนเฉลี่ยกลุ่มสาระภาษาไทยของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ ๖	๓๖.๑	๔๑.๗	๔๑.๑
คะแนนเฉลี่ยกลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ ๖	๔๓.๗	๓๔.๐	๓๔.๐
คะแนนเฉลี่ยกลุ่มสาระคณิตศาสตร์ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ ๖	๓๗.๗	๓๗.๖	๒๘.๑
คะแนนเฉลี่ยกลุ่มสาระภาษาอังกฤษของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ ๖	-	๓๓.๒	๒๖.๕
คะแนนเฉลี่ยกลุ่มสาระภาษาไทยของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๓	๓๔.๒	๓๖.๔	๓๔.๕
คะแนนเฉลี่ยกลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๓	๓๓.๗	๒๗.๑	๒๙.๖

	๒๕๕๑	๒๕๕๔	๒๕๕๘
คะแนนเฉลี่ยกลุ่มสาระคณิตศาสตร์ของนักเรียน มัธยมศึกษาปีที่ ๓	๒๘.๐	๒๘.๘	๒๐.๒
คะแนนเฉลี่ยกลุ่มสาระภาษาอังกฤษของนักเรียน มัธยมศึกษาปีที่ ๓	๒๔.๔	๒๕.๒	๒๕.๗
วัตถุประสงค์ที่ ๔ เสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนทางการอาชีพ			
เป้าหมายที่ ๑ เด็กและเยาวชนทุกคนมีความรู้และทักษะพื้นฐานทางการเกษตรยั่งยืน ในการผลิตอาหารเพื่อการบริโภค และทางด้านอาชีพที่จำเป็นในการดำรงชีวิต			
ร้อยละของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ ๖ ที่มีความรู้ด้าน การเกษตรยั่งยืนตั้งแต่ระดับดีขึ้นไป	๙๐.๐	๗๐.๑	๗๑.๑
เป้าหมายที่ ๒ เด็กและเยาวชนทุกคนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักการและ อุดมการณ์สหกรณ์			
ร้อยละของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ ๖ ที่มีพฤติกรรมที่ สอดคล้องกับอุดมการณ์สหกรณ์ตั้งแต่ระดับดีขึ้นไป	๘๕.๐	๖๖.๙	๗๑.๔
วัตถุประสงค์ที่ ๕ ปลูกฝังจิตสำนึกและพัฒนาศักยภาพของเด็กและเยาวชนในการ อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม			
เป้าหมายที่ ๑ เด็กและเยาวชนทุกคนมีความรู้และตระหนักถึงความสำคัญของการ อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และผลกระทบของทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมต่อการดำรงชีวิต			
ร้อยละของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ ๖ ที่มีความรู้ด้านการ อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่ระดับดี ขึ้นไป	๘๕.๐	๕๙.๓	๖๘.๐
เป้าหมายที่ ๒ เด็กและเยาวชนทุกคนมีลักษณะนิสัยในการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้อยู่ในสภาพที่ดี และการใช้ทรัพยากรอย่างมี ประสิทธิภาพ			
ร้อยละของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ ๖ มีพฤติกรรมการ อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่พึงประสงค์ ตั้งแต่ระดับดีขึ้นไป	๙๐.๐	๘๐.๔	๗๒.๔

	๒๕๕๑	๒๕๕๔	๒๕๕๘
วัตถุประสงค์ที่ ๖ เสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น			
เป้าหมายที่ ๑ เด็กและเยาวชนทุกคนมีความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นของตน			
ร้อยละของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ ๖ มีความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นตั้งแต่ระดับดีขึ้นไป	กิจกรรมมีหลายประเภท จึงประเมินผลลัพธ์รวมไม่ได้		
เป้าหมายที่ ๒ เด็กและเยาวชนมีความภาคภูมิใจ เห็นคุณค่าในมรดกทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของท้องถิ่น และมีความรักท้องถิ่น			
ร้อยละของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ ๖ ที่ได้ร่วมกิจกรรมการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น	กิจกรรมมีหลายประเภท จึงประเมินผลลัพธ์รวมไม่ได้		

- หมายเหตุ - ภาวะเฉื่อยประเมนจากส่วนสูงตามเกณฑ์อายุ
- ภาวะพอม, ภาวะเริ่มอ้วนและอ้วน ประเมินจากน้ำหนักตามเกณฑ์ส่วนสูง

๒.๑ การเสริมสร้างโภชนาการและสุขภาพอนามัย

การดำเนินงานที่ผ่านมามีประกอบด้วยกิจกรรมหลัก ได้แก่ การเกษตร การประกอบอาหารกลางวันและอาหารเสริม การเฝ้าระวังทางโภชนาการ การควบคุมโรคขาดสารไอโอดีน การป้องกันการเจ็บป่วยจากโรคติดต่อ โรคมาลาเรียและโรคหนองพยาธิ การเสริมสร้างสุขนิสัยที่พึงประสงค์ การพัฒนาสมรรถภาพทางกาย และการสนับสนุนงานบริการอนามัยแม่และเด็กในพื้นที่ที่บริการสาธารณสุขเข้าไม่ถึง การดำเนินงานปรากฏผลดังนี้

กลุ่มหญิงตั้งครรภ์และทารกแรกเกิดจนถึง ๓ ปี อยู่ในหมู่บ้านเขตบริการของสถานศึกษาในโครงการตามพระราชดำริ หลายหมู่บ้านยังเป็นพื้นที่ที่เข้าถึงยากโดยเฉพาะพื้นที่ที่เป็นภูเขาสูงทางภาคเหนือ การให้บริการแม่และเด็กเบื้องต้นจึงผ่านทางครูอนามัยของโรงเรียน โดยขับเคลื่อนงานร่วมกับ อสม. หมอตำแย และเจ้าหน้าที่อนามัย เช่น พื้นที่ของ รร. ดชด. และ ศศช. ผลการดำเนินงานพบว่า ในช่วงครึ่งหลังของแผนฯ ฉบับที่ ๔ อัตราการตายทารกต่อการเกิดมีชีพพันคนและอัตราทารกแรกเกิดมีน้ำหนักน้อยกว่า ๒,๕๐๐ กรัมเพิ่มสูงขึ้น โดยใน พ.ศ. ๒๕๕๘ พบว่า อัตราการตายทารกสูงถึง ๑๙.๐ ต่อการเกิดมีชีพพันคน (เป้าหมาย ๑๒ ต่อการเกิดมีชีพพันคน) และอัตราทารกแรกเกิดมีน้ำหนักน้อยกว่า ๒,๕๐๐ กรัมเป็นร้อยละ ๑๑.๖ (เป้าหมายร้อยละ ๗) สะท้อนถึงคุณภาพของการให้บริการ

แม่และเด็กที่ยังไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ และปัญหาการขาดอาหารของหญิงตั้งครรภ์ที่ยังคงมีอยู่ในบางพื้นที่ นอกจากนี้ยังพบว่า เด็กแรกเกิดจนถึง ๓ ปีมีภาวะเตี้ยสูงถึงร้อยละ ๘.๑ และสูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ แสดงถึงการขาดสารอาหารอย่างเรื้อรังมานาน แต่อย่างไรก็ตามร้อยละ ๙๔.๒ ของเด็กกลุ่มนี้ยังมีพัฒนาการตามวัยตามเกณฑ์

กลุ่มเด็กเล็กหรือเด็กปฐมวัย ในช่วงแผนฯ ฉบับที่ ๔ เด็กกลุ่มนี้ครอบคลุมเด็กที่อยู่ในช่วงอายุ ๓ ถึงต่ำกว่า ๖ ปี การดำเนินงานในช่วงที่ผ่านมาได้พยายามผลักดันให้เด็กกลุ่มนี้ได้รับการดูแลอย่างเป็นระบบ ทั้งด้านโภชนาการ การเจริญเติบโตและพัฒนาการ การเตรียมความพร้อมของเด็กก่อนเข้าโรงเรียน ดังนั้นเด็กกลุ่มนี้จึงอยู่ในการดูแลของศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาเด็กวัยเตาะแตะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของกรมพัฒนาชุมชน หรือชั้นอนุบาลของโรงเรียน ผลการดำเนินงานพบว่า ใน พ.ศ. ๒๕๕๘ ก่อนสิ้นสุดแผนฯ ฉบับที่ ๔ มีภาวะเตี้ยเพียงร้อยละ ๗.๑ แต่เริ่มมีปัญหาอ้วน โดยร้อยละของภาวะเริ่มอ้วนและอ้วนรวมกันเป็น ๓.๑ ขณะเดียวกันสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มีเพียงร้อยละ ๖๕.๒ เท่านั้น

เมื่อพิจารณาถึงสถานการณ์โดยรวมของประเทศพบว่า เด็กปฐมวัยซึ่งนับตั้งแต่แรกเกิดจนถึง ๕ ปียังมีพัฒนาการที่ล่าช้ากว่าวัย สาเหตุมาจากครอบครัวไม่มีความรู้และขาดเวลาในการเลี้ยงดูอย่างเหมาะสม^๑

กลุ่มเด็กนักเรียน เมื่อสิ้นปีการศึกษา ๒๕๕๘ นักเรียนประถมศึกษาร้อยละ ๗.๒ มีภาวะเตี้ย ร้อยละ ๔.๙ มีภาวะเริ่มอ้วนและอ้วน และร้อยละ ๗๓.๗ มีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาพบว่า มีภาวะเตี้ยร้อยละ ๔.๔ ภาวะเริ่มอ้วนและอ้วนรวมกันร้อยละ ๘.๘ และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์ร้อยละ ๗๙.๕

เมื่อพิจารณาภาวะโภชนาการของทุกกลุ่มอายุพบว่า ในช่วง ๑๐ ปีนี้นอกจากจะพบปัญหาโภชนาการขาดแล้ว ยังมีแนวโน้มของภาวะเริ่มอ้วนและอ้วนรวมกันเพิ่มขึ้นในทุกกลุ่มอายุ โดยกลุ่มเด็กมัธยมศึกษามีภาวะเริ่มอ้วนและอ้วนรวมกันสูงสุด เด็กเหล่านี้จะเสี่ยงต่อการเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ยังคงอ้วน และเสี่ยงต่อการเกิดโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง อาทิ โรคหัวใจและหลอดเลือด โรคเบาหวาน และโรคความดันโลหิตสูง

สำหรับสถานการณ์การขาดสารไอโอดีนในพื้นที่โครงการตามพระราชดำรินั้น หลังจากได้ดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคขาดสารไอโอดีนมาอย่างต่อเนื่องด้วยมาตรการการใช้เกลือเสริมไอโอดีนทั้งที่โรงเรียนและครัวเรือน การให้เด็กดื่มน้ำเสริมไอโอดีนที่โรงเรียน

๑ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒

ทุกวัน และการเฝ้าระวังโดยครูอนามัยตรวจคอกพอกในเด็กนักเรียนประถมศึกษาทุก ๖ เดือน พบว่า อัตราคอกพอกในเด็กนักเรียนประถมศึกษาไม่เกินร้อยละ ๕ มาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ แผนฯ ฉบับที่ ๓ จนถึงสุดแผนฯ ฉบับที่ ๔ อย่างไรก็ตามเมื่อกรมอนามัยทำการสุ่มตรวจ ระดับไอโอดีนในปัสสาวะของนักเรียนประถมศึกษาในพื้นที่จังหวัดเลยกลับพบว่า มีการขาดสารไอโอดีนในระดับต่าง ๆ รวมกันสูงถึงร้อยละ ๔๗ และยังพบว่ามีเด็กนักเรียนที่มีความเสี่ยงที่จะได้รับไอโอดีนเกินถึงร้อยละ ๑๖.๗ ดังนั้นการดำเนินงานต่อไปจึงต้องมีการทบทวน มาตรการและวิธีการที่จะใช้อย่างรอบคอบ

ในการพัฒนาอนามัยส่วนบุคคลพบว่า โรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริทุกโรง ได้เกิดความตื่นตัวและมีการพัฒนาทั้งในส่วนของโครงสร้างทางกายภาพ เช่น ห้องส้วม ที่ล้างมือ ห้องครัว โรงอาหารที่ถูกสุขลักษณะ เป็นต้น และการกระตุ้นให้เด็กฝึกปฏิบัติจนพัฒนา เป็นนิสัยอันพึงประสงค์ ๑๒ ข้อ ได้แก่ อาบน้ำอย่างน้อยวันละ ๑ ครั้ง สระผมอย่างน้อย สัปดาห์ละ ๒ ครั้ง แปรงฟันอย่างน้อยวันละ ๑ ครั้ง ล้างมือก่อนรับประทานอาหาร ล้างมือหลังขับถ่าย ตัดเล็บมือเล็บเท้าให้สั้นอยู่เสมอ สวมรองเท้า ราดน้ำเมื่อใช้ส้วม ใช้ช้อนรับประทานอาหาร ใช้ช้อนกลางเมื่อรับประทานอาหารร่วมกับผู้อื่น ใส่เสื้อผ้าสะอาด และใช้แก้วน้ำตนเองเมื่อดื่มน้ำ) ผลจากการประเมินพฤติกรรมของนักเรียนพบว่า นักเรียนมีการพัฒนา สุขนิสัยที่พึงประสงค์ไปในทิศทางที่ดีขึ้น สอดคล้องกับผลการสำรวจโรคหนองพยาธิเมื่อสิ้นสุด แผนฯ ฉบับที่ ๔ ใน พ.ศ. ๒๕๕๙ พบว่าอัตราการติดเชื้อโรคหนองพยาธิลดลงเหลือร้อยละ ๙.๔ ยกเว้นในพื้นที่ ศศช. ซึ่งเป็นชาวไทยภูเขาเผ่าต่าง ๆ ยังคงพบสูงมากถึงร้อยละ ๔๕.๙ ซึ่งสูงต่อเนื่องมาจากแผนฯ ฉบับที่ ๓ คือร้อยละ ๔๔.๙ ในปีการศึกษา ๒๕๔๙

สำหรับเขตพื้นที่ที่ประชากรมีความเสี่ยงต่อการติดเชื้อมาลาเรียพบว่า สถานการณ์มีแนวโน้มดีขึ้น โดยมีอัตราพบเชื้อโรคไข้มาลาเรียในนักเรียนลดลง

๒.๒ โอกาสและคุณภาพทางการศึกษา

๒.๒.๑ การเพิ่มโอกาสทางการศึกษา

๑) การเปิดสถานศึกษาในพื้นที่ที่ยังเข้าไม่ถึงบริการการศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐ ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๔๙-๒๕๕๘ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีโปรดเกล้าฯ ให้สำรวจพื้นที่ที่ยังไม่มีสถานศึกษาและจัดตั้งสถานศึกษาขึ้น พร้อมทั้งพระราชทานเงินเป็นค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างอาคารเรียน อาคารประกอบ วัสดุอุปกรณ์เบื้องต้น และจ้างครู เพื่อให้โรงเรียนจัดบริการการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับประถมศึกษาและจัดกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ สถานศึกษาที่โปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้งขึ้น อาทิ

• สถานศึกษาเพื่อเป็นอนุสรณ์แก่ผู้มีคุณูปการในการพัฒนาเด็กและเยาวชนตามพระราชดำริ

พ.ศ. ๒๕๕๒ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ม.ร.ว.เฉลิมลักษณ์ จันทรเสน
อ.แม่ระมาด จ.ตาก

พ.ศ. ๒๕๕๕ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนท่านผู้หญิงสุประภาดา เกษมสันต์
อ.กาบเชิง จ.สุรินทร์

พ.ศ. ๒๕๕๖ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ศ.ดร.เนวิน สคริมชอร์ อ.บุญทริก
จ.อุบลราชธานี

พ.ศ. ๒๕๕๗ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ศ.สำเภา-ไพวรรณ วรางกูร
อ.แม่สอด จ.ตาก

• โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในพื้นที่ขาดแคลนห่างไกล ๑๗ แห่ง โดยในปีการศึกษา ๒๕๕๗ จำนวน ๘ โรงเรียน และในปีการศึกษา ๒๕๕๘ อีกจำนวน ๙ โรงเรียน

๒) การขยายการจัดบริการการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับมัธยมศึกษา

ในบางพื้นที่ เช่น จังหวัดตาก เป็นพื้นที่ที่เข้าถึงยากโดยเฉพาะฤดูฝน ทำให้เด็กนักเรียนขาดโอกาสที่จะศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษา สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีจึงมีพระราชดำริให้โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนขยายการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาเพิ่มขึ้นในปีการศึกษา ๒๕๕๓ จำนวน ๒ โรงเรียน คือ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเฉลิมพระเกียรติ ๗ รอบ พระชนมพรรษา (บ้านหม่องก๊วะ) และโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ม.ร.ว.เฉลิมลักษณ์ จันทรเสน

๓) การจัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนในพื้นที่ทุรกันดารที่มีความบกพร่องทางด้านร่างกาย สติปัญญา และอารมณ์

ในช่วงแผนฯ ฉบับที่ ๕ มีการส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนที่มีความบกพร่องทางด้านร่างกาย สติปัญญา และอารมณ์ ที่อยู่ในโรงเรียนได้รับการศึกษาที่เหมาะสมอย่างเป็นรูปธรรม โดยการฝึกอบรมครูในเรื่องการคัดกรอง การจัดการศึกษาเฉพาะ และการส่งต่อไปยังโรงเรียนพิเศษ ในปีการศึกษา ๒๕๕๘ สามารถคัดกรองเด็กที่มีปัญหาพิเศษเหล่านี้ได้จำนวนทั้งสิ้น ๘๒๙ คน และได้รับการศึกษาในรูปแบบที่เหมาะสมเพียงร้อยละ ๕๔.๒ เท่านั้น ในปีการศึกษา ๒๕๕๙ จำนวนเด็กที่มีปัญหาพิเศษเพิ่มขึ้นเป็น ๑,๑๗๔ คน และจำนวนเด็กที่ได้รับการศึกษาที่เหมาะสมเพิ่มเป็นร้อยละ ๖๓.๙ อย่างไรก็ตามโรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริโดยเฉพาะโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนยังไม่สามารถจัดการศึกษาให้ครอบคลุมได้ทั้งหมด เนื่องจากยังขาดแคลนครูที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านนี้ อีกทั้งผู้ปกครอง

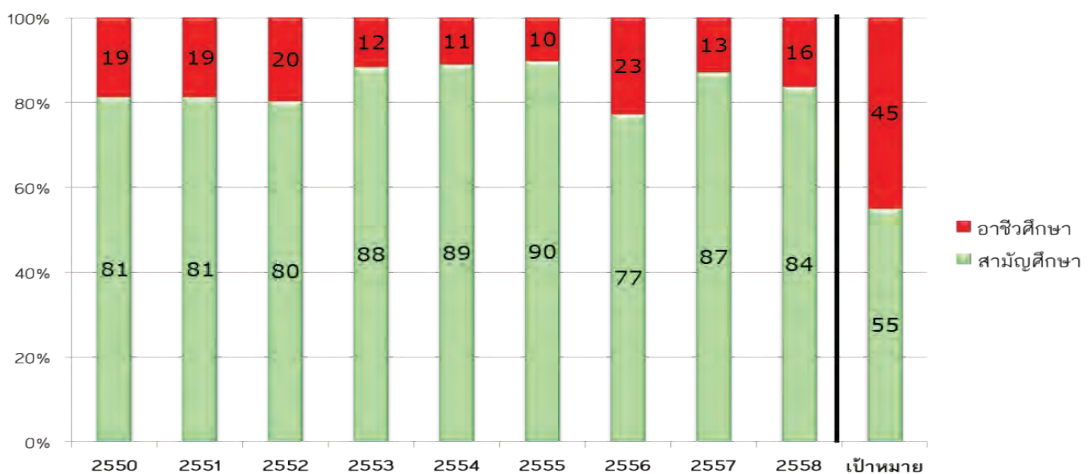
ยังขาดความเข้าใจจึงไม่ให้ความร่วมมือในการส่งเด็กเข้าสู่ระบบการศึกษา

๔) นักเรียนในพระราชานุเคราะห์

ภายหลังจากจบมัธยมศึกษาตอนต้นแล้ว นักเรียนในพระราชานุเคราะห์ที่ได้ศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเฉลี่ยร้อยละ ๘๓.๗ ต่อปีในช่วงปีการศึกษา ๒๕๕๐-๒๕๕๘ คงเหลือร้อยละ ๑๖.๓ ที่ออกจากระบบของนักเรียนในพระราชานุเคราะห์ไป ในจำนวนที่เรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายพบว่า สัดส่วนนักเรียนในพระราชานุเคราะห์ศึกษาต่อมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพศึกษาต่อสายสามัญศึกษาอยู่ระหว่างร้อยละ ๑๐ ต่อ ๘๐ ถึงร้อยละ ๒๓ ต่อ ๗๗ (เปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายของประเทศ คือ ๔๕ ต่อ ๕๕^{๒)} (ภาพที่ ๑) จะเห็นได้ว่านักเรียนที่ได้รับทุนพระราชทานส่วนใหญ่จะมุ่งศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษามากกว่าทางสายอาชีพ

เช่นเดียวกับสถานการณ์ของประเทศที่พบว่าสัดส่วนผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทอาชีพศึกษาต่อสายสามัญในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการระหว่างปีการศึกษา ๒๕๕๔-๒๕๕๘ มีแนวโน้มลดต่ำลงอย่างต่อเนื่อง โดยในปีการศึกษา ๒๕๕๔ มีสัดส่วนที่ร้อยละ ๓๖.๔ และลดลงเหลือ ๓๓.๕ ในปีการศึกษา ๒๕๕๘ สถานการณ์ดังกล่าวรวมกับจำนวนประชากรวัยแรงงานลดลงจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรไทยเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุส่งผลให้เกิดการขาดแคลนแรงงานในภาพรวมของประเทศ สวนทางกับการพัฒนาประเทศที่ต้องการกำลังคนทางด้านอาชีพศึกษาที่มีความรู้และทักษะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

ภาพที่ ๑ สัดส่วนนักเรียนในพระราชานุเคราะห์ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
สายอาชีพศึกษาต่อสายสามัญศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๕๐-๒๕๕๘

๒ แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

๒.๒.๒ การส่งเสริมคุณภาพการศึกษา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีพระราชดำริให้มีการส่งเสริมคุณภาพการศึกษา เพื่อให้เด็กและเยาวชนที่อยู่ในพื้นที่ทุรกันดารห่างไกลได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพเท่าเทียมกับพื้นที่อื่น ๆ ของประเทศ การดำเนินงานที่ผ่านมา มีทั้งการพัฒนาศักยภาพของครู โดยการฝึกอบรมเพิ่มพูนความรู้และทักษะประจำปี การส่งเสริมให้ครูมีวุฒิทางการศึกษาสูงขึ้น การส่งเสริมการใช้ห้องสมุด การสนับสนุนปัจจัยที่จำเป็นต่อการจัดการเรียนการสอน เช่น อาคารสถานที่ สื่อ วัสดุและอุปกรณ์ที่จำเป็น การใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และการสื่อสารมาช่วยในการจัดการศึกษา ปรากฏผลดังต่อไปนี้

๑) ผลการทดสอบระดับชาติการศึกษาขั้นพื้นฐาน (O-NET)

ผลการทดสอบระดับชาติการศึกษาขั้นพื้นฐาน (O-NET) ระหว่างปีการศึกษา ๒๕๕๑-๒๕๕๙ ของเด็กนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนในสังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสาระหลัก ๔ วิชา คือ ภาษาไทย วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ (ยกเว้นสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม) มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศในทุกกลุ่มวิชาอย่างต่อเนื่องในช่วงปีการศึกษา ๒๕๕๑ ถึง ๒๕๕๙ (ตารางที่ ๓)

ตารางที่ ๓ เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลการสอบ O-NET ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ปีการศึกษา ๒๕๕๑-๒๕๕๙ ของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนกับค่าเฉลี่ยของประเทศ

หน่วย: ร้อยละ

ป.๖	ภาษาไทย		วิทยาศาสตร์		คณิตศาสตร์		ภาษาอังกฤษ	
	ตชด.	ประเทศ	ตชด.	ประเทศ	ตชด.	ประเทศ	ตชด.	ประเทศ
๒๕๕๑	๓๖.๑	๔๒.๐	๔๓.๗	๕๑.๗	๓๗.๗	๔๓.๘	-	-
๒๕๕๒	๓๔.๑	๓๘.๖	๓๑.๗	๓๘.๗	๒๗.๗	๓๕.๙	๒๖.๔	๓๑.๘
๒๕๕๓	๒๕.๒	๓๑.๒	๓๓.๔	๔๑.๖	๒๖.๐	๓๔.๙	๑๙.๔	๒๑.๐
๒๕๕๔	๔๑.๗	๕๐.๐	๓๔.๐	๔๐.๘	๓๗.๖	๕๒.๔	๓๓.๒	๓๘.๔
๒๕๕๕	๓๖.๗	๔๕.๗	๓๑.๐	๓๗.๕	๒๖.๖	๓๕.๘	๒๘.๘	๓๗.๐
๒๕๕๖	๓๕.๑	๔๕.๐	๓๐.๖	๓๗.๔	๓๐.๓	๔๒.๐	๒๘.๑	๓๓.๘
๒๕๕๗	๓๖.๒	๔๔.๙	๓๓.๔	๔๒.๑	๒๗.๕	๓๘.๑	๒๗.๖	๓๖.๐
๒๕๕๘	๓๘.๘	๔๙.๓	๓๔.๖	๔๒.๖	๒๙.๒	๔๓.๕	๒๙.๐	๔๐.๓
๒๕๕๙	๔๑.๑	๕๒.๙	๓๔.๐	๔๑.๒	๒๘.๑	๔๐.๕	๒๖.๕	๓๔.๖

เมื่อนำค่าเฉลี่ยผลการสอบ O-NET ปีการศึกษา ๒๕๕๘ ของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริ สังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกรุงเทพมหานคร จำนวน ๓๖๙ โรงเรียน มาเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยระดับประเทศพบว่า จำนวนโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าหรือใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ยระดับประเทศในวิชาภาษาไทยอยู่ที่ร้อยละ ๑๔.๔ วิชาคณิตศาสตร์ร้อยละ ๑๑.๔ วิชาวิทยาศาสตร์ร้อยละ ๑๙.๐ และวิชาภาษาอังกฤษร้อยละ ๘.๘ โดยสังกัดกรุงเทพมหานครจะมีจำนวนโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยสูงกว่าหรือใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ยระดับประเทศมากที่สุด (ตารางที่ ๔)

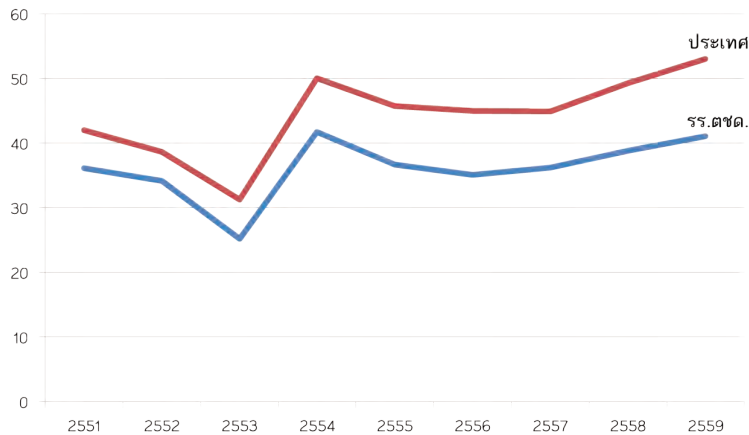
ตารางที่ ๔ จำนวนและร้อยละของโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ปีการศึกษา ๒๕๕๘ เฉลี่ยสูงกว่าหรือใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ยระดับประเทศ

สังกัด	จำนวน ร.ร. ที่เข้าสอบ	ภาษาไทย		คณิตศาสตร์		วิทยาศาสตร์		ภาษาอังกฤษ	
		จำนวน ร.ร.	ร้อยละ	จำนวน ร.ร.	ร้อยละ	จำนวน ร.ร.	ร้อยละ	จำนวน ร.ร.	ร้อยละ
ตชด.	๑๙๐	๗	๓.๗	๗	๓.๗	๒๔	๑๒.๖	๖	๓.๒
สพฐ.	๑๕๔	๓๖	๒๓.๔	๒๘	๑๘.๒	๓๘	๒๔.๗	๑๕	๙.๗
กทม.	๒๔	๑๐	๔๐.๐	๗	๒๘.๐	๘	๓๒.๐	๑๒	๕๐.๐
รวม	๓๖๘	๕๓	๑๔.๔	๔๒	๑๑.๔	๗๐	๑๙.๐	๓๓	๘.๘

๒) ปัญหาการอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้

เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลการสอบ O-NET กลุ่มสาระภาษาไทยของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนกับค่าเฉลี่ยของประเทศระหว่างปีการศึกษา ๒๕๕๑-๒๕๕๙ พบว่า มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าของประเทศมาอย่างต่อเนื่อง และช่วงห่างของค่าเฉลี่ยจะมากขึ้นตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๕๕ เป็นต้นมา (ภาพที่ ๒) เมื่อพิจารณาตามภูมิภาคพบว่า เด็กนักเรียนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนกลุ่มที่เป็นชาวไทยภูเขาในภาคเหนือ และเด็กนักเรียนในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส ยะลา และปัตตานี มีปัญหาในระดับสูงกว่าพื้นที่อื่น ๆ ทั้งนี้ปัญหาดังกล่าวไม่ได้พบเฉพาะในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเท่านั้น แต่ยังเป็นปัญหาวิกฤตที่สำคัญยิ่งของประเทศ ดังจะเห็นได้จากค่าเฉลี่ยของประเทศก็ยังต่ำกว่าร้อยละ ๕๐ มาอย่างต่อเนื่อง ปัญหาการอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้จำเป็นต้องร่วมมือกันทุกฝ่ายในการแก้ไขอย่างเร่งด่วน

ภาพที่ ๒ เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลการสอบ O-NET กลุ่มสาระภาษาไทย
ของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนกับค่าเฉลี่ยของประเทศ
ระหว่างปีการศึกษา ๒๕๕๑-๒๕๕๙

ในช่วงที่ผ่านมาสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีมีพระราชดำริในการแก้ไขปัญหาโดยนำวิธีการอ่านแบบแจกลูกสะกดคำที่เคยใช้ในการสอนในสมัยก่อนมาใช้ในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน โดยเริ่มทดลองทำในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในพื้นที่ภาคเหนือสังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๓๒ ซึ่งปรากฏว่าได้ผลดี และต่อมาในต้นปี ๒๕๕๘ จึงได้ขยายไปในโรงเรียนในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส ยะลา และปัตตานี ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๔๔ จำนวน ๑๒ โรงเรียน ผลการดำเนินงานพบว่า ได้รับการตอบรับเป็นอย่างดีจากคณะครูและผู้บริหารโรงเรียน เด็กนักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น

๓) การเตรียมความพร้อมของเด็กปฐมวัย

ปัญหาหนึ่งในการเตรียมความพร้อมของเด็กนักเรียน คือการจัดการเรียนการสอนในระดับอนุบาลเนื่องจากมีหลายหน่วยงานรับผิดชอบ จึงทำให้มีมาตรฐานหลากหลายแตกต่างกัน อีกทั้งโรงเรียนในถิ่นทุรกันดาร เช่น โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนขาดบุคลากรที่มีความรู้ทางด้านนี้โดยตรง บางพื้นที่ไม่มีศูนย์เด็กเล็กรองรับ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนจึงรับเด็กเข้าชั้นอนุบาล การจัดชั้นอนุบาลจึงเป็นการคละหลายช่วงอายุ ทำให้การจัดกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการของเด็กในแต่ละช่วงอายุเป็นไปด้วยความยากลำบาก ดังนั้นในช่วงปลายแผนฯ ฉบับที่ ๔ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จึงมีพระราชดำริให้ดำเนินการแก้ไขปัญหา โดยแบ่งเด็กตามช่วงอายุ และพัฒนาหลักสูตรกิจกรรมที่เหมาะสมตามวัย

๒.๓ การเสริมสร้างศักยภาพทางการอาชีพ

กิจกรรมการผลิตทางการเกษตรถือเป็นกิจกรรมหลักที่โรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริ ดำเนินการ นอกจากจะเป็นแหล่งเรียนรู้ในการพัฒนาความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่ดีในงานอาชีพเกษตรแล้ว ยังเชื่อมโยงกับการพัฒนาศักยภาพของเด็กนักเรียนทั้งในด้านวิชาการ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น และที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ ผลผลิตทางการเกษตรที่ได้ยังนำมาเป็นวัตถุดิบในการประกอบอาหารกลางวันอีกด้วย

ดังนั้นในช่วงแผนฯ ฉบับที่ ๔ ผลผลิตทางการเกษตรยังคงเป็นตัวชี้วัดที่สำคัญ ผลผลิตทางการเกษตรแบ่งเป็น ๔ กลุ่มหลัก ได้แก่ พืชผัก โดยมีเป้าหมายการผลิตอยู่ที่ ๑๐๐ กรัม/คน/วัน ไม้ผลมีเป้าหมายการผลิตที่ ๑๐๐ กรัม/คน/วัน เนื้อสัตว์มีเป้าหมายการผลิตที่ ๔๐ กรัม/คน/วัน และถั่วเมล็ดแห้งมีเป้าหมายการผลิตที่ ๒๕ กรัม/คน/วัน ในการดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่า มีโรงเรียนส่วนหนึ่งสามารถผลิตได้เพียงพอตามเป้าหมาย (ตารางที่ ๕)

ตารางที่ ๕ โรงเรียนที่มีศักยภาพในการผลิตทางการเกษตรได้เพียงพอเมื่อเปรียบเทียบกับเป้าหมาย

ปี	จำนวนรร.ที่รายงาน	เนื้อสัตว์		ถั่วเมล็ดแห้ง		ผัก		ไม้ผล	
		จำนวนรร.	ร้อยละ	จำนวนรร.	ร้อยละ	จำนวนรร.	ร้อยละ	จำนวนรร.	ร้อยละ
๒๕๕๑	๑๗๗	๑๐๓	๕๘.๒	๒๑	๑๑.๘	๘๒	๔๖.๓	๖๓	๓๕.๖
๒๕๕๔	๖๐๑	๒๒๕	๓๘.๑	๓๖	๖.๐	๑๒๓	๒๐.๕	๑๐๓	๑๗.๑
๒๕๕๘	๓๖๔	-	-	๒๘	๗.๗	๙๒	๒๕.๓	๗๕	๒๐.๖

นอกจากส่งเสริมการเรียนรู้ทางการเกษตรที่ยั่งยืนแล้ว สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารียังมีพระราชดำริให้ส่งเสริมด้านอาชีพที่จำเป็นสำหรับชีวิตประจำวัน ได้แก่ การประกอบอาหาร การแปรรูปและถนอมอาหาร การตัดเย็บเสื้อผ้า งานช่าง งานศิลปหัตถกรรม งานบ้าน และงานประดิษฐ์ต่าง ๆ

นอกจากนี้ยังมีพระราชดำริให้มีการสอนเรื่องสหกรณ์ เพื่อปลูกฝังให้เด็กนักเรียนมีจิตสำนึกและทักษะในการช่วยเหลือตนเอง ช่วยเหลือซึ่งกันและกันและการเสียสละเพื่อส่วนรวม โดยจัดการเรียนการสอนและให้เด็กนักเรียนลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ทั้งกิจกรรมร้านค้าสหกรณ์และสหกรณ์ออมทรัพย์ และประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ทั้งในด้านของความรู้ ทักษะการทำงาน และพฤติกรรมที่สอดคล้องกับอุดมการณ์สหกรณ์ โดยกำหนดกรอบใน

การประเมินดังนี้

ด้านความรู้	ด้านทักษะ	ด้านอุดมการณ์สหกรณ์
๑) อุดมการณ์ สหกรณ์ ๒) วิธีการสหกรณ์ ๓) ระบบ ประชาธิปไตย ๔) การทำธุรกิจ สหกรณ์ เช่น ร้านค้า ออมทรัพย์ ๕) ระบบบัญชี	๑) การประชุม ๒) การบันทึกการ ประชุม ๓) การวางแผนธุรกิจ เบื้องต้น ๔) การทำบัญชีรับจ่าย	๑) ลักษณะนิสัยของการพึ่งตนเอง ๑.๑) ขยัน อดทน มีวินัย รับผิดชอบ ๑.๒) ประหยัด ใช้ทรัพยากรคุ้มค่า ๑.๓) พัฒนาตน ใฝ่หาความรู้ ๑.๔) หลีกพ้นอบายมุข ไม่คบคนชั่ว ๒) ลักษณะนิสัยของการช่วยเหลือซึ่งกัน และกัน ๒.๑) ซื่อสัตย์ สุจริต ตรงเวลา ๒.๒) สามัคคี ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ๒.๓) มีเมตตา เสียสละ ๒.๔) มีเหตุผล เคารพกติกา ยึดหลัก ประชาธิปไตย

ในช่วงแผนฯ ฉบับที่ ๕ แม้ว่าได้มีความพยายามกำหนดกรอบในการประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ของเด็กนักเรียน ๔ ระดับได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ก็ตาม แต่วิธีการประเมินผลยังคงให้แต่ละโรงเรียนดำเนินการเอง ยังไม่มีมาตรฐานกลางเป็นมาตรฐานเดียวกัน

๒.๔. การเสริมสร้างศักยภาพในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงตระหนักถึงความจำเป็นที่จะปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารได้มีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น ดิน น้ำ ป่าไม้ ซึ่งจะช่วยให้เกิดความมั่นคงทั้งต่อชุมชนและประเทศชาติอย่างยั่งยืนต่อไป

ในพ.ศ. ๒๕๕๔ เมื่อประเทศไทยประสบภัยพิบัติทางธรรมชาติทั้งฝนตกหนัก ดินถล่ม น้ำท่วม สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้มีพระราชกระแสหลายครั้งให้มีการจัดการเรียนรู้เรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ เพื่อปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนมีความรักและหวงแหนทรัพยากรป่าไม้ของตนเอง เป็นการป้องกันไม่ให้เกิดภัยพิบัติในระยะยาว โดยในวันที่ ๒๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้มีพระราชกระแสกับผู้บัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน

และอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช ณ อุทยานแห่งชาติภูกระดึง จังหวัดเลย ถึงเรื่องดังกล่าว สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงได้จัดให้มีการยกย่องคู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ขึ้น แล้วนำไปทดลองใช้ในปีการศึกษา ๒๕๕๕ ในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนจำนวน ๑๒ โรงเรียน และต่อมาได้ขยายผลไปยังโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนทั่วประเทศ

ผลการประเมินทั้งความรู้และพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ ๖ ตั้งแต่ระดับดีขึ้นไปมีแนวโน้มลดลง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมที่ยังขาดความต่อเนื่อง อีกทั้งวิธีการประเมินผลที่ยังไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน

๒.๕ การเสริมสร้างศักยภาพในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

แผนฯ ฉบับที่ ๔ ได้ให้ความสำคัญกับเรื่องการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นมากขึ้นโดยให้มีการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม โรงเรียนจึงได้พยายามจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นทั้งในรูปแบบของโครงการบูรณาการกับการเกษตร การงานอาชีพ การประกอบอาหารกลางวัน และอื่น ๆ ดังนี้ ในช่วง ๑๐ ปีที่ผ่านมาจึงเห็นโรงเรียนมีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมและภูมิปัญญาในหลายด้านดังนี้ ด้านเกษตรกรรม เช่น การนำพืชพันธุ์ท้องถิ่นมาปลูก ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม เช่น การทำหัตถกรรมของท้องถิ่น การทอผ้า การทอเสื่อ การจักสาน ด้านการแพทย์แผนไทย เช่น การนำสมุนไพรมาใช้ประโยชน์ ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น การบวชป่า การสืบชะตาแม่น้ำ ด้านศิลปกรรม เช่น การละเล่นพื้นบ้านดนตรีฟ้อนรำของท้องถิ่น ด้านโภชนาการ เช่น การประกอบอาหารประจำท้องถิ่น การแปรรูปอาหารของท้องถิ่น

ผลการดำเนินงานแม้จะพบว่ามีกิจกรรมที่หลากหลาย แต่ยังไม่มีการเก็บบันทึกและวิเคราะห์องค์ความรู้ไว้อย่างเป็นระบบ เพื่อให้สามารถเผยแพร่และถ่ายทอดไปยังรุ่นต่อไปได้

๓. การพัฒนาปรับปรุงระบบฐานข้อมูลเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนใน ถิ่นทุรกันดาร

ระบบฐานข้อมูลเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารได้ถูกพัฒนาขึ้นมาตั้งแต่แผนฯ ฉบับที่ ๑ เพื่อใช้ในการติดตามและประเมินผล และได้มีการพัฒนาปรับปรุงตามตัวชี้วัดในแต่ละช่วงของแผนฯ ฉบับที่ ๒ และ ๓ ในช่วงแผนฯ ฉบับที่ ๔ ได้พัฒนาระบบฐานข้อมูลฯ ดังกล่าวโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเข้ามาช่วย โดยมีเป้าหมายเพื่อให้สามารถเชื่อมโยงกันทั่วประเทศ และโรงเรียนทุกโรงเรียนสามารถเข้าถึงระบบฐานข้อมูลแบบออนไลน์ ตั้งแต่การกรอกข้อมูล จนถึงการวิเคราะห์ผลเบื้องต้น โดยได้ทดลองใช้ระบบดังกล่าวในปีการศึกษา ๒๕๕๘ ผลการดำเนินงานพบว่า มีโรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริไม่ถึงร้อยละ ๔๐ ที่เข้าถึงระบบฐานข้อมูลฯ ได้อย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริจำนวนมากยังไม่สามารถเข้าถึงบริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ตหรือสามารถเข้าถึงได้แต่ระบบอินเทอร์เน็ตยังไม่เสถียรพอ นอกจากนี้ตัวระบบฐานข้อมูลฯ เองยังมีจุดบกพร่องซึ่งต้องพัฒนาแก้ไขต่อไป

๔. การพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติงาน

เพื่อส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานทุกระดับได้เพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ และพัฒนาศักยภาพของตนเอง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีจึงโปรดเกล้าฯ ให้จัดการประชุมวิชาการและเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในวาระต่าง ๆ เช่น การจัดการประชุมวิชาการระดับชาติเนื่องในโอกาสที่ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารครบ ๓๐ ปี และการประชุมวิชาการนานาชาติเพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในโอกาสฉลองพระชนมายุ ๕ รอบ ๒ เมษายน ๒๕๕๘ นอกจากนี้ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๕๗ เป็นต้นมา ได้มีการประชุมวิชาการภายในประเทศประจำปี การประชุมเหล่านี้ได้เปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานพยายามคิดค้นนวัตกรรม พัฒนารวบรวมผลงานหรือองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์จริงของผู้ปฏิบัติงานมาแลกเปลี่ยนและเรียนรู้ร่วมกัน ทำให้งานพัฒนาไปได้กว้างขวางและดียิ่งขึ้น

๕. การขยายผลจากสถานศึกษาสู่ชุมชน

การดำเนินงานในช่วงแผนฯ ฉบับที่ ๕ ที่ผ่านมาพบว่า สถานศึกษาที่มีความพร้อม เช่น โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในบางพื้นที่ได้เริ่มมีการขยายกิจกรรมการพัฒนา การถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีลงสู่ครัวเรือนและชุมชน ทำให้เกิดการเรียนรู้ มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กัน ส่งผลให้เกิดการต่อยอดความรู้ สร้างความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกัน มากขึ้นระหว่างโรงเรียน ครอบครัว และชุมชน ตัวอย่างเช่น กิจกรรมการเกษตร โดยโรงเรียนเพาะต้นกล้า แล้วให้ผู้ปกครองนำไปเพาะปลูกที่บ้านตนเอง การทำบัญชีครัวเรือน โดยเด็กนักเรียนนำไปสอนผู้ปกครองที่บ้าน การจัดบ้านเรือนให้สะอาดเป็นระเบียบ การดูแลสุขภาพนิสัยของตนเองและครอบครัว การพัฒนาและดูแลแหล่งน้ำดื่มให้สะอาดปลอดภัย เป็นต้น

๖. การขยายผลสู่นานาชาติ

ในช่วงที่ผ่านมาสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีได้พระราชทานความร่วมมือในการพัฒนาเด็กและเยาวชนกับต่างประเทศอีก ๑๐ ประเทศ ทำให้การดำเนินงานมีพื้นที่เป้าหมายและกลุ่มเป้าหมายขยายเพิ่มมากขึ้น ประเทศที่มีความร่วมมือกัน ได้แก่ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม มองโกเลีย ราชอาณาจักรภูฏาน สาธารณรัฐประชาชนบังคลาเทศ สาธารณรัฐอินโดนีเซีย สาธารณรัฐประชาธิปไตยติมอร์เลสเต และสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ โดยมีโรงเรียนเข้าร่วมโครงการ ๕๕ โรง สำหรับโรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริในประเทศไทยหลายแห่งต้องพัฒนาปรับปรุงเพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้ เป็นฐานสำหรับการศึกษาดูงาน บุคลากรครูและเด็กนักเรียนของไทยก็ต้องพัฒนาตนเองให้พร้อมในการถ่ายทอดประสบการณ์ให้กับคณะครูหรือคณะศึกษาดูงานจากประเทศต่าง ๆ ด้วย

ส่วนที่ ๒

สาระสำคัญของแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๙

แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ฉบับที่ ๕ เป็นแผนระยะ ๑๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๙) จัดทำขึ้นในช่วงเวลาของการปฏิรูปประเทศไทย ปรับเปลี่ยนประเทศไทยแลนด์ ๔.๐ การเข้าเป็นสมาชิกของประชาคมอาเซียน พร้อม ๆ กับสถานการณ์โลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ก้าวเข้าสู่ศตวรรษที่ ๒๑ และยุคดิจิทัล แม้ว่าเด็กและเยาวชนกลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่จะอยู่ในพื้นที่ทุรกันดารห่างไกล แต่ก็ย่อมได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบันที่เชื่อมต่อกันถึงด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ จึงมีความจำเป็นต้องเตรียมเด็กและเยาวชนกลุ่มเป้าหมายให้พร้อมรับกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ดังนั้นแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ ฉบับที่ ๕ นี้ จึงได้จัดทำให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙) ซึ่งเป็นแผนแม่บทหลักของการพัฒนาประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) ที่น้อมนำหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาประเทศ แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๔) และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) โดยกำหนดเป็นวัตถุประสงค์และเป้าหมายหลักของการพัฒนาไว้ดังนี้

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยได้รับการพัฒนาศักยภาพอย่างสมดุล ในด้านพุทธิศึกษา จริยศึกษา ทัศนศึกษา และพลศึกษา ด้วยกระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติ มีความรักและหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติ ภาคภูมิใจในความเป็นไทย และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและประเทศชาติได้

๒. เพื่อขยายการพัฒนาจากโรงเรียนสู่ชุมชน ทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็งและพึ่งตนเองได้ ครอบครัวและชุมชนเกิดการพัฒนา ช่วยเหลือสนับสนุนการพัฒนาเด็กและเยาวชนและโรงเรียนไปพร้อม ๆ กัน

๓. เพื่อผลักดันให้สถานศึกษาพัฒนาเป็นศูนย์บริการความรู้ สามารถถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีการพัฒนาให้กับผู้ปกครอง ชุมชน และสถานศึกษาหรือองค์กรอื่น ๆ ทั้งจากภายในประเทศและจากต่างประเทศ เพื่อนำไปประยุกต์ให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละที่ สร้างความร่วมมือและเครือข่ายเชื่อมโยงระหว่างประเทศ

เป้าหมายหลัก

- การพัฒนาตามแผนฯ ฉบับที่ ๕ ประกอบด้วย ๘ เป้าหมายหลักดังนี้
- เป้าหมายหลักที่ ๑ เสริมสร้างสุขภาพของเด็กตั้งแต่ในครรภ์มารดา
  - เป้าหมายหลักที่ ๒ เพิ่มโอกาสทางการศึกษา
  - เป้าหมายหลักที่ ๓ เสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนทางวิชาการและทางจริยธรรม
  - เป้าหมายหลักที่ ๔ เสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนทางการงานอาชีพ
  - เป้าหมายหลักที่ ๕ ปลุกฝังจิตสำนึกและพัฒนาศักยภาพของเด็กและเยาวชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
  - เป้าหมายหลักที่ ๖ เสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของท้องถิ่นและของชาติไทย
  - เป้าหมายหลักที่ ๗ ขยายการพัฒนาจากโรงเรียนสู่ชุมชน
  - เป้าหมายหลักที่ ๘ พัฒนาสถานศึกษาเป็นศูนย์บริการความรู้

พื้นที่เป้าหมาย

ดังกล่าวข้างต้นว่าสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงงานพัฒนาเด็กและเยาวชนโดยมีโรงเรียนหรือสถานศึกษาเป็นฐานของการพัฒนา ทั้งนี้เพราะสถานศึกษาเป็นที่ที่รวมเด็กในวัยเรียนของชุมชน ทำให้เข้าถึงเด็กได้ง่ายและครอบคลุมได้ทั้งหมดง่ายต่อการดำเนินงาน นอกจากนี้ยังเป็นสถานที่ที่มีผู้มีความรู้ คือครู ซึ่งเป็นแกนสำคัญในการถ่ายทอดให้เด็กได้พัฒนาความรู้ และทักษะต่าง ๆ และที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือเป็นสถานที่ที่คนในชุมชนเข้าถึงได้ง่าย จึงสามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชนได้ ดังนั้นพื้นที่เป้าหมายในการดำเนินงานตามแผนฯ ฉบับที่ ๕ ก็คือโรงเรียนหรือสถานศึกษาในโครงการตามพระราชดำริ โดยส่วนใหญ่จะอยู่ในพื้นที่ห่างไกล หลายพื้นที่สภาพภูมิประเทศเป็นอุปสรรคในการเข้าถึงบริการของรัฐทั้งการศึกษา การสาธารณสุขและการพัฒนา

นอกจากนี้ยังมีพื้นที่เฉพาะในกรุงเทพมหานคร ทั้งที่ตั้งอยู่ในเขตเมืองและเขตชานเมืองของกรุงเทพมหานคร โรงเรียนเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ ส่วนใหญ่เปิดสอนทั้ง ๓ ระดับ ตั้งแต่ระดับอนุบาล ระดับประถมศึกษา จนถึงระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนมักมีพื้นที่จำกัด พื้นที่ของโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นที่ตั้งของอาคารสถานที่ ผู้ปกครองมีอาชีพรับราชการ รับจ้าง ไม่มีพื้นฐานทางด้านเกษตรกรรม พื้นที่เหล่านี้แม้จะไม่มีปัญหาของสภาพภูมิประเทศ สามารถเดินทางไปได้สะดวก แต่มีข้อจำกัดที่เป็นอุปสรรคสำคัญต่อเด็กและเยาวชนที่จะพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพของแต่ละคน

ดังนั้นในการดำเนินงานตามแผนฯ ฉบับที่ ๕ พื้นที่เป้าหมายจึงประกอบด้วย

๑. โรงเรียนในสังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน
๒. โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๓. ศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
๔. โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน
๕. โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในสังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
๖. โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร
๗. โรงเรียนและศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาเด็กวัยเตาะแตะ ในสังกัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย
๘. หมู่บ้านในเขตบริการการศึกษาของสถานศึกษาข้างต้น
๙. พื้นที่อื่น ๆ ตามพระราชประสงค์

กลุ่มประชากรเป้าหมาย

การดำเนินงานในช่วงแผนฯ ฉบับที่ ๕ ประกอบไปด้วยกลุ่มประชากรเป้าหมายดังนี้

๑. เด็กตั้งแต่ในครรภ์มารดา จนถึงเยาวชนในวัยศึกษาเล่าเรียน ทั้งที่อยู่ในถิ่นทุรกันดารห่างไกลการคมนาคม หรืออยู่ในพื้นที่ที่มีสภาวะยากลำบากขาดแคลน หรือในพื้นที่ประสบปัญหาภัยพิบัติต่าง ๆ หรือที่อยู่ในสภาวะที่ทำให้ได้รับโอกาสไม่เท่ากับเด็กปกติโดยทั่วไป และเพื่อความชัดเจนในการบริหารจัดการ จึงแบ่งกลุ่มเป้าหมายตามอายุดังนี้

- หญิงตั้งครรภ์และมารดาหลังคลอดหรือหญิงให้นมบุตร
- เด็กแรกเกิดอายุ ๐ ปี ถึงก่อน ๒ ปี
- เด็กอายุตั้งแต่ ๒ ปี ถึงก่อน ๔ ปี (อยู่ในความรับผิดชอบของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย^๓)

เด็กปฐมวัย^๓)

• เด็กระดับก่อนประถมศึกษา อายุตั้งแต่ ๓ ปีขึ้นไปหรือ ๔ ปีขึ้นไป^๔ ถึงก่อน ๖ ปี แบ่งเป็น

- อนุบาล ๑ คือ อายุตั้งแต่ ๓ ปีบริบูรณ์ขึ้นไปจนถึงก่อน ๔ ปี
- อนุบาล ๒ คือ อายุตั้งแต่ ๔ ปีบริบูรณ์ขึ้นไปจนถึงก่อน ๕ ปี
- อนุบาล ๓ คือ อายุตั้งแต่ ๕ ปีบริบูรณ์ขึ้นไปจนถึงก่อน ๖ ปี
- เด็กระดับประถมศึกษา อายุตั้งแต่ ๖ ปีบริบูรณ์ขึ้นไปจนถึงก่อน ๑๒ ปี
- เด็กระดับมัธยมศึกษา อายุตั้งแต่ ๑๒ ปีบริบูรณ์ขึ้นไปจนถึงก่อน ๑๘ ปี แบ่งเป็น
  - มัธยมต้น ช่วงอายุ ๑๒ - ๑๕ ปี
  - มัธยมปลาย ช่วงอายุ ๑๕ - ๑๘ ปี

๒. เด็กและเยาวชนอื่น ๆ ตามพระราชประสงค์

ด้วยพื้นที่เป้าหมายของการพัฒนาส่วนใหญ่เป็นที่อยู่อาศัยของชนกลุ่มน้อยที่ด้อยโอกาสและขาดแคลน ดังนั้นกลุ่มประชากรเป้าหมายนอกจากจะเป็นเด็กและเยาวชนที่เป็นไทยแล้ว ยังมีเชื้อชาติและเผ่าพันธุ์ที่หลากหลายอื่น ๆ ที่มีลักษณะเฉพาะตัวในด้านศาสนา ภาษา และวัฒนธรรม อาทิ ไทยใหญ่ ไทโซ่ ไทยภูเขา (เช่น กะเหรี่ยง ลีวะ ม้ง มูเซอ จีนฮ่อ อี๋ก้อ)

^๓ สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ได้แก่ ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนเกณฑ์ของสถาบันศาสนา ศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของเด็กพิการและเด็กซึ่งมีความต้องการพิเศษ หรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เรียกชื่ออย่างอื่น จาก พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ และ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๑๘

^๔ ขึ้นอยู่กับบริบทของพื้นที่ หากพื้นที่นั้นไม่มีสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย สถานศึกษาสามารถเปิดรับระดับอนุบาล ๑-๓ ตามความพร้อมของสถานศึกษา

ชาวมอแกน มลาบรี เป็นต้น มีทั้งที่นับถือศาสนาพุทธ ศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลาม และ
นับถือผี เด็กและเยาวชนเหล่านี้เกือบทั้งหมดมาจากครอบครัวเกษตรกรกรรม มีฐานะยากจนมาก

สาระสำคัญของแผน

เป้าหมายหลักที่ ๑ เสริมสร้างสุขภาพของเด็กตั้งแต่ในครรภ์มารดา

“

... งานต่าง ๆ เมื่อเริ่มต้นกับปัจจุบันมีแตกต่างกันบ้าง แต่หลัก
ใหญ่ ๆ เหมือนกัน เช่น เรื่องสุขภาพอนามัย เริ่มต้นด้วยงาน
โภชนาการ ซึ่งไม่ได้เป็นการเอาอาหารไปให้นักเรียนอย่างเดียว
แต่ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเพาะปลูก ทำการเกษตรด้วย จึง
เรียกว่า เกษตรเพื่ออาหารกลางวัน จริงๆ แล้วในส่วนแรกเป็น
ส่วนเรื่องของสุขภาพอนามัย เรื่องอาหารนั้น แต่เดิมนักเรียนที่
มีความบกพร่องในเรื่องโภชนาการมีอยู่เป็นจำนวนมาก มาถึง
ปัจจุบันเกือบ ๔๐ ปี หรือ ๓๐ กว่าปีนี้ ปรากฏว่าเท่าที่ได้ไปเยี่ยม
ดู ยังมีปัญหาบ้างเพียงเล็กน้อย มีงานด้านสุขภาพด้านอื่น ๆ เช่น
เรื่องสุขาภิบาลอาหาร สุขาภิบาลอื่น ๆ ความสะอาดของห้องน้ำ
ห้องส้วม ห้องครัว บริเวณโรงเรียน เป็นต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
แปลงผัก คอกสัตว์ ต้องดูแลให้ถูกสุขลักษณะ เป็นเรื่องที่ต้องดูแล
กันต่อไป อย่างที่เราดูแลแล้วเน้นในเรื่องที่เกี่ยวกับอาหาร เช่น
โรคพยาธิ ก็ยังมีอยู่บ้าง ต้องดูแลเกี่ยวกับเรื่องความสะอาด เรื่อง
ล้างมือ หรือว่าสิ่งที่ทำให้รับประทานอาหารไม่ได้ คือ ฟันไม่ดี
ทันตสุขภาพต้องเน้นเรื่องการแปรงฟัน เป็นต้น ...

พระราชดำรัส วันพฤหัสบดีที่ ๓๐ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๘

”

“

... ส่วนสิ่งที่เราตั้งใจเป็นการทำงานหลัก คือ เรื่องให้นักเรียนทุกคนมีโอกาสจะได้รับประทานอาหารที่ดีมีประโยชน์ที่ทำสด ๆ ทำขึ้นเอง ก็ปรากฏว่าได้ประสบความสำเร็จเป็นอย่างดีสูง แต่อย่างไรก็ดี เมื่อเดือนสองเดือนที่แล้วได้ฟังวิทยุ มีผู้หลักผู้ใหญ่ท่านหนึ่งได้กล่าวว่า เด็กไทยยังมีภาวะขาดอาหารอยู่มาก ซึ่งฟังแล้วตอนแรกก็รู้สึกวาท่านพูดเกินความเป็นจริงไป เพราะว่าเท่าที่ไปมาทั่วประเทศนั้นไม่มีผู้ที่ผอมแห้งแรงน้อยหรือน้ำหนักน้อยขนาดนั้น แต่ว่าตัวเลขที่เรามีนั้นยังบ่งบพร่องอยู่มาก คือ การเจริญเติบโตด้านความสูงของร่างกาย ซึ่งวัดส่วนสูงก็ยังมีเปอร์เซ็นต์ที่ต่ำกว่าเกณฑ์สูงอยู่ และก็ไปถามผู้รู้ เรื่องนี้ต้องดูแลตั้งแต่เด็กคนนั้นอยู่ในครรภ์มารดา ซึ่งเรามีโครงการที่ให้ครูตด. ดูแลมารดาที่ตั้งครรภ์และกำลังให้นมบุตร ก็มีในโครงการอยู่แล้ว เพราะฉะนั้นในโครงการนี้ก็ต้องศึกษาให้ดียิ่งขึ้น ...

พระราชดำรัส วันพุธที่ ๒๔ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๖

”

เป้าหมายที่ ๑.๑

หญิงตั้งครรภ์ มารดาหลังคลอด และทารกได้รับบริการที่มีคุณภาพ

แนวทางการพัฒนา

๑. พัฒนาขีดความสามารถของโรงเรียนในการให้บริการอนามัยแม่และเด็กโดยเฉพาะในพื้นที่ที่เข้าไม่ถึงบริการสาธารณสุข
๒. พัฒนาความร่วมมือในการให้บริการอนามัยแม่และเด็กและการส่งต่อระหว่างโรงเรียน ครอบครัว ศูนย์สาธารณสุขชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบล และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ
๓. ส่งเสริมการผลิตอาหารในครัวเรือนและชุมชน เพื่อให้มารดาและทารกได้รับอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการและปริมาณเพียงพอ
๔. พัฒนาปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับแม่และเด็กให้เหมาะสมกับบริบทของชุมชนและผู้เรียนแต่ละช่วงวัย

เป้าหมายที่ ๑.๒

เด็กทุกช่วงอายุได้รับการส่งเสริมด้านโภชนาการและมีพัฒนาการตามวัย

แนวทางการพัฒนา

เด็กอายุตั้งแต่ ๑ ปีขึ้นไปถึงก่อน ๔ ปี

๑. ให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง (พ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย) ในเรื่องวิธีการเลี้ยงดูเด็ก การส่งเสริมโภชนาการ และพัฒนาการของเด็ก

๒. ปรับปรุงศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาเด็กวัยเตาะแตะที่มีอยู่ให้ได้มาตรฐานทั้งในด้านสภาพแวดล้อมและการจัดกิจกรรม เพื่อให้เด็กมีการเจริญเติบโตและพัฒนาการที่สมวัย ได้รับการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ระบบการศึกษาและการอยู่ในสังคม

๓. พัฒนาความร่วมมือในการดูแลเด็กปฐมวัยให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ และการเชื่อมโยงรอยต่อของแต่ละช่วงอายุ (ระหว่างบ้าน ศูนย์เด็กเล็ก ชั้นอนุบาล จนถึงชั้นประถมศึกษา)

๔. เพิ่มพูนความรู้และทักษะให้แก่ผู้ดูแลเด็กในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

๕. สนับสนุนการผลิตสื่อสร้างสรรค์ที่ให้ความรู้ในการเลี้ยงดูและพัฒนาเด็กปฐมวัย

เด็กอายุตั้งแต่ ๔ ปีขึ้นไปถึงก่อน ๖ ปี

๑. ส่งเสริมและสนับสนุนให้โรงเรียนจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา (อนุบาล ๑-๒ หรืออนุบาล ๑-๓ ตามบริบทของพื้นที่) ที่ได้มาตรฐาน

๒. เพิ่มพูนความรู้และทักษะให้แก่ครูในการบริหารจัดการการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา

เป้าหมายที่ ๑.๓

เด็กและเยาวชนมีน้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐานเพิ่มขึ้น และมีพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสม

แนวทางการพัฒนา

๑. จัดบริการอาหารกลางวันโดยใช้ผลผลิตทางการเกษตรในโรงเรียนเป็นหลัก และให้ได้คุณภาพทั้งคุณค่าทางโภชนาการและความสะอาดและปลอดภัย และจัดบริการอาหารเสริม (นม) อย่างเหมาะสม เพื่อให้เด็กได้พัฒนาแบบแผนการบริโภคอาหารที่พึงประสงค์ตามหลักโภชนาการ และสุขนิสัยที่พึงปฏิบัติตามหลักสุขาภิบาลอาหาร

๒. จัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีความรู้ความเข้าใจ และพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพที่ถูกต้อง ตัวอย่างเช่น สุขบัญญัติ โภชนบัญญัติ สุขาภิบาลอาหารและสิ่งแวดล้อม การออกกำลังกายและการกีฬาที่เหมาะสม สุขภาวะทางจิต โรคโภชนาการ เช่น โรคขาดโปรตีนและพลังงาน โรคขาดสารไอโอดีน โรคขาดวิตามินเอ โรคโลหิตจางจากการขาดธาตุเหล็ก โรคอ้วน และโรคติดต่อที่สำคัญในท้องถิ่น เช่น โรคมาลาเรีย โรคหนองพยาธิ เป็นต้น

๓. กำหนดมาตรการในการจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่มในร้านค้าสหกรณ์ภายในโรงเรียนและรอบ ๆ โรงเรียน เพื่อหลีกเลี่ยงปัจจัยแวดล้อมที่เสี่ยงต่อการทำลายสุขภาพ

๔. จัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เด็กและเยาวชนได้ร่วมกันพัฒนาสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในโรงเรียนให้เอื้อต่อการมีสุขภาพดี - ความสะอาดเป็นระเบียบของห้องเรียน อาคารต่าง ๆ ห้องส้วม สนามเล่นกีฬา พื้นที่เกษตรของโรงเรียน ฯลฯ

๕. สนับสนุนและพัฒนาปรับปรุงระบบน้ำดื่มของโรงเรียนให้สะอาดและปลอดภัย

๖. เพิ่มพูนความรู้และทักษะให้แก่ครูอาหารกลางวันและผู้ประกอบอาหารของโรงเรียนในเรื่องการจัดบริการอาหารกลางวันและอาหารเสริมหรืออาหารว่างที่ได้คุณค่าตามหลักโภชนาการ และสะอาดและปลอดภัยตามหลักสุขาภิบาลอาหาร

๗. เพิ่มพูนความรู้และทักษะให้แก่ครูอนามัยในการจัดระบบห้องพยาบาลในการให้บริการสุขภาพแก่นักเรียน บุคลากรของโรงเรียน และชุมชน อาทิ

- การเฝ้าระวังทางโภชนาการ - การชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูง การตรวจคอพอก
- การคัดกรองภาวะสายตาสั้น
- การดูแลเรื่องโรคผิวหนัง หิดเหา
- การตรวจวินิจฉัยและให้การรักษาเบื้องต้นโรคมาลาเรีย
- การให้บริการทันตสุขภาพ
- การประสานการตรวจและรักษาโรคหนองพยาธิ

๘. ส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการดูแลเด็กนักเรียนโดยเฉพาะระดับมัธยมศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงสุขภาพ อาทิ แอลกอฮอล์ บุหรี่ ยาเสพติด พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ อุบัติเหตุต่าง ๆ

๙. เพิ่มพูนศักยภาพให้กับครูดูแลหอพักนักเรียนบ้านไกล (สำหรับโรงเรียนที่มีหอพักให้นักเรียน) ให้สามารถจัดระเบียบหอพัก ดูแลสภาพแวดล้อม และดูแลนักเรียนที่พักค้างที่โรงเรียนได้อย่างเหมาะสม

๑๐. ส่งเสริมความรู้/ความเข้าใจของผู้ปกครองในการดูแลสุขภาพ และการป้องกันปัจจัยเสี่ยงสุขภาพ

เป้าหมายหลักที่ ๒ เพิ่มโอกาสทางการศึกษา

“

... การทำงานของเราไม่ใช่อยู่ในส่วนที่เคยเป็นโรงเรียน ตชด. หรือว่าหน่วยงานทางกระทรวงศึกษาธิการ ก็ได้บุกไปถึงในถิ่นทุรกันดาร ที่ยังไม่เคยมีการศึกษาหรือการบริการทางราชการ มาก่อน ...

พระราชดำรัส วันพุธที่ ๑๖ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๑

”

“

... จากการสังเกตตามโรงเรียนเวลานี้มีนักเรียนที่มีความบกพร่องในการเล่าเรียนมากขึ้น เพราะว่าผู้ปกครองเริ่มสนใจที่จะให้ลูกได้มาศึกษาเล่าเรียนมากขึ้น แต่ก่อนนี้ถ้าใครมีความสามารถด้อยก็มักจะไม่เปิดโอกาสให้เข้าโรงเรียน แต่เดี๋ยวนี้มีการศึกษาพิเศษให้ทุกคนพัฒนาได้ตามการศึกษาของตัวเอง ทำให้ผู้ที่เป็นครูนั้นต้องมีวิธีการสอนที่เหมาะสมสำหรับเด็กแต่ละประเภท ...

พระราชดำรัส วันพุธที่ ๒๔ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๑

”

เป้าหมายที่ ๒.๑

เด็กที่ขาดโอกาสสามารถเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการพัฒนาเพิ่มขึ้น

แนวทางการพัฒนา

๑. สนับสนุนการจัดตั้งสถานศึกษาระดับประถมศึกษาในรูปแบบที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และชุมชน ก่อสร้างอาคารเรียนหรือพัฒนาปรับปรุงอาคารให้มีจำนวนเพียงพอกับจำนวนเด็กและมีความปลอดภัย สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์การศึกษา รวมทั้งบุคลากรเพื่อให้สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานได้

๒. จัดกลุ่มโรงเรียน (Cluster) และเพิ่มขีดความสามารถในการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาให้กับโรงเรียนที่เป็นหลักในแต่ละ cluster ซึ่งอาจเป็นโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาหรือโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อม เพื่อรองรับเด็กนักเรียนที่ส่งต่อมาจากโรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่โดยรอบ มีการใช้ทรัพยากรร่วมกัน โดยมุ่งพัฒนาอาคารสถานที่ หอพักครู หอพักนักเรียน ระบบน้ำ ระบบไฟ ให้เพียงพอ พัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาต่อไป

๓. ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจ และสร้างความตระหนักของผู้ปกครองให้เห็นคุณค่าของการศึกษา และให้ความร่วมมือในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาเล่าเรียนในโรงเรียน

เป้าหมายที่ ๒.๒

เด็กและเยาวชนที่มีความบกพร่องทางด้านร่างกาย สติปัญญา และอารมณ์ได้รับการทางการศึกษาที่เหมาะสม

แนวทางการพัฒนา

๑. ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของครูในการคัดกรองเด็กและเยาวชนที่มีความบกพร่องทางด้านร่างกาย สติปัญญา และอารมณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. สนับสนุนให้โรงเรียนสามารถบริหารจัดการการศึกษาในรูปแบบที่เหมาะสมแก่เด็กและเยาวชนที่มีความบกพร่องทางด้านร่างกาย สติปัญญา และอารมณ์

๓. เพิ่มพูนความรู้และทักษะให้กับครูในการดูแลและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็กและเยาวชนที่มีความบกพร่องทางด้านร่างกาย สติปัญญา และอารมณ์เป็นรายบุคคล

๔. พัฒนาโรงเรียนเครือข่ายเพื่อการส่งต่อเด็กและเยาวชนที่มีความบกพร่องทางด้านร่างกาย สติปัญญา และอารมณ์ไปยังสถานศึกษาเฉพาะทาง

๕. ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับภาวะความบกพร่องของบุตรหลาน เพื่อจะได้ให้ความร่วมมือในการดูแลบุตรหลานของตน

เป้าหมายที่ ๒.๓

นักเรียนในพระราชานุเคราะห์ได้รับการเสริมสร้างศักยภาพทางวิชาการ และเพียบพร้อมด้วยคุณธรรม จริยธรรม และจิตสาธารณะ

แนวทางการพัฒนา

๑. ปรับปรุงและพัฒนาาระบบคัดเลือกให้เหมาะสมกับบริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว
๒. จัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนในพระราชานุเคราะห์พัฒนาศักยภาพทางวิชาการและภาวะผู้นำ
๓. ส่งเสริมการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม จิตสาธารณะ จนเป็นคุณลักษณะที่สำคัญของนักเรียนในพระราชานุเคราะห์
๔. ปรับปรุงและพัฒนาาระบบติดตาม เครือข่ายในการดูแลเป็นพี่เลี้ยงและการให้คำปรึกษาให้มีประสิทธิภาพ เพื่อช่วยเหลือแก้ไขปัญหาของนักเรียนในพระราชานุเคราะห์ได้ทันกาล
๕. ปรับปรุงและพัฒนาาระบบการแนะแนว สร้างแรงจูงใจให้นักเรียนในพระราชานุเคราะห์เข้าสู่การศึกษาประเภทอาชีวศึกษาตามความถนัดของแต่ละบุคคล

เป้าหมายหลักที่ ๓ เสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนทางวิชาการ และทางจริยธรรม

“

... เรื่องการศึกษา ปรากฏว่าเดิมตั้งแต่ ๓๐ กว่าปีนั้น ได้ตั้งเป้าหมายที่ดีคือ ให้ประชาชนทุกคนมีความรู้อ่านออกเขียนได้ ต่อมาก็เรียนจบภาคบังคับ ต่อมาก็หวังว่าทุกคนควรจะมีโอกาสได้เรียนในระดับสูงขึ้นไปตามสติปัญญาของตัวเอง หลายคนจบปริญญาตรี ปริญญาโท ต่อไปเห็นหลายคนมีแผนจะศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก แล้วออกมาประกอบอาชีพต่าง ๆ

ในเวลานั้นนอกจากได้เรียนทุกคนแล้ว เราต้องเน้นเรื่องคุณภาพการศึกษา อย่างที่เห็นว่าพยายามเน้นทั้งด้านภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ วิชาทางด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา

หรืออื่น ๆ นอกจากนักเรียนแล้วผู้ที่ให้การศึกษาคือครูนั้น ก็ต้องปรับปรุงตัวเองให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ อย่างถ้อยว่าเราเป็นครูแล้วมีความรู้ความสามารถดีกว่าคนอื่น บางเรื่องก็ควรจะศึกษาไปด้วยกัน อย่างปัจจุบันนี้หลาย ๆ แห่งมีสื่อการสอน เช่น มีหนังสือก็ควรที่จะอ่านศึกษาหาความรู้ หรือมีคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต และสื่ออิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ การเรียนทางไกลอย่างนี้ เป็นต้น ถ้าเรารู้จักค้นหาความรู้ในนั้น ไม่ว่าจะสาขาวิชาใด ก็สามารถศึกษาเล่าเรียนได้ แล้วก็ต้องฝึกฝนตนเองให้ได้ให้ดีไปพร้อม ๆ กัน ทุกวันนี้หลาย ๆ เรื่องหลาย ๆ วิชานั้นต้องเชื่อมโยงกันให้ได้ อย่างที่ไปเห็นวันหนึ่งคุณครูสาธิตการสอนเรื่องไฟฟ้า ดูแล้วเห็นว่าสอนได้ดี น่าจะเชื่อมโยงได้กับการฝึกอบรมเรื่องปัญหาจากไฟฟ้าที่เราได้รับการอบรมในการอบรมครูตามที่ท่านผู้บัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนได้กล่าวเมื่อสักครู่นี้ แล้วอาจจะเชื่อมโยงต่อการฝึกวิชาชีพต่าง ๆ เช่น วิชาชีพทางไฟฟ้า ด้านการเรียนในห้องเรียนหรือการปฏิบัติที่เราปฏิบัติ เช่น เรียนวิชาทางชีววิทยาหรือแม้แต่คณิตศาสตร์ ก็อาจจะเชื่อมโยงกับแปลงเกษตร นอกจากทำแปลงเฉย ๆ เราได้ทำเรื่องสหกรณ์ คิดเลขอะไรต่าง ๆ เป็นวิชาความรู้ ทุกอย่างที่จะเชื่อมโยงกันได้ ...

พระราชดำรัส วันพฤหัสบดีที่ ๑๙ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๕

”

“

... มีการพูดถึงการรวมกลุ่มประเทศอาเซียน นอกจากการรู้จักเขาแล้ว ก็ต้องรู้จักในแง่ที่ว่าเขามีการอบรมบ่มนิสัยกันมาอย่างไร การเล่าเรียนเป็นอย่างไร เพื่อที่ว่าเราจะได้มีข้อเปรียบเทียบและแก้ไขในสิ่งที่เรายังด้อยกว่า แม้แต่ผู้ที่ปฏิบัติงานเป็นครู อาจารย์ หรือเป็นเจ้าหน้าที่ด้านต่าง ๆ ก็ไม่ใช่ว่าหยุดนิ่งกับงานที่มีความรู้ความชำนาญอยู่แล้ว จำเป็นจะต้องศึกษามากยิ่งขึ้น เพื่อที่จะให้ปฏิบัติงานได้ดีขึ้น ...

พระราชดำรัส วันพุธที่ ๒๔ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๖

”

เป้าหมายที่ ๓.๑

เด็กและเยาวชนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมสูงขึ้น

แนวทางการพัฒนา

๑. ส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายรูปแบบเพื่อให้เด็กและเยาวชนได้พัฒนาองค์ความรู้และทักษะพื้นฐานด้านภาษาไทย วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และสังคมศึกษา และสอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ ควบคู่กับการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม
๒. ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยโดยการแจกลูกสะกดคำ
๓. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมโดยให้เด็กนักเรียนลงมือปฏิบัติเป็นกิจวัตรประจำวัน รวมทั้งการสอนสอดแทรกในชั่วโมงการเรียนการสอนทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน
๔. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูใช้ธรรมชาติในโรงเรียนและชุมชน อาทิ กิจกรรมการพัฒนาต่าง ๆ ในโรงเรียน การก่อสร้างอาคาร มาเป็นสื่อการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ
๕. ส่งเสริมการใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมโดยเฉพาะในกลุ่มสาระที่ขาดแคลนครู
๖. ส่งเสริมการใช้สารานุกรมสำหรับเยาวชนตามพระราชประสงค์เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก
๗. ส่งเสริมและพัฒนาทักษะของเด็กนักเรียนในด้านการอ่าน การค้นคว้า จากแหล่งเรียนรู้ทั้งในโรงเรียน เช่น ห้องสมุด พื้นที่การเกษตรของโรงเรียน และนอกโรงเรียน เช่น วัด มัสยิด พิพิธภัณฑ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น
๘. จัดเวทีการนำเสนอผลงาน การประกวดผลงานของเด็กนักเรียนระดับต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้เด็กนักเรียนได้พัฒนาองค์ความรู้และทักษะต่าง ๆ เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สร้างเครือข่ายติดต่อช่วยเหลือกันและกัน
๙. พัฒนาห้องสมุดให้ได้มาตรฐานสำหรับเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยของเด็กและชุมชน
๑๐. พัฒนาห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ให้ได้มาตรฐาน สอดคล้องกับเนื้อหาในหลักสูตร เพื่อพัฒนาทักษะของเด็กและเยาวชนในกระบวนการสืบเสาะหาความรู้

เป้าหมายที่ ๓.๒

เด็กและเยาวชนมีทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

แนวทางการพัฒนา

๑. ส่งเสริมและสนับสนุนให้โรงเรียนเข้าถึงบริการของระบบสื่อสารและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
๒. จัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเหมาะสม เช่น การค้นคว้าหาข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ รวมทั้งพัฒนาทักษะในการคิดวิเคราะห์และตัดสินใจ มีวิจารณญาณในการเลือกใช้ข้อมูลอย่างเหมาะสม การนำเสนอสารสนเทศโดยเลือกใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่เหมาะสม

เป้าหมายที่ ๓.๓

เด็กและเยาวชนได้รับการเตรียมความพร้อมสำหรับประชาคมอาเซียน

แนวทางการพัฒนา

๑. ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนเรื่องประชาคมอาเซียนอย่างรอบด้าน
๒. พัฒนาปรับปรุงศูนย์ประชาคมอาเซียนที่มีอยู่ที่โรงเรียนให้มีข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง โดยสามารถจัดเป็นมุมหนึ่งในห้องสมุดสำหรับการศึกษาค้นคว้า

เป้าหมายที่ ๓.๔

ครูมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

แนวทางการพัฒนา

๑. จัดการฝึกอบรมประจำปีเพื่อเพิ่มทักษะให้กับครูผู้สอนในการถ่ายทอดความรู้ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้หลากหลายรูปแบบอย่างเหมาะสม มีคุณภาพและประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑
๒. พัฒนาครูให้มีศักยภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม
๓. พัฒนาครูให้มีความรู้และทักษะในการจัดการเรียนการสอนด้วยสื่อทางไกลผ่านดาวเทียม

๔. พัฒนาครูให้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับสถานการณ์
๕. พัฒนาครูให้มีศักยภาพในการวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้
๖. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูทำงานวิจัยจากงานประจำเพื่อสร้างองค์ความรู้ พัฒนานวัตกรรม เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
๗. จัดเวทีการนำเสนอผลงาน เผยแพร่องค์ความรู้ นวัตกรรม เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสร้างเครือข่ายช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
๘. สนับสนุนให้ครูเข้ารับการศึกษาต่อเพื่อเพิ่มคุณวุฒิ เช่น ทุนพระราชทานครู โครงการบัณฑิตคืนถิ่น เป็นต้น

เป้าหมายหลักที่ ๔ เสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนทางการงานอาชีพ

๖๖

... ส่วนในด้านวิชาชีพ ตอนแรกก็คิดในเรื่องการตั้งวิชาชีพนั้น เห็นว่าในโรงเรียนหรือในชุมชนที่มีโรงเรียน ตชด. นั้น มีบุคคลที่ไม่สามารถจะประกอบอาชีพปกติหรือเล่าเรียนได้ปกติ เพราะเป็นบุคคลต่างด้าวบ้าง บุคคลไร้สัญชาติบ้าง ซึ่งขณะนี้ก็ยังมียู่ บุคคลเหล่านั้นถ้าเรียนวิชาสูงขึ้นไปไม่ได้ ก็ควรจะมีความรู้ทางด้านวิชาชีพเพื่อให้สามารถประกอบอาชีพที่สุจริตได้ ต่อมาสถานการณ์เหล่านี้ดีขึ้น โอกาสในการศึกษาความเท่าเทียมกันมีดีขึ้น แต่ว่าการฝึกอาชีพนั้นก็ควรที่จะปฏิบัติต่อไป เพราะว่ายังมีประโยชน์สำหรับเด็กที่ยังเล็ก ๆ อยู่ การที่ได้ทำการที่สมัยก่อนเขาเรียกว่าหัดตศึกษานั้น เป็นการฝึกอบรมความรู้ หรือว่าเรื่องวัฒนธรรม หรือการรักการทำงาน เป็นการฝึกมือ ให้สามารถใช้ได้ดีเหมือนกับเราวิ่งเพื่อออกกำลังกาย การใช้มือเป็นการเชื่อมโยงระหว่างมือและสมอง ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องสำคัญที่สุด สำหรับเด็กโตก็จะได้ฝึกอบรมให้ทำอะไรได้และเป็นรายได้เพิ่มเติม การที่เรียนตรงนี้จะเสริมให้ผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชนให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ...

พระราชดำรัส วันพฤหัสบดีที่ ๑๙ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๕

๖๖

“ ... ในเรื่องวิชาชีพต่าง ๆ คือวิชาชีพหลักที่ของโรงเรียนเราทำ คือ วิชาชีพเกษตร จากเกษตรจะมีการแปรรูป ถือว่าเป็นเรื่องของอุตสาหกรรม งานต่างๆ จากโรงเรียนแล้วก็แพร่ไปสู่ชุมชนในทุก ๆ ด้าน ... ”

พระราชดำรัส วันพุธที่ ๒๗ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๙

“ ... พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่มีมานาน ๒๐ กว่าปีแล้ว ท่านตรัสถึงโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันว่ามีประโยชน์ นอกจากจะมีอาหารให้กินแล้ว นักเรียนรู้จักทำงานร่วมกัน รู้จักวิชาการต่าง ๆ ในนั้นมีเรื่องของการชลประทานด้วย ซึ่งเรายังไม่ได้ปฏิบัติอย่างจริงจัง ครั้งนี้ได้เริ่มปฏิบัติ นักเรียนมีความรู้เรื่องน้ำแล้ว ต่อไปก็จะเป็นผู้ที่คิดว่าเรายังขาดแคลนหรืออย่างไร จะได้เล่าให้เจ้าหน้าที่หรือครูอาจารย์ต่อไปได้ ... ”

พระราชดำรัส วันพฤหัสบดีที่ ๓๐ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๘

เป้าหมายที่ ๔.๑

เด็กและเยาวชนมีความรู้และทักษะพื้นฐานทางการเกษตรยั่งยืนในการผลิตอาหารเพื่อการบริโภค

แนวทางการพัฒนา

๑. จัดกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นให้เด็กและเยาวชนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองเพื่อสร้างองค์ความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีในการทำเกษตรยั่งยืน แล้วนำผลผลิตที่ได้มาใช้เป็นวัตถุดิบในการประกอบอาหารกลางวันของโรงเรียน และส่งเสริมการขยายผลสู่ครัวเรือนและชุมชน

๒. จัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้เด็กและเยาวชนนำหลักการสหกรณ์มาใช้ในการจัดการการผลิต และการจัดการผลผลิตอย่างมีประสิทธิภาพ

๓. ส่งเสริมการนำพันธุ์พืชพันธุ์สัตว์พื้นบ้านและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการผลิตทางการเกษตร

๔. จัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้เด็กและเยาวชนนำความรู้เรื่องอนามัยสิ่งแวดล้อมมาจัดการพื้นที่การเกษตร คอกสัตว์ต่าง ๆ ของโรงเรียนให้ถูกสุขลักษณะ
๕. พัฒนาระบบการเรียนรู้การสอนเรื่องชลประทาน
๖. สนับสนุนให้ครูในโรงเรียนใช้พื้นที่การเกษตรของโรงเรียนเป็นสื่อการสอนกลุ่มสาระวิชาอื่น ๆ

เป้าหมายที่ ๔.๒

เด็กและเยาวชนมีความรู้และทักษะพื้นฐานทางด้านอาชีพที่จำเป็นในการดำรงชีวิตอย่างน้อย ๑ อาชีพ

แนวทางการพัฒนา

๑. พัฒนาหลักสูตรงานอาชีพที่จำเป็นสำหรับชีวิตประจำวันที่สุดคล้องกับบริบทและความต้องการของครอบครัวและชุมชน
๒. จัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้เด็กและเยาวชนพัฒนาองค์ความรู้ ทักษะ และเจตคติในงานอาชีพที่จำเป็นสำหรับชีวิตประจำวัน
๓. ส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กและเยาวชนรวมกลุ่มกันโดยใช้หลักการสหกรณ์

เป้าหมายที่ ๔.๓

เด็กและเยาวชนได้รับการพัฒนาศักยภาพตามหลักการและอุดมการณ์สหกรณ์

แนวทางการพัฒนา

๑. ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสหกรณ์ให้เหมาะสมตามช่วงอายุ
๒. จัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีความรู้เรื่องหลักการสหกรณ์ และปลูกฝังลักษณะนิสัยการช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามอุดมการณ์สหกรณ์
๓. จัดให้มีกิจกรรมสหกรณ์ เช่น กิจกรรมร้านค้า กิจกรรมออมทรัพย์ เพื่อใช้เป็นสื่อพัฒนาความรู้และทักษะเบื้องต้นทางด้านสหกรณ์ให้แก่เด็กและเยาวชน
๔. พัฒนาระบบการเรียนรู้เพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมด้วยหลักการและอุดมการณ์สหกรณ์

เป้าหมายหลักที่ ๕ ปลูกฝังจิตสำนึกและพัฒนาศักยภาพของเด็กและเยาวชนใน การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

“

... สังเกตเห็นว่าทั้งในประเทศไทยและประเทศอื่น ๆ ทั่วโลกนั้น
มีปัญหาทางด้านการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมมาก บางเรื่อง
เป็นเรื่องสุดวิสัยที่จะทำอะไรแก้ไขได้ แต่บางเรื่องน่าจะยังมีส่วนที่
เรามาพิจารณาและคิดหาทางแก้ไขกันได้ ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ เช่น
ในเรื่องของทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรป่าไม้ เป็นต้น
จะเห็นได้ว่าไม่ใช่เรื่องเล่น ๆ แล้วที่สอนกันคือจะต้องรักษาจริง ๆ
มิเช่นนั้นรุ่นนักเรียนเมื่อโตขึ้นหรือรุ่นลูกหลานของนักเรียนต่อไป
ก็จะมีชีวิตที่ยากลำบากมากกว่านี้ ต้องพิจารณาเรื่องนี้ให้ดี ...

พระราชดำรัส วันอังคารที่ ๑๙ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๔

”

“

... หลักการในการดำเนินการเน้นเด็กและเยาวชนเป็นศูนย์กลาง
คือ ให้เด็กเป็นผู้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง (learning by doing)
มีชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม และเชื่อมโยงกับทรัพยากรของชุมชน
ที่อยู่รอบ ๆ ตัว

วิธีการ คือ สอนให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ เห็นความ
งดงาม ความน่าสนใจ เกิดความปิติที่จะศึกษาและอนุรักษ์ต่อไป
เป็นความรัก ความผูกพัน ห่วงแทนในทรัพยากรของตน ในขณะที่
เดียวกันสิ่งที่มีในธรรมชาติจะเป็นอุปกรณ์การสอนในวิชาต่าง ๆ
ได้หลายอย่าง ...

พระราชนิพนธ์ เรื่อง

“การสร้างสำนึกให้เด็กและเยาวชนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ”

ในการประชุมสัมมนา “รักษ์ป่านาน” ครั้งที่ ๑

วันจันทร์ที่ ๑๐ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗

”

เป้าหมายที่ ๕.๑

เด็กและเยาวชนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ของตนเอง

แนวทางการพัฒนา

๑. พัฒนาระบบการเรียนรู้เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีความรู้ ตระหนัก และมีส่วนร่วม
ในกระบวนการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน
๒. พัฒนาปรับปรุงกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ให้เหมาะสม
และสอดคล้องกับบริบทชุมชนของแต่ละโรงเรียน และดำเนินการจัดกิจกรรมอย่างจริงจังและ
ต่อเนื่อง
๓. จัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เด็กและเยาวชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสภาพแวดล้อม
ภายในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้
๔. จัดเวทีเพื่อให้เด็กและเยาวชนได้เผยแพร่องค์ความรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่าง
กัน
๕. ส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กและเยาวชนจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนในการรักษา
ฟื้นฟูพื้นที่ป่าบริเวณใกล้โรงเรียน และพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ธรรมชาติ
๖. รณรงค์เพื่อสร้างสำนึกเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนให้กับชุมชน

เป้าหมายหลักที่ ๖ เสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนในการอนุรักษ์และ
สืบทอดวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของท้องถิ่นและของชาติไทย

“

... พูดถึงเรื่องวัฒนธรรมนั้น ในกลุ่มนักเรียนเรานี่ ถือว่าเป็น
ผู้ที่สืบทอดชีวิตมาจากหลากหลายวัฒนธรรม การที่ได้รักษา
วัฒนธรรมของชุมชนไว้นั้น เป็นการแสดงเอกลักษณ์หรือ
อัตลักษณ์ของตนเอง ซึ่งเป็นการสร้างความมั่นใจที่จะเจริญ
รุ่งเรืองขึ้นมาต่อไป ...

พระราชดำรัส วันพฤหัสบดีที่ ๑๙ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๕

”

“

... วัฒนธรรมเป็นเรื่องของรากเหง้าของเรา บางทีก็เป็นส่วนที่จะสร้างความภูมิใจ นำรายได้ ทั้งเรื่องศิลปะ ดนตรี การฟ้อนรำ การทำสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากภูมิปัญญาท้องถิ่น เราเป็นลูกหลานสืบมา งานฝีมือหรือแม้แต่วรรณกรรม วรรณคดี ภาษาด้วย เราก็ควรจะอนุรักษ์เอาไว้ ...

พระราชดำรัส วันพฤหัสบดีที่ ๓๐ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๘

”

เป้าหมายที่ ๖.๑

เด็กและเยาวชนมีความภาคภูมิใจ เห็นคุณค่าในมรดกทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญา

แนวทางการพัฒนา

๑. พัฒนาระบบการเรียนรู้เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีความรู้และเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของท้องถิ่นของตน
๒. จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้ผู้สูงอายุหรือภูมิปัญญาในชุมชนมาถ่ายทอดวัฒนธรรมและภูมิปัญญาที่ดั่งามของท้องถิ่นให้แก่เด็กและเยาวชน เช่น วัฒนธรรมทางอาหาร เพลงพื้นบ้าน นิทานท้องถิ่น
๓. จัดเวทีให้เด็กและเยาวชนได้เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์องค์ความรู้ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน
๔. ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมเพื่ออนุรักษ์และสืบสานวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น วันสำคัญทางประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น การแต่งกาย วัฒนธรรมทางอาหารโภชนาการ ดนตรี การแสดง กีฬา เพลงพื้นบ้าน นิทานท้องถิ่น ภาษาท้องถิ่น พิษสมุนไพรรักษาโรค พืชสีย้อมผ้า เป็นต้น
๕. ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนใช้ภูมิปัญญาเป็นพื้นฐานในการพัฒนาทักษะการงานอาชีพ สร้างรายได้
๖. ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนร่วมกันอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย และทำให้เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวันอย่างแท้จริง อาทิ กิริยามารยาทแบบไทย (เช่น การไหว้) มีคุณธรรม จริยธรรม ส่งเสริมการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้องทั้งการพูดและการเขียน

เป้าหมายหลักที่ ๗ ขยายการพัฒนาจากโรงเรียนสู่ชุมชน

“

... อีกอย่างคือในชุมชนหรือครอบครัว ความตั้งใจมีอยู่ว่าไม่ใช่แค่พัฒนาโรงเรียนเท่านั้น แต่เมื่อโรงเรียนดีแล้วก็จะเป็นจุดที่ขยายโอกาสและขยายความรู้การปฏิบัติงานเข้าไปในชุมชน นอกจากให้ชุมชนเข้ามาช่วยเหลือแล้ว ก็ต้องปฏิบัติการในชุมชน เช่น งานเกษตร เพื่อให้ชุมชนสามารถได้รับผลประโยชน์นี้ หรืออุตสาหกรรม ซึ่งส่วนใหญ่ก็เป็นอุตสาหกรรมในครัวเรือนหรืออุตสาหกรรมขนาดเล็ก ก็สามารถให้ชุมชนปฏิบัติงานอุตสาหกรรมนั้นได้ เพราะเป็นที่ที่เราเข้าไปเห็นเข้าไปถึง อะไรที่ยังไม่ดี ยังไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร เราก็ต้องทำ หรือว่าก้าวหน้าแล้ว ก็ต้องให้ก้าวหน้าหรือดียิ่งขึ้น ให้ทุกคนพร้อมทุกด้านทั้งทางด้านร่างกาย ด้านความอยู่เย็นเป็นสุข ด้านจริยธรรมก็เป็นเรื่องสำคัญ ...

พระราชดำรัส วันอังคารที่ ๒๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๗

”

“

... บุคคลสำคัญที่จะต้องช่วยเหลือทำให้โครงการสำเร็จไปได้นั้น ได้แก่ ศิษย์ปัจจุบันและนักเรียนเก่า ที่เรารู้แล้วว่าควรจะทำอย่างไร อยากจะให้วิชาที่เรียนหรือสิ่งที่ได้ฝึกอบรมนั้นเอามาปฏิบัติจริง แล้วเผยแพร่ไปสู่ครอบครัวผู้ปกครอง หรือบุคคลที่ได้พบเห็นรู้จัก ถ้ามีโอกาสก็สละเวลา来帮助ดูแลโรงเรียนเก่า เพื่อให้รุ่นน้องมีโอกาสสืบต่อมา จะได้ค่อย ๆ พัฒนาตัวให้เจริญกันขึ้นและมีความสุขกันถ้วนหน้า ...

พระราชดำรัส วันพฤหัสบดีที่ ๑๔ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๕

”

เป้าหมายที่ ๗.๑

การนำกิจกรรมการผลิตทางการเกษตรในโรงเรียนมาสู่การผลิตอาหาร ในระดับครัวเรือน

แนวทางการพัฒนา

๑. ส่งเสริมให้ครอบครัวของนักเรียนทำการเกษตรแบบยั่งยืนเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ดังเช่นเกษตรผสมผสาน และส่งเสริมการถนอมอาหารแปรรูปอาหารเพื่อบริโภค เป็นการลดรายจ่าย และเพิ่มรายได้จากการขายผลผลิตในขั้นต่อไป
๒. สนับสนุนปัจจัยการผลิตเบื้องต้นเช่น พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ปุ๋ยคอก ปุ๋ยชีวภาพ ที่นักเรียนผลิตขึ้นเองที่โรงเรียนให้แก่ครัวเรือนเพื่อทำการเกษตรแบบผสมผสาน
๓. จัดกิจกรรมฝึกอบรมเพิ่มเติม โดยโรงเรียนช่วยประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๔. ครุติดตามการดำเนินงานในครัวเรือนของนักเรียน พร้อมให้คำแนะนำ ให้ความรู้เพิ่มเติม

เป้าหมายที่ ๗.๒

เด็กและเยาวชนและสมาชิกในครอบครัวมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ และร่วมกันพัฒนาสภาพแวดล้อมของบ้านและชุมชนให้ถูกสุขลักษณะ

แนวทางการพัฒนา

๑. เด็กนักเรียนและครูร่วมกันจัดกิจกรรมเผยแพร่ความรู้ด้านสุขภาพ เพื่อให้สมาชิกในครอบครัวและชุมชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง ชุมชนสามารถดูแลสุขภาพของตนเอง และป้องกันปัจจัยเสี่ยงสุขภาพ
๒. ส่งเสริมให้มีการจัดบ้านเรือนและสิ่งแวดล้อมรอบบ้านให้ถูกสุขลักษณะ มีน้ำดื่มที่สะอาด มีการจัดการขยะและน้ำเสียอย่างถูกต้องตามหลักสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม
๓. ส่งเสริมให้สมาชิกในครัวเรือนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการบริโภคอาหารให้เหมาะสม มีการประกอบอาหารถูกหลักโภชนาการและสุขาภิบาลอาหาร
๔. ร่วมมือกับหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดกิจกรรม เช่น จัดการประกวดเพื่อกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาชุมชนอย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง ทั้งด้านการส่งเสริมสุขภาพอาหารปลอดภัย สุขาภิบาลชุมชน การจัดการขยะ น้ำเสีย เป็นต้น

เป้าหมายที่ ๗.๓

เด็กและเยาวชนสามารถนำความรู้และทักษะในการเรียนรู้วิชาชีพที่จำเป็น
สำหรับการดำรงชีวิต การบัญชี มาใช้ในครอบครัว

แนวทางการพัฒนา

๑. ส่งเสริมให้เด็กนักเรียนจัดทำบัญชีครัวเรือน บัญชีฟาร์ม และบัญชีร้านค้าของครอบครัว
๒. สนับสนุนให้เด็กนักเรียนนำความรู้ที่ได้จากโรงเรียนมาใช้ เช่น การประกอบอาหารที่ถูกต้อง การถนอมอาหารแปรรูปอาหาร การตัดผม การตัดเย็บเสื้อผ้า การซ่อมแซมเสื้อผ้าเครื่องใช้ต่าง ๆ
๓. ส่งเสริมและสนับสนุนการรวมกลุ่มอาชีพที่เป็นภูมิปัญญาของผู้ปกครอง โดยมีศิษย์เก่า และเด็กนักเรียนเป็นแกนนำในการพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่ม เพื่อสร้างรายได้เสริมให้กับครอบครัว

เป้าหมายหลักที่ ๘ พัฒนาสถานศึกษาเป็นศูนย์บริการความรู้

“

... โรงเรียน ตชด. มีหน่วยงานและบุคคลมาช่วยทางวิชาการจำนวนมาก ข้าพเจ้าจึงขอให้ทางโรงเรียนตั้งศูนย์บริการความรู้แก่ชุมชน สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์แก่ชุมชนด้วย หวังให้เป็นรูปแบบหนึ่งของการพัฒนาชนบท ที่ผ่านมามีหลายงานที่เราเริ่มขยายจากโรงเรียน ตชด. ไปสู่ชุมชน ...

พระราชนิพนธ์ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ๖๐ ปี
พุทธศักราช ๒๕๕๙

”

“

... โดยที่ถือว่าโรงเรียนนี้เป็นศูนย์กลางของชุมชนแห่งหนึ่ง ถ้าเราสามารถทำให้คนรุ่นใหม่ในสังคม คือนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียน และพวกผู้ปกครองที่จะมาดูแลช่วยมาเห็น มีความรู้ทางด้านเทคนิคทางการเกษตรอย่างใหม่ที่ทางราชการตั้งใจจะส่งเสริม แต่ก็ส่งเสริมตั้งแต่ในวัยเด็กวัยเรียน เมื่อเขาเติบโตเป็นผู้ใหญ่เขาจะได้มีการได้รับการฝึกหัดให้ทำตามแบบแผนอย่างใหม่ ซึ่งจะมีประสิทธิภาพมากกว่าที่เคยทำมา หรือว่าจะได้มีความคุ้นเคยในการติดต่อกับทางราชการ เมื่อมีข้อขัดข้องอะไรจะได้ปรึกษาหารือกันได้อย่างง่ายขึ้น และผู้ปกครองคนในหมู่บ้านเอง เมื่อมีปัญหาข้อขัดข้องอะไรก็จะารู้ได้แน่ว่าจะมีที่ที่จะมาหาได้ ได้แก่ที่โรงเรียน ซึ่งครูจะได้เป็นส่วนที่จะช่วยเหลือได้มาก ...

พระราชดำรัส วันเสาร์ที่ ๑๗ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๒๗

”

“

... ได้ไปช่วยนอกประเทศซึ่งได้ทำมาระยะหนึ่งแล้ว ให้ภาคภูมิใจว่าโรงเรียนของเราทั้งที่เป็นโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน โรงเรียนในสังกัดอื่น ๆ เช่น สพร. หรือ กทม. ได้เป็นสถานที่ฝึกอบรมดูงานของบุคคลจากต่างประเทศ เช่น ครูอาจารย์ แพทย์และบุคลากรทางการแพทย์ มีบุคคลหลายประเภทจากต่างประเทศได้มาศึกษาดูงานจากเรา และทางเราก็ไปแนะนำ ที่เราไปเราจะได้ไปดูว่าพื้นที่เป็นอย่างไร ถ้าพื้นที่หรือสิ่งแวดล้อมต่างกัน อาจจะทำเหมือนที่เราทำไม่ได้ทุกประการ แต่ว่าตามที่เรามีประสบการณ์อยู่เราอาจจะพอให้ความคิดเห็นได้ ...

พระราชดำรัส วันอังคารที่ ๒๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๗

”

เป้าหมายที่ ๔.๑

โรงเรียนจัดกิจกรรมการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เป็นนิทรรศการที่มีชีวิต เป็นตัวอย่างให้แก่ประชาชน ครู นักเรียน หรือผู้สนใจมาศึกษาทดลอง

แนวทางการพัฒนา

๑. ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาที่มีความพร้อม พัฒนาเป็นศูนย์บริการความรู้
๒. พัฒนาและปรับปรุงผังการใช้ประโยชน์ของพื้นที่โรงเรียนให้เหมาะสมกับกิจกรรมที่เกี่ยวเนื่องกัน ตามสภาพจริงที่เกิดขึ้นประจำวัน และจัดสภาพแวดล้อมให้สะอาด เรียบร้อย สวยงาม ร่มรื่น เอื้อต่อการเรียนรู้และการปฏิบัติงาน
๓. พัฒนาระบบการบริการความรู้ โดยกำหนดภารกิจให้นักเรียนรับผิดชอบและปฏิบัติงานเป็นกิจวัตรประจำวัน มอบหมายครูทำหน้าที่ในการกำกับติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลงานของนักเรียน เพื่อให้ทุกกิจกรรมดำเนินงานอย่างต่อเนื่องทุกวัน เป็นเสมือนนิทรรศการที่มีชีวิต
๔. ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษามีการจัดการความรู้ รวบรวมความรู้หรือตัวอย่างที่เป็นแนวปฏิบัติที่ดี จัดเก็บอย่างเป็นระบบ สามารถสืบค้น และเผยแพร่ให้แก่ผู้สนใจต่อไป

เป้าหมายที่ ๔.๒

ครูและเด็กนักเรียนสามารถถ่ายทอดความรู้โดยการเป็นวิทยากร

แนวทางการพัฒนา

๑. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูและเด็กนักเรียนได้ศึกษา ค้นคว้า และนำความรู้มาทดลองประยุกต์ใช้ และพัฒนาจนเกิดเป็นนวัตกรรมที่มีประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน
๒. จัดการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะในการสื่อสาร การเป็นวิทยากร เทคนิคการถ่ายทอดความรู้ ให้แก่ครูและเด็กนักเรียน เพื่อให้สามารถเป็นวิทยากร/มีคุณูปการที่มีคุณภาพ
๓. พัฒนาสื่อความรู้หลากหลายรูปแบบ เช่น นิทรรศการ เอกสาร โปสเตอร์ สื่อดิจิทัล เป็นต้น

เป้าหมายที่ ๘.๓

มีเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการพัฒนาเด็กและเยาวชนอย่างกว้างขวาง
ทั้งในระดับภาค ประเทศ และนานาชาติ

แนวทางการพัฒนา

๑. ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมเพื่อพบปะแลกเปลี่ยนความรู้และ
ประสบการณ์ระหว่างกันและกันอย่างสม่ำเสมอทั้งในระดับพื้นที่ ระดับภาค ระดับประเทศ
หรือระดับนานาชาติ เช่น การประชุมวิชาการประจำปี การประชุมสัมมนา การสนทนากลุ่ม
การประกวดนวัตกรรม/ผลงาน เป็นต้น

๒. ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลงานในรูปแบบที่หลากหลายโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
และการสื่อสารช่วย

ส่วนที่ ๓

การนำแผนสู่การปฏิบัติ

แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ฉบับที่ ๕ เป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงานและการสนับสนุนการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารระยะยาว ๑๐ ปี โดยเริ่มตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๖๐ และสิ้นสุดใน พ.ศ. ๒๕๖๙ แผนฯ ฉบับที่ ๕ นี้มุ่งสู่การเสริมสร้างพลังและความเข้มแข็งให้กับเด็กและเยาวชน ให้สามารถดูแลและพัฒนาตนเองได้อย่างสมดุลกันทั้งทางร่างกาย จริยธรรมคุณธรรม และความรอบรู้ทั้งทางวิชาการและการงานอาชีพ เพื่อนำแผนฯ ไปสู่การปฏิบัติและผลักดันให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายตามพระราชประสงค์ โดยการพัฒนาแบบองค์รวมและใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างประหยัดและให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด จึงกำหนดแนวทางการขับเคลื่อนไว้ดังต่อไปนี้

๑. สร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวพระราชดำริในการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร วัตถุประสงค์ของการพัฒนา ตลอดจนสาระสำคัญของแผนให้กับผู้ปฏิบัติงาน และผู้ที่เกี่ยวข้องในทุกภาคส่วนในทุกระดับ เพื่อให้มีความเข้าใจที่ชัดเจนและตรงกัน สามารถร่วมกันขับเคลื่อนการพัฒนาไปในทิศทางเดียวกัน

๒. จัดทำแผนปฏิบัติการของสถานศึกษาเป็นรายปีให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาที่แท้จริงของสถานศึกษา โดยนำแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ฉบับที่ ๕ มากำกับทิศทางการพัฒนา และให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาด้วย แผนปฏิบัติการของสถานศึกษาจะได้นำ

ไปใช้ในการประสานและการจัดทำแผนสนับสนุนของภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อให้สนับสนุนได้ตรงความต้องการของสถานศึกษา ขจัดความซ้ำซ้อน เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

๓. ปรับปรุงและพัฒนาระบบติดตามและประเมินผล พัฒนาตัวชี้วัดและเครื่องมือวัดที่เหมาะสม พัฒนาระบบสารสนเทศโครงการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารสำหรับนำมาใช้ในการปฏิบัติงาน ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่สามารถติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ จัดทำสรุปผลการดำเนินงานประจำปี และเผยแพร่ผลการประเมินให้กับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

๔. ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในทุกระดับ เพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ และพัฒนาขีดความสามารถด้านต่าง ๆ ทั้งในรูปของการศึกษาเพื่อเพิ่มคุณวุฒิ การฝึกอบรมระยะยาว การฝึกอบรมระยะสั้น การศึกษาดูงาน การร่วมประชุมวิชาการ สนับสนุนการเตรียมบุคลากรให้พร้อมในการถ่ายทอดประสบการณ์ให้กับผู้ปกครอง ชุมชน สถานศึกษาหรือหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งภายในประเทศและประเทศอื่น ๆ ที่ขอพระราชทานความช่วยเหลือ

๕. ส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างองค์ความรู้และการพัฒนานวัตกรรมที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาเด็กและเยาวชน โดยสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานทำงานวิจัยและพัฒนาจากงานประจำ และครูในสถานศึกษาดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียน โดยมีการสนับสนุนจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอ

๖. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ศิษย์เก่ามาช่วยเหลือสนับสนุนกิจการของโรงเรียน หรือช่วยเหลือรุ่นน้อง ๆ เพื่อให้มีโอกาสที่ดีต่อไป โดยอาจจะมาเป็นบุคคล หรือรวมกันเป็นกลุ่ม และสร้างเครือข่ายติดต่อสื่อสารกันและกัน

ภาคผนวก ก

โครงการตามพระราชดำริ

โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน

ความเป็นมา

เป็นโครงการแรกที่เริ่มดำเนินการในปี พ.ศ. ๒๕๒๓ โดยมุ่งเน้นให้นักเรียน ครู และ ผู้ปกครองร่วมกันทำการเกษตรในโรงเรียน แล้วนำผลผลิตที่ได้มาประกอบเป็นอาหารกลางวัน โดยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานเงิน สิ่งของ พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ วัสดุอุปกรณ์การเกษตร และอุปกรณ์การประกอบอาหารให้แก่โรงเรียนในโครงการ การดำเนินงานของโครงการนี้นอกจากจะช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนอาหารกลางวันแล้ว ยังทำให้เด็กนักเรียนได้รับความรู้ด้านโภชนาการและด้านการเกษตรแผนใหม่ ที่สามารถนำไปใช้ประกอบเป็นอาชีพได้ต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนมีอาหารกลางวันที่มีคุณค่าทางโภชนาการบริโภคตลอดปีการศึกษา โดยใช้ผลผลิตการเกษตรที่ผลิตขึ้นภายในโรงเรียนมาประกอบอาหาร

กิจกรรมสำคัญ

๑. พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร
๒. ผลิตอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการในโรงเรียน ทั้งเนื้อสัตว์ ปลา ถั่วเมล็ดแห้ง พืชผักและผลไม้ที่หลากหลายเหมาะสมกับท้องถิ่นโดยเฉพาะกล้วยและมะละกอ โดยใช้รูปแบบการเกษตรแบบผสมผสานและชีววิธี ให้มีผลผลิตที่หลากหลายหมุนเวียนกันอย่างต่อเนื่องและสอดคล้องกับแผนการประกอบอาหารของโรงเรียน
๓. ส่งเสริมการถนอมอาหารที่มีเหลือใช้ เพื่อเก็บไว้ใช้ในฤดูขาดแคลน
๔. ประกอบอาหารกลางวันและอาหารเสริมที่มีคุณค่าและถูกสุขลักษณะ
๕. ฝ้าระวังและติดตามทางโภชนาการ รวมทั้งการตรวจสอบสุขภาพและปรับปรุงภาวะโภชนาการของนักเรียนและของชุมชน
๖. จัดการเรียนรู้การสอนเรื่องการเกษตรและโภชนาการในโรงเรียนให้สอดคล้องกับกิจกรรมของโครงการ

โครงการควบคุมโรคขาดสารไอโอดีน

ความเป็นมา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงตระหนักถึงปัญหาการระบาดของโรคคอพอกเนื่องมาจากการขาดสารไอโอดีน ทั้งจากรายงานของกระทรวงสาธารณสุข และจากการที่พระองค์ทรงพบเห็นในระหว่างเสด็จฯ เยี่ยมเด็กนักเรียนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จึงมีพระราชดำริที่จะดำเนินการเพื่อช่วยแก้ไขปัญหาลำนี้ โดยเสริมการทำงานของกระทรวงสาธารณสุข โครงการนี้ได้เริ่มดำเนินการอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๓๓ โดยคาดหวังว่า หากมีการดำเนินงานควบคุมและป้องกันโรคขาดสารไอโอดีนได้อย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่องแล้ว ก็จะเป็นการช่วยแก้ปัญหาระบาดของประเทศไทยโดยรวมได้

วัตถุประสงค์

เพื่อควบคุมป้องกันและแก้ไขปัญหาระบาดโรคขาดสารไอโอดีนในพื้นที่ทุรกันดาร

กิจกรรมในโรงเรียน

๑. ดื่มน้ำเสริมไอโอดีนเป็นประจำทุกวัน
๒. ส่งเสริมการใช้เกลือเสริมไอโอดีนปรุงอาหารกลางวันเป็นประจำทุกวัน
๓. ฝ้าระวังโรคขาดสารไอโอดีน โดยตรวจคอพอกในเด็กนักเรียนระดับประถมศึกษาทุกคน
๔. อบรมให้ความรู้แก่เด็กนักเรียน เรื่องโรคขาดสารไอโอดีน

กิจกรรมในหมู่บ้าน

๑. อบรมให้ความรู้แก่ประชาชนเรื่องโรคขาดสารไอโอดีน
๒. รณรงค์การใช้เกลือเสริมไอโอดีนและ/หรือน้ำหยดไอโอดีนในน้ำปลาสำหรับปรุงอาหารในครัวเรือนเป็นประจำทุกวัน

โครงการส่งเสริมโภชนาการและสุขภาพอนามัยแม่และเด็กในถิ่นทุรกันดาร

ความเป็นมา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงตระหนักว่าการที่คนเราจะมีภาวะโภชนาการและสุขภาพอนามัยดีนั้น จะต้องเริ่มต้นตั้งแต่วัยในครรภ์มารดา นั่นคือแม่จะต้องมีภาวะโภชนาการและสุขภาพอนามัยดีด้วย ถ้าแม่ขาดสารอาหารก็จะส่งผลกระทบต่อเด็กที่จะเกิดออกมา ทั้งด้านการเจริญเติบโต และพัฒนาการของร่างกายและสมอง ดังนั้นจึงมีพระราชดำริให้ดำเนินโครงการนี้ขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๓๙

วัตถุประสงค์

เพื่อส่งเสริมให้หญิงมีครรภ์ หญิงให้นมบุตร และเด็กทารกแรกเกิดจนถึงอายุ ๓ ปี ที่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร ได้รับบริการที่เหมาะสม และได้รับความรู้ด้านอาหารและโภชนาการ เพื่อช่วยให้แม่มีภาวะโภชนาการและสุขภาพอนามัยที่ดี เด็กเกิดรอด มีการเจริญเติบโตและพัฒนาการได้เต็มศักยภาพ

กิจกรรมสำคัญ

๑. การให้บริการการดูแลอนามัยแม่และเด็กขั้นพื้นฐาน โดยแสวงหาคนในพื้นที่เพื่อทำหน้าที่เป็นผู้ให้บริการ แล้วอบรมผู้ให้บริการ ทั้งด้านความรู้ วิธีการ และเทคนิคต่างๆ เกี่ยวกับการให้บริการงานอนามัยแม่และเด็ก และการส่งเสริมโภชนาการ ให้มีการประสานงานร่วมกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ตลอดจนสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในการให้บริการ
๒. รณรงค์ให้ประชาชนร่วมดูแลแม่และเด็กทั้งในครอบครัวของตนเองและชุมชน
๓. สนับสนุนอาหารเสริมและยาที่จำเป็นแก่แม่และเด็ก
๔. ศึกษาวิจัยเพื่อหาวิธีการในการให้บริการที่เหมาะสมต่อขนบธรรมเนียมประเพณีของกลุ่มชนในบางพื้นที่ ได้แก่ ชาวไทยภูเขา และชาวไทยมุสลิม

โครงการส่งเสริมคุณภาพการศึกษา

ความเป็นมา

เป็นโครงการที่ดำเนินการขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๒๖ เพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่อยู่ในถิ่นทุรกันดารซึ่งประสบกับความขาดแคลนในหลาย ๆ ด้าน ให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นการศึกษาภาคบังคับอย่างถูกต้อง ด้วยวิธีการและเทคโนโลยีที่จะช่วยให้นักเรียนได้รับความรู้ความเข้าใจในวิชาการอย่างดี พร้อมทั้งจะไปศึกษาต่อในระดับสูงต่อไปได้เท่าเทียมกับคนอื่น ๆ และช่วยให้ครู โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูตำราตรวจระเวนชายแดน ซึ่งไม่ได้มีอาชีพครูโดยตรงทำหน้าที่ครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

กิจกรรมสำคัญ

๑. พัฒนาประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนของครู
๒. ปรับปรุงอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อม โดย
  - ๒.๑ สนับสนุนสิ่งจำเป็นในการปรับปรุงอาคารสถานที่ ตลอดจนสิ่งแวดล้อม เพื่อเกื้อหนุนให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
  - ๒.๒ รณรงค์การพัฒนาโรงเรียน เพื่อสร้างบรรยากาศที่เหมาะสมในการเรียน
๓. จัดหาวัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน โดย
  - ๓.๑ จัดหาแบบเรียนที่ทันสมัยให้แก่โรงเรียนให้ทันเวลา
  - ๓.๒ สนับสนุนการจัดทำสื่อการสอนโดยใช้วัสดุในท้องถิ่น
๔. จัดกิจกรรมสัมพันธ์ชุมชน และให้ผู้ทรงคุณวุฒิประจำท้องถิ่นได้ถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับประวัติ ขนบธรรมเนียม ประเพณี ตลอดจนภูมิปัญญาของท้องถิ่น
๕. จัดให้มีการเรียนการสอนในกิจกรรมร่วมหลักสูตร โดยเน้นไปที่กิจกรรมการเกษตรการอาชีพ การสหกรณ์ การส่งเสริมสุขภาพอนามัย การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และอื่นๆ
๖. จัดการเรียนการสอนทางไกล
๗. จัดห้องสมุดให้เป็นที่ยุทธศาสตร์การศึกษาคั่นคว่าของนักเรียนและชุมชน

โครงการนักเรียนในพระราชานุเคราะห์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ความเป็นมา

จากการที่ทรงประจักษ์ว่า เด็กนักเรียนในโรงเรียนในท้องถิ่นทุรกันดาร เมื่อสำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ แล้ว ส่วนใหญ่จะไม่มีโอกาสศึกษาต่อในระดับสูง เนื่องจากทางบ้านมีฐานะยากจนและตามชายแดนมักไม่มีโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับสูง จึงมีพระราชประสงค์จะพระราชทานพระราชานุเคราะห์ให้นักเรียนเหล่านั้นได้มีโอกาสศึกษาต่อตามระดับสติปัญญาและความเหมาะสม และโปรดเกล้าฯ ให้ดำเนินโครงการนี้ขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๑

วัตถุประสงค์

เพื่อสนับสนุนให้นักเรียนที่มีฐานะยากจนในถิ่นทุรกันดารได้รับการศึกษาต่อตามความสามารถและกลับไปช่วยพัฒนาชุมชนในถิ่นทุรกันดาร

กิจกรรมสำคัญ

- คัดเลือกนักเรียนในถิ่นทุรกันดารเข้าเป็นนักเรียนในพระราชานุเคราะห์
- จัดอบรมประจำปีเพื่อชี้แจง แนะนำแนวทางปฏิบัติตัวของนักเรียน ปลูกฝังอุดมการณ์ ความสำนึกในความเป็นไทย ให้มีความรักในถิ่นที่อยู่ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
  - พัฒนาคุณภาพการศึกษาของนักเรียน โดย
    - ติดตาม ตรวจสอบนักเรียน
    - จัดสอนเสริม หรือฝึกอบรมเพิ่มเติม
    - จัดอบรมและแนะแนวการศึกษาต่อ
  - กำหนดแผนการศึกษาเพื่อการพัฒนาชุมชนในถิ่นทุรกันดาร สำหรับเป็นแนวทางในการศึกษาของนักเรียนในพระราชานุเคราะห์ต่อไป
  - ส่งเสริมให้นักเรียนมีงานทำตามคุณวุฒิของนักเรียน
  - ให้คำปรึกษาและช่วยเหลือนักเรียนในพระราชานุเคราะห์ ด้านการเรียน การเงิน ตลอดจนการแก้ปัญหา และพัฒนาคุณภาพนักเรียน

โครงการฝึกอาชีพ

ความเป็นมา

เป็นโครงการที่โปรดเกล้าฯ ให้ดำเนินการในปี พ.ศ. ๒๕๓๑ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อฝึกอาชีพให้กับศิษย์เก่าโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่ไม่อาจศึกษาในระดับสูงต่อไปได้ และเน้นให้มีการฝึกอาชีพที่เหมาะสมสำหรับท้องถิ่นนั้นๆ ในระยะเริ่มแรกให้จัดทำในโรงเรียนทดลองก่อนภาคละ ๑ โรงเรียน โดยมีกรมอาชีวศึกษารับไปสนองพระราชดำริฯ

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้นักเรียนในโรงเรียนมีทักษะพื้นฐานในการประกอบอาชีพ
๒. เพื่อให้เยาวชนที่จบการศึกษาจากโรงเรียนมีวิชาชีพติดตัวและสามารถนำไปประกอบอาชีพได้

กิจกรรมสำคัญ

๑. ฝึกทักษะและความรู้ด้านวิชาชีพให้แก่เด็กนักเรียนในโรงเรียน
๒. ส่งเสริมอาชีพให้แก่เยาวชนในท้องถิ่น
๓. ส่งเสริมความร่วมมือจากภาคเอกชน
๔. ดำเนินงานฝึกอาชีพในศูนย์ฝึกอาชีพนักเรียนเก่าโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

โครงการส่งเสริมสหกรณ์

ความเป็นมา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเล็งเห็นว่า การปลูกฝังสหกรณ์แก่เด็กและเยาวชน โดยเริ่มจากโรงเรียนเป็นอันดับแรก จะก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมแรงร่วมใจในกลุ่มของเด็กนักเรียน ตลอดจนครูและประชาชนในท้องถิ่นอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เกิดการช่วยเหลือซึ่งกันและกันการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม การรวมกลุ่มกันในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อการดำเนินชีวิตที่ดีขึ้นจึงมีพระราชกระแสกับอธิบดีกรมตำรวจ ณ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน บ้านภูต่าง อำเภอบ้านโคก จังหวัดอุดรดิตถ์ เมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๓๔ ให้ดำเนินการสหกรณ์ในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน และมีพระราชกระแสกับอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน เมื่อวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๓๔ ให้ส่งเสริมวิธีสหกรณ์ให้แพร่หลายไปยังเด็กนักเรียน จึงได้เริ่มดำเนินโครงการส่งเสริมสหกรณ์ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๔ เป็นต้นมา

วัตถุประสงค์

เพื่อส่งเสริมความรู้ และทักษะด้านสหกรณ์ และสร้างลักษณะนิสัยที่สอดคล้องกับอุดมการณ์สหกรณ์ให้แก่เด็กนักเรียน

กิจกรรมสำคัญ

๑. จัดการเรียนการสอนวิชาสหกรณ์
๒. จัดให้มีกิจกรรมสหกรณ์ภาคปฏิบัติ เช่น กิจกรรมร้านค้า กิจกรรมออมทรัพย์ และกิจกรรมการเกษตร เพื่อเป็นการฝึกทักษะของนักเรียนในการดำเนินกิจกรรมสหกรณ์ตามความพร้อมของแต่ละโรงเรียน
๓. จัดให้มีการศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับสหกรณ์ตัวอย่าง

โครงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ความเป็นมา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีเสด็จพระราชดำเนินโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ่ารุงที่ ๑๐๗ บ้านห้วยจะค่าน ตำบลปึงโค้ง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๐ มีพระราชดำริให้ดำเนินการปลูกฝังการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้แก่เด็กนักเรียน และให้โรงเรียนปลูกเสเดา ซึ่งนอกจากจะนำมาประกอบเป็นอาหาร อาศัยเป็นร่มเงาแล้ว เมล็ดเสเดายังใช้ในการป้องกันกำจัดแมลงในผักได้ด้วย ซึ่งไม่มีสารพิษตกค้างและทำลายสภาพแวดล้อมเหมือนสารเคมีทั่ว ๆ ไป จากพระราชดำริข้างต้น จึงได้ขยายกิจกรรมออกไปยังโรงเรียนอื่น ๆ ด้วย

วัตถุประสงค์

เพื่อปลูกฝังให้เด็กนักเรียน เยาวชน และประชาชนในพื้นที่มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กิจกรรมสำคัญ

๑. จัดการเรียนการสอนด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียน
๒. ให้ความรู้แก่ประชาชนเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๓. ดำเนินกิจกรรมการอนุรักษ์และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชนตัวอย่าง เช่น
  - ๓.๑ ใช้อินทรียวัตถุในการปรับปรุงบำรุงดิน และลดการใช้สารเคมี
  - ๓.๒ ปลูกไม้ใช้สอย
  - ๓.๓ สาธิตและส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากหญ้าแฝก
  - ๓.๔ พัฒนาป่าชุมชนในพื้นที่
  - ๓.๕ บริหารจัดการน้ำให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ภาคผนวก ข

พื้นที่เป้าหมาย (ข้อมูลปีการศึกษา ๒๕๕๙)

สถานศึกษาในสังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน (ตชด.)

๑. กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๑๑ จำนวน ๘ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	รร.ตชด.บ้านทางแมว	ทางแมว	๔	ขุนซ่อง	แก่งหางแมว	จันทบุรี
๒	รร.ตชด.บ้านบ่อชะอม	บ่อชะอม	๑๑	พวา	แก่งหางแมว	จันทบุรี
๓	รร.ตชด.บ้านคลองแดง	คลองแดง	๑๒	พวา	แก่งหางแมว	จันทบุรี
๔	รร.ตชด.บ้านน้ำแดง	น้ำแดง	๖	บางชัน	ขลุง	จันทบุรี
๕	รร.ตชด.บ้านคลองมะลิ ประเวศน์วิทยา	คลองมะลิ	๘	อ่างศิรี	มะขาม	จันทบุรี
๖	รร.ตชด.สิงคโปร์แอร์ไลน์ส เฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธี มหามงคล ๖ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๔๒	หนองบอน	๑๖	ทุ่งขนาน	สอยดาว	จันทบุรี
๗	รร.ตชด.บ้านเขาฉกลาง	เขาฉกลาง	๗	เทพนิมิต	เขาสมิง	ตราด

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๘	รร.ตชด.บ้านท่ากุ่ม (มูลนิธิสุมิตร เลิศสุมิตรกุล อุปถัมภ์)	ท่ากุ่ม	๓	ท่ากุ่ม	เมือง	ตราด

๒. กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๑๒ จำนวน ๑๑ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	รร.ตชด.บ้านนายาว	นายาว	๑๙	ท่ากระดาน	สนามชัยเขต	ฉะเชิงเทรา
๒	รร.ตชด.บ้านนาอิสาน (มูลนิธิสุมิตร เลิศสุมิตรกุล อุปถัมภ์)	นาอิสาน	๑๖	ท่ากระดาน	สนามชัยเขต	ฉะเชิงเทรา
๓	รร.มัธยมพระราชทานนายาว	ทุ่งเหียง	๑๘	ท่ากระดาน	สนามชัยเขต	ฉะเชิงเทรา
๔	รร.ตชด.บ้านน้ำอ้อม	น้ำอ้อม	๑๐	เขาสามลือ	เขาฉกรรจ์	สระแก้ว
๕	รร.ตชด.การบินไทย	ใหม่ การบินไทย	๙	ไทรเดี่ยว	คลองหาด	สระแก้ว
๖	รร.ตชด.บ้านคลองตะเคียนชัย	คลอง ตะเคียนชัย	๕	ทุ่งมหาเจริญ	วังน้ำเย็น	สระแก้ว
๗	รร.ตชด.พิระยานุเคราะห์ มูลนิธิในพระอุปถัมภ์ สมเด็จพระ ศรีนครินทร์ราชมรร- ราชชนนี เถลิงพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสทรงครอง ราชย์ปีที่ ๕๐	คลองชล	๑๑	วังทอง	วังสมบูรณ์	สระแก้ว
๘	รร.ตชด.วังศรีทอง	โพธิ์เงิน	๑๕	วังสมบูรณ์	วังสมบูรณ์	สระแก้ว
๙	รร.ตชด.บ้านทุ่งกบินทร์	ทุ่งกบินทร์	๕	วังใหม่	วังสมบูรณ์	สระแก้ว
๑๐	รร.ตชด.บ้านเขาสารภี	เขาสารภี	๓	ทับพริก	อรัญประเทศ	สระแก้ว
๑๑	รร.ตชด.ประชารัฐบำรุง ๑	หนอง หญ้าปล้อง	๔	ป่าไร่	อรัญประเทศ	สระแก้ว

๓. กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๑๓ จำนวน ๑๕ แห่ง

ที่	โรงเรียน/ศูนย์การเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	รร.ตชด.วิจิตรวิทยาการ	อี่ปู้	๑	ปี่ลือก	ทองพางภูมิ	กาญจนบุรี
๒	รร.ตชด.บ้านปี่ลือกคี ธ.อาคารสงเคราะห์อุปถัมภ์	ปี่ลือกคี	๔	ปี่ลือก	ทองพางภูมิ	กาญจนบุรี
๓	ศกร.ตชด.หลวงประกอบนิติ สารและท่านผู้หญิงถวิล	คลีตี้ล่าง	๔	ชะแล	ทองพางภูมิ	กาญจนบุรี
๔	รร.ตชด.บ้านแม่ น้ำน้อย	แม่ น้ำน้อย	๕	ไทรโยค	ไทรโยค	กาญจนบุรี
๕	รร.ตชด.เฮงเคิ้ลไทย	มะเขือย้อย	๔	บ้องตี้	ไทรโยค	กาญจนบุรี
๖	รร.ตชด.วัดสุธาสิณี	ลำสมอ	๔	บ้องตี้	ไทรโยค	กาญจนบุรี
๗	รร.ตชด.บ้านต้นมะม่วง	พุกว่า	๗	วังกระแจะ	ไทรโยค	กาญจนบุรี
๘	รร.ตชด.มิตรมวลชน ๒	ตีนตก	๑	เขาโจด	ศรีสวัสดิ์	กาญจนบุรี
๙	รร.ตชด.บ้านเรดาร์ (มร.เจอร์เก้น มูลเดอร์ อุปถัมภ์)	เรดาร์	๔	ปรั้งเพล	สังขละบุรี	กาญจนบุรี
๑๐	รร.ตชด.สุนทรเวช	สะเนฟ่อง	๑	ไล่โว่	สังขละบุรี	กาญจนบุรี
๑๑	รร.ตชด.บ้านที่ไล่ป่า	ที่ไล่ป่า	๕	ไล่โว่	สังขละบุรี	กาญจนบุรี
๑๒	ศกร.ตชด.ปางสนุก	จะแก	๖	ไล่โว่	สังขละบุรี	กาญจนบุรี
๑๓	รร.ตชด.สหธนาคารกรุงเทพ	เวียคาคี้	๕	หนองลู	สังขละบุรี	กาญจนบุรี
๑๔	รร.ตชด.ตะโกปิดทอง	ตะโกบน	๘	สวนผึ้ง	สวนผึ้ง	ราชบุรี
๑๕	รร.ตชด.บ้านถ้ำหิน	ถ้ำหิน	๕	สวนผึ้ง	สวนผึ้ง	ราชบุรี

๔. กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๑๔ จำนวน ๑๑ แห่ง

ที่	โรงเรียน/ศูนย์การเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	รร.ตชด.บ้านย่านซื่อ	ย่านซื่อ	๙	หาดขาม	กุยบุรี	ประจวบคีรีขันธ์
๒	รร.ตชด.บ้านเขาจ้าว	เขาจ้าว	๑	เขาจ้าว	ปราณบุรี	ประจวบคีรีขันธ์
๓	รร.ตชด.บ้านท่าวังหิน	ท่าวังหิน	๔	เขาจ้าว	ปราณบุรี	ประจวบคีรีขันธ์
๔	รร.ตชด.บ้านป่าหมาก	ป่าหมาก	๘	ศาลาลัย	สามร้อยยอด	ประจวบคีรีขันธ์
๕	รร.ตชด.บ้านแพรกตะคร้อ	แพรกตะคร้อ	๑๑	บึงนคร	ท้าวหิน	ประจวบคีรีขันธ์
๖	รร.ตชด.นครสวรรค์	ป่าละอู	๓	ห้วยสัตว์ ใหญ่	ท้าวหิน	ประจวบคีรีขันธ์

ที่	โรงเรียน/ศูนย์การเรียนรู้	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๗	รร.ตชด.บ้านคลองน้อย	คลองน้อย	๗	ห้วยสัตว์ใหญ่	หัวหิน	ประจวบคีรีขันธ์
๘	ศกร.ตชด.บ้านคีรีล้อม	คีรีล้อม	๑	ช้างแรกร	บางสะพานน้อย	ประจวบคีรีขันธ์
๙	รร.ตชด.นเรศวรห้วยโสมก	ปางไม้	๙	ป่าเต็ง	แก่งกระจาน	เพชรบุรี
๑๐	ศกร.ตชด.อินทรีอาสา	ป่าเกอญะ	๖	ป่าเต็ง	แก่งกระจาน	เพชรบุรี
๑๑	รร.ตชด.บ้านโป่งลึก	โป่งลึก	๒	ห้วยแม่เพรียง	แก่งกระจาน	เพชรบุรี

๕. กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๒๑ จำนวน ๙ แห่ง

ที่	โรงเรียน/ศูนย์การเรียนรู้	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	รร.ตชด.ชมรม ๙ สมาคมจีนแห่งประเทศไทย เฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ครบ ๖ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๔๒	โรงเลื่อย	๖	ละหานทราย	ละหานทราย	บุรีรัมย์
๒	รร.ตชด.บ้านโคกแสง	โคกแสง	๗	ตาเมียง	พนมดงรัก	สุรินทร์
๓	รร.ตชด.บ้านชำปะโต	ชำปะโต	๓	อาโพน	บัวเชด	สุรินทร์
๔	รร.ตชด.บ้านรุน	รุน	๗	อาโพน	บัวเชด	สุรินทร์
๕	รร.ตชด.พีระยานุเคราะห์มูลนิธิในพระอุปถัมภ์ สมเด็จพระศรีนครินทร์ราชบรมราชชนนี ๒ เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในวโรกาสครองราชย์ปีที่ ๕๐	โคกป่าจิก	๑๘	ปรือ	ปราสาท	สุรินทร์
๖	รร.ตชด.ท่านผู้หญิงสุประภาดา เกษมสันต์	โพธิ์ทอง	๗	ตะเคียน	กาบเชิง	สุรินทร์
๗	รร.ตชด.บ้านตาตุม	ตาตุม	๑๔	ตาตุม	สังขะ	สุรินทร์
๘	รร.ตชด.บ้านตาแตรว	ตาแตรว	๙	เทพรักษา	สังขะ	สุรินทร์
๙	ศกร.ตชด.ทรัพย์ทรายทอง	ทรัพย์ทรายทอง	๑๗	โคกมะม่วง	ปะคำ	บุรีรัมย์

๖. กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๒๒ จำนวน ๑๒ แห่ง

ที่	โรงเรียน/ศูนย์การเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	รร.ตชด.บ้านศรีสวัสดิ์	ศรีสวัสดิ์	๕	ศรีแก้ว	เลิงนกทา	ยโสธร
๒	รร.ตชด.บ้านหนองใหญ่	หนองโปรงใหญ่	๘	รุ่ง	กันทรลักษ์	ศรีสะเกษ
๓	รร.ตชด.บ้านห้วยฆ้อง	ห้วยฆ้อง	๕	ปาก่อ	ชานุมาน	อำนาจเจริญ
๔	ศกร.ตชด.ภูตานกอย	ภูตานกอย	๖	คำโพน	ปทุมราชวงศา	อำนาจเจริญ
๕	รร.ตชด.บ้านปากลา	ปากลา	๕	นาโพธิ์กลาง	โขงเจียม	อุบลราชธานี
๖	รร.ตชด.บ้านตาเอี่ยม	ตาเอี่ยม	๒	ตาเกา	น้ำขุ่น	อุบลราชธานี
๗	รร.ตชด.บ้านท่าแสนคุณ	ท่าแสนคุณ	๑๒	โคมประดิษฐ์	น้ำยืน	อุบลราชธานี
๘	รร.ตชด.บ้านคำสะอาด	คำสะอาด	๕	ยางใหญ่	น้ำยืน	อุบลราชธานี
๙	รร.ตชด.ศ.ตร.เนวิน สคริมชอว์	เจริญชัย	๑๔	คอแลน	บุญศรี	อุบลราชธานี
๑๐	รร.ตชด.บ้านแก่งศรีโคตร	แก่งศรีโคตร	๓	โนนก่อ	สิรินธร	อุบลราชธานี
๑๑	ศกร.ตชด.ชุมชนป่าห้วยคา	ชุมชนป่า ห้วยคา		โนนก่อ	สิรินธร	อุบลราชธานี
๑๒	ศกร.ตชด.บ้านหนองบัวพัฒนา	หนองบัวพัฒนา	๑๔	โคมประดิษฐ์	น้ำยืน	อุบลราชธานี

๗. กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๒๓ จำนวน ๑๑ แห่ง

ที่	โรงเรียน/ศูนย์การเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	รร.ตชด.ชูทิวศวิทยา	น้อยหลวงมอ	๘	หนองเทา	ท่าอุเทน	นครพนม
๒	รร.ตชด.บ้านหาดทรายเพ	หาดทรายเพ	๕	หนองเทา	ท่าอุเทน	นครพนม
๓	ศกร.ตชด.บ้านนากระเสริม	นากระเสริม	๑๐	พนอม	ท่าอุเทน	นครพนม
๔	รร.ตชด.ช่างกลปทุมวัน อนุสรณ์ ๘	โนนอุดมดี	๖	ดอนเตย	นาทม	นครพนม
๕	รร.ตชด.บ้านนาสามัคคี	นาสามัคคี	๑๒	นาทม	นาทม	นครพนม
๖	รร.ตชด.บ้านหนองดู่	หนองดู่	๗	นาใน	โพนสวรรค์	นครพนม
๗	รร.ตชด.คอนราดเฮงเคิล	โนนขาม	๖	นาใน	โพนสวรรค์	นครพนม
๘	ศกร.ตชด.บ้านปากห้วยม่วง	ปากห้วยม่วง	๒	นาเข	บ้านแพง	นครพนม

ที่	โรงเรียน/ศูนย์การเรียนรู้	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๙	รร.ตชด.การทำอากาศยาน แห่งประเทศไทย เฉลิมฉลอง ครบรอบ ๑๐๐ ปี วันคล้าย วันพระราชสมภพสมเด็จพระ ศรีนครินทร์ราชมหาราช- ชนนี	ศรีถาวรพนา	๑๒	กกตูม	ดงหลวง	มุกดาหาร
๑๐	ศกร.ตชด.ชุมชนใต้ร่มพระ- บารมี	ด่านช้าง	๑๐	บ้านค้อ	คำชะอี	มุกดาหาร
๑๑	รร.ตชด.ค็อกนิสไทย เฉลิมฉลองครบรอบ ๑๐๐ ปี วันคล้ายวันพระราชสมภพ สมเด็จพระศรีนครินทร์รา- ชมหาราชชนนี	พรหม ศรีธาตุ	๙	แมदनาท่ม	โคกศรี สุพรรณ	สกลนคร

๘. กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๒๔ จำนวน ๑๖ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	รร.ตชด.บ้านนาแวง	นาแวง	๘	นาสวรรค์	เมือง	บึงกาฬ
๒	รร.ตชด.บ้านหนองตะไก่อ	หนองตะไก่อ	๗	โป่งเปือย	เมือง	บึงกาฬ
๓	รร.ตชด.บ้านห้วยดอกไม้	ห้วยดอกไม้	๘	วิศิษฐ์	เมือง	บึงกาฬ
๔	รร.ตชด.บ้านคำชมภู	คำชมภู	๙	บ้านด้อง	เซกา	บึงกาฬ
๕	รร.ตชด.เฉลิมราษฎร์บำรุง	ห้วยลาด	๘	นาดี	ด่านซ้าย	เลย
๖	รร.ตชด.บ้านหมื่นขาว	หมื่นขาว	๔	กกสะทอน	ด่านซ้าย	เลย
๗	รร.ตชด.บ้านหนองแคน	หนองแคน	๙	นาด้าง	นาด้าง	เลย
๘	รร.ตชด.บ้านนาปอ	นาปอ	๔	แสงภา	นาแห้ว	เลย
๙	รร.ตชด.ฮิลมาร์ฟาเบิล	เหมืองทอง	๙	เชียงกลม	ปากชม	เลย
๑๐	รร.ตชด.บ้านห้วยเป้า	ห้วยเป้า	๕	ปากชม	ปากชม	เลย
๑๑	รร.ตชด.บ้านนานกปิด	นานกปิด	๕	ห้วยบ่อซืน	ปากชม	เลย
๑๒	รร.ตชด.บ้านวังชมภู	วังชมภู	๕	ทรัพย์ไพวัลย์	เอราวัณ	เลย
๑๓	รร.ตชด.บ้านห้วยเวียงงาม	ห้วยเวียง งาม	๘	นายูง	นายูง	อุดรธานี
๑๔	รร.ตชด.บ้านเมืองทอง	เมืองทอง	๑๑	โนนทอง	นายูง	อุดรธานี

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑๕	รร.ตชด.บ้านนาขมภู (มูลนิธิสุมิตร เลิศสุมิตรกุล อุปถัมภ์)	นาขมภู	๘	บ้านก้อง	นาเยือง	อุดรธานี
๑๖	รร.ตชด.บ้านเทพภูเงิน	เทพภูเงิน	๗	น้ำโสม	น้ำโสม	อุดรธานี

๙. กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๓๑ จำนวน ๗ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	รร.ตชด.บ้านลาดเรือ	ลาดเรือ	๓	บ่อภาค	ชาติตระการ	พิษณุโลก
๒	รร.ตชด.บ้านรักไทย	รักไทย	๖	บ่อภาค	ชาติตระการ	พิษณุโลก
๓	รร.ตชด.บ้านนุชเทียน	นุชเทียน	๗	บ่อภาค	ชาติตระการ	พิษณุโลก
๔	รร.ตชด.อาทรอุทิศ	โป่งสอ	๖	น้ำกุ่ม	นครไทย	พิษณุโลก
๕	รร.ตชด.บ้านโป่งตะแบก	โป่งตะแบก	๑๐	พุทธบาท	ชนแดน	เพชรบูรณ์
๖	รร.ตชด.บุญธรรม-บุญพริ้ง	ห้วยไผ่	๒	บ่อเปี้ย	บ้านโคก	อุดรดิตต์
๗	รร.ตชด.ยอดโพธิ์ทอง ๑	ภูต่าง	๑๐	บ่อเปี้ย	บ้านโคก	อุดรดิตต์

๑๐. กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๓๒ จำนวน ๑๔ แห่ง

ที่	โรงเรียน/ศูนย์การเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	รร.ตชด.อาชีวศึกษา เชียงราย- พะเยา	กึ่งกาญจน์	๖	ริมโขง	เชียงของ	เชียงราย
๒	รร.ตชด.เทคนิคดุสิต	ห้วยसान ลีซอ	๑	ห้วยขมภู	เมือง	เชียงราย
๓	รร.ตชด.สังวาลย์วิท ๘	จะล่อ	๑๐	แม่ฟ้าหลวง	แม่ฟ้าหลวง	เชียงราย
๔	รร.ตชด.บำรุงที่ ๑๑๒	โป่งไฮ	๒๑	แม่สลองใน	แม่ฟ้าหลวง	เชียงราย
๕	รร.ตชด.เจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๔	หัวแม่คำ	๔	แม่สลองใน	แม่ฟ้าหลวง	เชียงราย
๖	รร.ตชด.การทำอากาศยานแห่ง ประเทศไทย เฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระ- เทพรัตนราชสุดาฯ สยาม- บรมราชกุมารี เนื่องใน โอกาสทรงเจริญพระชนมายุ ๔ รอบ ๒ เมษายน ๒๕๔๖	นาโต๋	๒๐	แม่สลองใน	แม่ฟ้าหลวง	เชียงราย

ที่	โรงเรียน/ศูนย์การเรียนรู้	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๗	รร.ตชด.บ้านดอยล้าน	ดอยล้าน	๔	วารี	แม่สรวย	เชียงราย
๘	ศกร.ตชด.บ้านห้วยน้ำกิน	ห้วยน้ำกิน	๑๙	วารี	แม่สรวย	เชียงราย
๙	รร.ตชด.ชนันต์ปิยะอูย	เจดีย์ทอง	๓	ปอ	เวียงแก่น	เชียงราย
๑๐	ศกร.ตชด.บ้านฟ้าไทยงาม	ฟ้าไทยงาม	๑๓	ปอ	เวียงแก่น	เชียงราย
๑๑	ศกร.ตชด.บ้านห้วยกู่ก	ห้วยกู่ก	๒๐	ปอ	เวียงแก่น	เชียงราย
๑๒	รร.ตชด.เฉลิมฉลอง ครบรอบ ๑๐๐ ปี วันคล้าย วันพระราชสมภพ สมเด็จพระ- ศรีนครินทรบรมราชชนนี ๒๑ ตุลาคม ๒๕๕๓	สะไล	๒	บ่อเกลือ เหนือ	บ่อเกลือ	น่าน
๑๓	รร.ตชด.พีระยานุเคราะห์ มูลนิธิในพระอุปถัมภ์สมเด็จพระ ศรีนครินทรบรมราช- ชนนี ๓ เฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในวโรกาสครองราชย์ปีที่ ๕๐	สว่าง	๑๐	หนองแดง	แม่จริม	น่าน
๑๔	รร.ตชด.เบ็ดเต็ดูเมน	ปางพริก	๓	ผาช้างน้อย	ปง	พะเยา

๑๑. กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๓๓ จำนวน ๒๙ แห่ง

ที่	โรงเรียน/ศูนย์การเรียนรู้	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	รร.ตชด.เฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวโรกาสพระราชพิธี มหามงคลเฉลิมพระชนม- พรรษา ๖ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๔๒ (นางอึ้งไซอิม แซ่ตั้ง อุปถัมภ์)	แกน้อย	๒	เมืองนะ	เชียงดาว	เชียงใหม่
๒	รร.ตชด.บ้านหนองแวม	หนองแวม	๑๑	เมืองนะ	เชียงดาว	เชียงใหม่
๓	รร.ตชด.ฮาโอยาม่า	ป่าคา	๑๑	ม่อนปิ่น	ฝาง	เชียงใหม่
๔	รร.ตชด.เจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๒	แม่ละงอง	๖	น้ำแพร่	พร้าว	เชียงใหม่
๕	รร.ตชด.บ้านแม่ลอง	แม่ลอง	๓	บ้านทับ	แม่แจ่ม	เชียงใหม่

ที่	โรงเรียน/ศูนย์การเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๖	รร.ตชด.บ้านใหม่พัฒนาสันติ	ใหม่พัฒนาสันติ	๑๔	แม่นาจร	แม่แจ่ม	เชียงใหม่
๗	รร.ตชด.โลออนสัมพันธ์จักร ๙	ป่าข้าวหลาม	๗	กีดช้าง	แม่แตง	เชียงใหม่
๘	รร.ตชด.เฮียงไทยธำรงค์	ปู้หมื่นใน	๑๕	แม่สาว	แม่เอย	เชียงใหม่
๙	รร.ตชด.ทุติยะโพธิ์อนุสรณ์	จะนะ	๑๒	แม่เอย	แม่เอย	เชียงใหม่
๑๐	รร.ตชด.เบญจมะ ๑	สามหมื่น	๖	เมืองแหง	เวียงแหง	เชียงใหม่
๑๑	รร.ตชด.รางวัลอินทிரาคานธิ	พะกะเซ	๑๑	แม่ตื่น	อมก๋อย	เชียงใหม่
๑๒	รร.ตชด.ท่านผู้หญิงประไพ ศิวัชโกเศศ	ผาแดง	๑๒	สบโขง	อมก๋อย	เชียงใหม่
๑๓	ศกร.ตชด.บางกอก เชพ แซร์ริดี บ้านแม่หลองใต้	แม่หลองใต้	๑	สบโขง	อมก๋อย	เชียงใหม่
๑๔	รร.ตชด.ชมรมอนุรักษ์ พุทธศิลป์ไทยอนุสรณ์	แสนคำลือ	๒	ถ้ำลอด	ปางมะผ้า	แม่ฮ่องสอน
๑๕	รร.ตชด.ชมรมอนุรักษ์ พุทธศิลป์ไทยอนุสรณ์ ๒	ปุงยาม	๕	นาปู่ป้อม	ปางมะผ้า	แม่ฮ่องสอน
๑๖	ศกร.ตชด.บ้านน้ำบ่อสะเป่	น้ำบ่อสะเป่	๓	สบป่อง	ปางมะผ้า	แม่ฮ่องสอน
๑๗	ศกร.ตชด.บ้านลูกข้าวหลาม	ลูกข้าวหลาม	๙	ปางมะผ้า	ปางมะผ้า	แม่ฮ่องสอน
๑๘	รร.ตชด.บ้านแม่ลาจั่ว	แม่ลาจั่ว	๑๒	แม่ลาน้อย	แม่ลาน้อย	แม่ฮ่องสอน
๑๙	รร.ตชด.บ้านตุน (ชมรม ๙ สมาคมจีนแห่งประเทศไทย อุปถัมภ์)	ตุน	๔	ห้วยหอม	แม่ลาน้อย	แม่ฮ่องสอน
๒๐	ศกร.ตชด.บ้านปอหม้อ	ปอหม้อ	๙	แม่คง	แม่สะเรียง	แม่ฮ่องสอน
๒๑	ศกร.ตชด.บ้านจอบร้าคี	จอบร้าคี	๙	แม่คง	แม่สะเรียง	แม่ฮ่องสอน
๒๒	ศกร.ตชด.บ้านโกแประ	โกแประ	๙	แม่คง	แม่สะเรียง	แม่ฮ่องสอน
๒๓	ศกร.ตชด.บ้านแม่เหลอ	แม่เหลอ	๒	เสาหิน	แม่สะเรียง	แม่ฮ่องสอน
๒๔	ศกร.ตชด.บ้านวาหุ	วาหุ	๓	เสาหิน	แม่สะเรียง	แม่ฮ่องสอน
๒๕	ศกร.ตชด.บ้านดอยแสง	ดอยแสง	๑๓	ปางหมู	เมือง	แม่ฮ่องสอน
๒๖	ศกร.ตชด.ห้วยโป่งเลา	โป่งเลา	๔	แม่กิ๊	ขุนยวม	แม่ฮ่องสอน
๒๗	ศกร.ตชด.บ้านโตแฮ	โตแฮ	๕	แม่สามแลบ	สบเมย	แม่ฮ่องสอน
๒๘	ศกร.ตชด.บ้านห้วยมะโอ	ห้วยมะโอ	๒	แม่สามแลบ	สบเมย	แม่ฮ่องสอน
๒๙	ศกร.ตชด.บ้านปายสองแ่ง	ปายสองแ่ง	๔	เวียงเหนือ	ปาย	แม่ฮ่องสอน

๑๒. กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๓๔ จำนวน ๒๒ แห่ง

ที่	โรงเรียน/ศูนย์การเรียนรู้	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	รร.ตชด.จุฬา-ธรรมศาสตร์๓	แม่ออกฮู	๙	แม่หละ	ท่าสองยาง	ตาก
๒	รร.ตชด.กามาผาใต้	กามาผาใต้	๕	แม่หละ	ท่าสองยาง	ตาก
๓	รร.ตชด.เทคนิคอาสา ๑	ปะน้อยปู	๕	แม่อุสุ	ท่าสองยาง	ตาก
๔	รร.ตชด.เฉลิมพระเกียรติ ๗ รอบ พระชนมพรรษา (บ้านแพะ)	แพะ	๑๒	แม่ตื่น	แม่ระมาด	ตาก
๕	รร.ตชด.มรว.เฉลิมลักษณ์ จันทร์เสน	เลตตอ	๑๓	แม่ตื่น	แม่ระมาด	ตาก
๖	รร.ตชด.ท่านผู้หญิงทวิ มณีบุตร	ขุนห้วย แม่สอด	๖	พระธาตุ ผาแดง	แม่สอด	ตาก
๗	รร.ตชด.ศ.สำเภา-ไพวรรณ วราราม	ห้วยระพริ้ง	๘	พะวอ	แม่สอด	ตาก
๘	รร.ตชด.เลตตอคุ	เลตตอคุ	๑๐	แม่จัน	อุ้มผาง	ตาก
๙	รร.ตชด.แม่จันทะ	แม่จันทะ	๘	แม่จัน	อุ้มผาง	ตาก
๑๐	รร.ตชด.เฉลิมพระเกียรติ ๗ รอบ พระชนมพรรษา (บ้านหม่องก๊วะ)	หม่องก๊วะ	๗	แม่จัน	อุ้มผาง	ตาก
๑๑	รร.ตชด.แม่กลองคี	แม่กลองคี	๓	โมโกร	อุ้มผาง	ตาก
๑๒	ศกร.ตชด.บ้านแม่ละนา	แม่ละนา	๖	ท่าสองยาง	ท่าสองยาง	ตาก
๑๓	ศกร.ตชด.บ้านแม่อมะ	แม่อมะ	๗	ท่าสองยาง	ท่าสองยาง	ตาก
๑๔	ศกร.ตชด.บ้านเลโพเด	เลโพเด	๙	แม่วะหลวง	ท่าสองยาง	ตาก
๑๕	ศกร.ตชด.บ้านพอบือละคี	พอบือละคี	๔	แม่สอง	ท่าสองยาง	ตาก
๑๖	ศกร.ตชด.บ้านแม่หละคี	แม่หละคี	๑๒	แม่หละ	ท่าสองยาง	ตาก
๑๗	ศกร.ตชด.บ้านดินดอย	ดินดอย	๕	แม่หละ	ท่าสองยาง	ตาก
๑๘	ศกร.ตชด.บ้านคะเนจือทะ	คะเนจือทะ	๙	แม่อุสุ	ท่าสองยาง	ตาก
๑๙	ศกร.ตชด.บ้านทิวะเบยทะ	ทิวะเบยทะ	๑๐	แม่ตื่น	แม่ระมาด	ตาก
๒๐	ศกร.ตชด.บ้านเลพะสุคี	เลพะสุคี	๑๐	แม่ตื่น	แม่ระมาด	ตาก
๒๑	ศกร.ตชด.บ้านวะกะเลโค๊ะ	วะกะเลโค๊ะ	๑๓	แม่ตื่น	แม่ระมาด	ตาก
๒๒	ศกร.ตชด.บ้านมุเซอหลังเมือง	มุเซอ หลังเมือง	๕	บ้านนา	สามเงา	ตาก

๑๓. กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๔๑ จำนวน ๑๑ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	รร.ตชด.สันตินิมิตร	สันตินิมิตร	๑๐	รับร่อ	ท่าแซะ	ชุมพร
๒	รร.ตชด.บ้านพันवाल	พันवाल	๑๑	รับร่อ	ท่าแซะ	ชุมพร
๓	รร.ตชด.สิริราษฎร์	สระขาว	๑๖	ละแม	ละแม	ชุมพร
๔	รร.ตชด.บ้านสวนเพชร	คลองกลาง	๑๕	ละแม	ละแม	ชุมพร
๕	รร.ตชด.บ้านควนสามัคคี	ควนสามัคคี	๑๓	ครน	สวี	ชุมพร
๖	รร.ตชด.บ้านห้วยเหมือง	ห้วยเหมือง	๑๓	นาขา	หลังสวน	ชุมพร
๗	รร.ตชด.บ้านตะแบกงาม	ตะแบกงาม	๘	ปากทรง	พะโต๊ะ	ชุมพร
๘	รร.ตชด.บ้านยางโพรง	ยางโพรง	๗	ปากหมาก	ไชยา	สุราษฎร์ธานี
๙	รร.ตชด.บ้านกอเตย	กอเตย	๑๑	คลองพา	ท่าชนะ	สุราษฎร์ธานี
๑๐	รร.ตชด.เทคนิคมินบุรี อนุสรณ์ ๑	บางเตา	๑๐	บางสวรรค์	พระแสง	สุราษฎร์ธานี
๑๑	รร.ตชด.บ้านคลองวาย	คลองวาย	๗	ตะกุกเหนือ	วิภาวดี	สุราษฎร์ธานี

๑๔. กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๔๒ จำนวน ๔ แห่ง

ที่	โรงเรียน/ศูนย์การเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	รร.ตชด.บ้านเขาวัง	คีรีใหม่	๑๒	หินตก	ร้อนพิบูลย์	นครศรี- ธรรมราช
๒	ศกร.ตชด.บ้านห้วยตง	ห้วยตง	๗	กรุงชิง	นบพิตำ	นครศรี- ธรรมราช
๓	ศกร.ตชด.บ้านหลังอ้ายหมี	หลังอ้ายหมี	๕	วังอ่าง	ชะอวด	นครศรี- ธรรมราช
๔	ศกร.ตชด.บ้านแผ่นดินเสมอ	แผ่นดินเสมอ	๒	คลองท่อม เหนือ	คลองท่อม	กระบี่

๑๕. กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๔๓ จำนวน ๑๕ แห่ง

ที่	โรงเรียน/ศูนย์การเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	รร.ตชด.สันติราษฎร์ประชา บำรุง	สันติราษฎร์	๑๔	ปะเหลียน	ปะเหลียน	ตรัง
๒	รร.ตชด.บ้านหินจอก	หินจอก	๖	ลิพัง	ปะเหลียน	ตรัง

ที่	โรงเรียน/ศูนย์การเรียนรู้	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๓	รร.ตชด.บ้านควนตะแบก	ควนตะแบก	๙	เกาะเต่า	ป่าพะยอม	พัทลุง
๔	รร.ตชด.เชิญ พิศลยบุตร	ช่อนทอง	๙	ทับช้าง	นาทวี	สงขลา
๕	รร.ตชด.ประกอบออก	ประกอบออก	๓	ประกอบ	นาทวี	สงขลา
๖	รร.ตชด.บ้านทุ่งสบายใจ	ทุ่งสบายใจ	๖	ทุ่งหมอ	สะเดา	สงขลา
๗	รร.ตชด.บ้านชายควน	ชายควน	๔	ปาดังเบซาร์	สะเดา	สงขลา
๘	รร.ตชด.บ้านบาโรย	บาโรย	๑๑	ปาดังเบซาร์	สะเดา	สงขลา
๙	รร.ตชด.สี่มวลงชนกีฬา	หัวควน	๖	สำนักแต้ว	สะเดา	สงขลา
๑๐	รร.ตชด.มหาราช ๑	น้ำเขียว	๔	เขาแดง	สะบ้าย้อย	สงขลา
๑๑	รร.ตชด.บ้านสำนักเอาะ	สำนักเอาะ	๕	เขาแดง	สะบ้าย้อย	สงขลา
๑๒	รร.ตชด.บ้านหาดทราย	หาดทราย	๖	ธารคีรี	สะบ้าย้อย	สงขลา
๑๓	รร.ตชด.พลเอกนวล- คุณหญิงบานชื่น จันทร์ตรี	แกแดง	๕	ธารคีรี	สะบ้าย้อย	สงขลา
๑๔	รร.ตชด.ยุงทองรัฐ ประชาสรรค์	ลำปาด	๔	ควนกาหลง	ควนกาหลง	สตูล
๑๕	รร.ตชด.บ้านसानแดง	ปาล์มไทย	๑๑	ควนกาหลง	ควนกาหลง	สตูล

๑๖. กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๔๔ จำนวน ๑๒ แห่ง

ที่	โรงเรียน/ศูนย์การเรียนรู้	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	รร.ตชด.บ้านไอร์บือแต	ไอร์บือแต	๔	ช้างเผือก	จะนะ	นราธิวาส
๒	รร.ตชด.การทำอากาศยาน แห่งประเทศไทย เฉลิมพระเกียรติพระบาท สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ฯ เนื่อง ในวโรกาสพระราชพิธี มหามงคลเฉลิมพระชนม- พรรษา ๖ รอบ	ไอร์จาดา	๘	โคกสะตอ	รือเสาะ	นราธิวาส
๓	รร.ตชด.บ้านตืองอ ช่างกลปทุมวันอนุสรณ์ ๑๓	ตืองอ	๓	ศรีพรพรต	ศรีสาคร	นราธิวาส
๔	รร.ตชด.บ้านละโอ	ละโอ	๒	ศรีพรพรต	ศรีสาคร	นราธิวาส
๕	รร.ตชด.บ้านสินานนท์ (มูลนิธิสุมิตร เลิศสุมิตรกุล อุปถัมภ์)	สินานนท์	๖	สุคีริน	สุคีริน	นราธิวาส

ที่	โรงเรียน/ศูนย์การเรียนรู้	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๖	รร.ตชด.พีระยานุเคราะห์ มูลนิธิในพระอุปถัมภ์ สมเด็จพระศรีนครินทราบรม ราชชนนี ๔ เฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในวโรกาสครองราชย์ปีที่ ๕๐	ป่าละเมาะ	๔	ปะโด	มายอ	ปัตตานี
๗	รร.ตชด.นิคมพิทักษ์ราษฎร์	บาตูปูเต๊ะ	๖	บ้านแห	ธารโต	ยะลา
๘	รร.ตชด.สังวาลย์วิท ๔	วังไทร	๒	แม่หวาด	ธารโต	ยะลา
๙	รร.ตชด.บ้านปาโจแมเราะ	ปาโจแมเราะ	๘	แม่หวาด	ธารโต	ยะลา
๑๐	รร.ตชด.เฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องใน โอกาสทรงเจริญพระชนมายุ ๕๐ พรรษา ๒ เมษายน ๒๕๔๘	ไต้	๕	บูดี	เมือง	ยะลา
๑๑	รร.ตชด.โรงงานยาสูบ ๒	สะปों	๓	ปะแต	ยะหา	ยะลา
๑๒	ศกร.ตชด.บ้านกักดี	กักดี	๕	เขื่อนบางลาง	บันนังสตา	ยะลา

สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๑. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน ๒ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	วัดสังข์กระจาย (แจ่มวิชาสอน)		-	วัดท่าพระ	บางกอกใหญ่	กรุงเทพมหานคร
๒	วัดนาครปรก		-	ปากคลอง	ภาษีเจริญ	กรุงเทพมหานคร

๒. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต ๑ จำนวน ๑ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	บ้านองหลุ	องหลุ	๓	นาสวน	ศรีสวัสดิ์	กาญจนบุรี

๓. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต ๑ จำนวน ๑๐ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	วัดโคก	-	-	บางปรอก	เมือง	ปทุมธานี
๒	วัดฉาง	-	-	บางปรอก	เมือง	ปทุมธานี
๓	วัดหงส์ปทุมवास	-	-	บางปรอก	เมือง	ปทุมธานี
๔	อนุบาลเมืองปทุมธานี	-	-	บางปรอก	เมือง	ปทุมธานี
๕	วัดบางคูวัด	ศาลเจ้า	๗	บางคูวัด	เมือง	ปทุมธานี
๖	วัดโพธิ์ฟ้า	-	-	บางเดื่อ	เมือง	ปทุมธานี
๗	วัดบางเดื่อ	คลองบางโพธิ์	๔	บางเดื่อ	เมือง	ปทุมธานี
๘	วัดราษฎร์ศรีท่าทำ (ปทุมธรรมโชติ)	บางหลวง	๖	บางหลวง	เมือง	ปทุมธานี
๙	วัดบางนางบุญ	บางนางบุญ	๔	บางชะแยง	เมือง	ปทุมธานี
๑๐	วัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์)	บางชะแยง	๒	บางชะแยง	เมือง	ปทุมธานี

๔. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต ๒ จำนวน ๔ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	ร่วมใจประสิทธิ์	คลองสิบลี	๑	บึงคอไห	ลำลูกกา	ปทุมธานี

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๒	ร่วมจิตประสพาท	เจริญผล	๖	บึงคอไห	ลำลูกกา	ปทุมธานี
๓	รวมราษฎร์สามัคคี	สามัคคี	๔	บึงคอไห	ลำลูกกา	ปทุมธานี
๔	เจริญดีวิทยา	คลองแปด	๑๐	ลำลูกกา	ลำลูกกา	ปทุมธานี

๕. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก จำนวน ๒๐ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	บ้านเขาส่องกล้อง	กะเหรียง	๑๒	เขาเพิ่ม	บ้านนา	นครนายก
๒	บ้านหนองกันเกรา	หนองกันเกรา	๕	ศรีกะอาง	บ้านนา	นครนายก
๓	วัดสมบูรณสามัคคี	ปากช่อง	๑๐	เขาพระ	เมือง	นครนายก
๔	วัดเกาะกระชาย	เกาะกระชาย	๓	เขาพระ	เมือง	นครนายก
๕	วัดโคกลำดวน	โคกลำดวน	๙	พรหมณี	เมือง	นครนายก
๖	วัดเขาน้อย	เขาน้อย	๒	พรหมณี	เมือง	นครนายก
๗	วัดสันตยาราม	หนองแสนตอ	๑๒	พรหมณี	เมือง	นครนายก
๘	วัดเอี่ยมประดิษฐ์	ป่าसान	๓	พรหมณี	เมือง	นครนายก
๙	วัดโยธีราษฎร์ศรัทธาราม	คลองสะทอน	๔	พรหมณี	เมือง	นครนายก
๑๐	วัดสุทธธรรมาราม	จปร.	๑๓	พรหมณี	เมือง	นครนายก
๑๑	วัดวังปลาจืด	วังปลาจืด	๑๕	พรหมณี	เมือง	นครนายก
๑๒	วัดหนองเตยตั้งตรงจิตร ๘	ท้ายเกาะ	๖	พรหมณี	เมือง	นครนายก
๑๓	วัดธรรมปัญญา	ปากกระทุ่ม	๗	พรหมณี	เมือง	นครนายก
๑๔	วัดพรหมณี	พรหมณี	๙	สาริกา	เมือง	นครนายก
๑๕	วัดหุบเมย	หุบเมย	๕	หินตั้ง	เมือง	นครนายก
๑๖	วัดท่าด่าน	ท่าด่าน	๒	หินตั้ง	เมือง	นครนายก
๑๗	วัดวังยายฉิม	วังยายฉิม	๖	หินตั้ง	เมือง	นครนายก
๑๘	วัดท่าชัย	ท่าชัย	๔	หินตั้ง	เมือง	นครนายก
๑๙	บ้านคลอง ๑๔	คลอง ๑๔	๘	ชุมพล	องครักษ์	นครนายก
๒๐	วัดพลอยกระจ่างศรี	พลอยกระจ่างศรี	๑๑	บางสมบูรณ	องครักษ์	นครนายก

๖. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต ๒ จำนวน ๑ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	นเรศวรห้วยฝั่ง	ห้วยฝั่ง	๔	ห้วยสัตว์ใหญ่	หัวหิน	ประจวบคีรีขันธ์

๗. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต ๑ จำนวน ๓ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	บ้านท่าผักชี	ท่าผักชี	๖	พระเพลิง	เขาฉกรรจ์	สระแก้ว
๒	บ้านโคกน้อย	โคกน้อย	๔	วังทอง	วังสมบูรณ์	สระแก้ว
๓	บ้านคลองเจริญสุข	คลองเจริญสุข	๒	วังทอง	วังสมบูรณ์	สระแก้ว

๘. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๒ จำนวน ๑ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	เจ้าฟ้าสร้าง	แป้ง	๑	แป้ง	บางปะอิน	พระนครศรีอยุธยา

๙. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๓ จำนวน ๓ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	บ้านกุดหว้า	กุดหว้า	๙	ดอนตู	หนองสองห้อง	ขอนแก่น
๒	บ้านศุภชัย	ศุภชัย	๕	คิมชาติ	หนองสองห้อง	ขอนแก่น
๓	บ้านโนนสะอาด ห้วยตะกั่ววิทยา	โนนสะอาด	๖	ดอนตู	หนองสองห้อง	ขอนแก่น

๑๐. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๒ จำนวน ๑ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	บ้านโคกสูง	โคกสูง	๓	ศรีภูมิ	กระสัง	บุรีรัมย์

๑๑. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๔ จำนวน ๒ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	วัดสระทอง	โนนตะคร้อ	๑๒	บ้านคู	นาโพธิ์	บุรีรัมย์
๒	วัดฤๅษีสถิต	นาขาม	๑๑	ดอนกอก	นาโพธิ์	บุรีรัมย์

๑๒. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต ๑ จำนวน ๑ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	บ้านหนองบาง	หนองบาง	๔	น้ำเกลี้ยง	น้ำเกลี้ยง	ศรีสะเกษ

๑๓. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๑ จำนวน ๒๖ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	บ้านอิฎด	อิฎด	๑๓	กุสุมาลย์	กุสุมาลย์	สกลนคร
๒	บ้านโคกม่วง	โคกม่วง	๒	นาโพธิ์	กุสุมาลย์	สกลนคร
๓	อนุบาลกุสุมาลย์	กุสุมาลย์	๑	กุสุมาลย์	กุสุมาลย์	สกลนคร
๔	นาเพียงสว่างวิทยานุกูล	นาเพียงใหม่	๓	นาเพียง	กุสุมาลย์	สกลนคร
๕	บ้านกุงศรี	กุงศรี	๑	นาเพียง	กุสุมาลย์	สกลนคร
๖	นาเพียงสว่างวิทยานุกูล (สาขาศรีคงคำ)	ศรีคงคำ	๕	นาเพียง	กุสุมาลย์	สกลนคร
๗	บ้านช่งเต่า	ช่งเต่า	๖	นาเพียง	กุสุมาลย์	สกลนคร
๘	บ้านหนองปลาตอง (ประชาวิทยาการ)	หนองปลาตอง	๗	นาเพียง	กุสุมาลย์	สกลนคร
๙	บ้านนาเพียงเก่าสนธิราษฎร์ สามัคคี	นาเพียงเก่า	๒	นาเพียง	กุสุมาลย์	สกลนคร
๑๐	บ้านนาโพธิ์คุรุราษฎร์พัฒนา	นาโพธิ์	๑	นาโพธิ์	กุสุมาลย์	สกลนคร
๑๑	บ้านม่วงวิทยา	ม่วง	๕	นาโพธิ์	กุสุมาลย์	สกลนคร
๑๒	บ้านบอนสหราษฎร์อุทิศ	บอน	๓	นาโพธิ์	กุสุมาลย์	สกลนคร
๑๓	ไพศาลวิทยา	โพธิ์ไพศาล	๓	โพธิ์ไพศาล	กุสุมาลย์	สกลนคร
๑๔	บ้านนาดี	นาดี	๑	โพธิ์ไพศาล	กุสุมาลย์	สกลนคร
๑๕	บ้านห้วยกอกหนองเค็ม	ห้วยกอก	๘	โพธิ์ไพศาล	กุสุมาลย์	สกลนคร
๑๖	บ้านกุดสะกอย	กุดสะกอย	๗	โพธิ์ไพศาล	กุสุมาลย์	สกลนคร
๑๗	บ้านโพนแพง (เจียรนวนนท์อุทิศ ๕)	โพนแพง	๖	โพธิ์ไพศาล	กุสุมาลย์	สกลนคร
๑๘	บ้านกุดฮู	กุดฮู	๔	โพธิ์ไพศาล	กุสุมาลย์	สกลนคร
๑๙	ชุมชนนิรมัย	โนนคำ	๑๐	โพธิ์ไพศาล	กุสุมาลย์	สกลนคร
๒๐	บ้านอุ่มจาน	อุ่มจาน	๑๓	อุ่มจาน	กุสุมาลย์	สกลนคร
๒๑	แก่งคำประชาสามัคคี	แก่งท่าลับ	๓	อุ่มจาน	กุสุมาลย์	สกลนคร
๒๒	ชุมชนบ่อแสนพันมิตรภาพ ที่ ๒๑๑	แสนพัน	๑๔	อุ่มจาน	กุสุมาลย์	สกลนคร
๒๓	บ้านหนองบัวสร้างวิทยาการ	หนองบัวสร้าง	๗	อุ่มจาน	กุสุมาลย์	สกลนคร
๒๔	บ้านสนามบิน	สนามบิน	๘	อุ่มจาน	กุสุมาลย์	สกลนคร
๒๕	บ้านโคกสะอาด	โคกสะอาด	๔	อุ่มจาน	กุสุมาลย์	สกลนคร

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๒๖	บ้านจิวศิริราษฎร์บำรุง	จิว	๕	อุ่มจาน	กุสุมาลย์	สกลนคร

๑๔. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต ๑ จำนวน ๑ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	อาโอยามา ๒	ด่านศรีสุข	๑	ด่านศรีสุข	โพธิ์ตาก	หนองคาย

๑๕. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ จำนวน ๓ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	ชุมชนบ้านช่าง	ช่าง	๑	ช่าง	เซกา	บึงกาฬ
๒	บ้านนาคำแคน	นาคำแคน	๓	นาแสง	ศรีวิไล	บึงกาฬ
๓	สังวาลย์วิทย์ ๑	ห้วยสะอาด	๔	ถ้ำเจริญ	โซพิสัย	บึงกาฬ

๑๖. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต ๑ จำนวน ๒ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	บ้านโคกป่ากุง	โคกป่ากุง	๒	หนองเรือ	โนนสัง	หนองบัวลำภู
๒	บ้านกุดทานสามัคคี	หนองผือ	๔	หนองแก	ศรีบุญเรือง	หนองบัวลำภู

๑๗. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต ๒ จำนวน ๑ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	บ้านวังหินชา	วังหินชา	๙	ดงมะไฟ	สุวรรณคูหา	หนองบัวลำภู

๑๘. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ จำนวน ๑ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	ตชด.บ้านปาก่อ	ปาก่อ	๔	ปาก่อ	ชานุมาน	อำนาจเจริญ

๑๙. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๑ จำนวน ๒ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	บ้านดอนบาก	ดอนบาก	๓	บ้านโคก	สร้างคอม	อุดรธานี
๒	บ้านนามั่ง	นามั่ง	๓	บ้านยวด	สร้างคอม	อุดรธานี

๒๐. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๒ จำนวน ๒ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	บ้านสงเปลือยดงสามสิบ	สงเปลือย	๑	เสอเพลอ	กุมภวาปี	อุดรธานี
๒	เลิงถ่อนโนนสมบูรณ์	เลิงถ่อน	๔	หนองหญ้าไซ	วังสามหมอ	อุดรธานี

๒๑. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๓ จำนวน ๑ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	บ้านดงดารา	ดงดารา	๒	อ้อมกอ	บ้านดุง	อุดรธานี

๒๒. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๔ จำนวน ๑ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	บ้านสมประสงค์	สมประสงค์	๘	โนนทอง	นายาง	อุดรธานี

๒๓. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๓ จำนวน ๒ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	บ้านโง่นขาม	โง่นขาม	๔	หนามแท่ง	ศรีเมืองใหม่	อุบลราชธานี
๒	บ้านดงนา	ดงนา	๕	หนามแท่ง	ศรีเมืองใหม่	อุบลราชธานี

๒๔. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๓ จำนวน ๔ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	ตชด.บ่ารุงที่ ๘๗	อาอู่	๓	เทอดไทย	แม่ฟ้าหลวง	เชียงราย
๒	ตชด.ศรีสมวงศ์	สามัคคีเก่า	๑๑	แม่ฟ้าหลวง	แม่ฟ้าหลวง	เชียงราย
๓	ตชด.บ้านนาโต (วปรอ.๓๔๔ อุดมัมภ์)	นาโต	๒๐	แม่สลองใน	แม่ฟ้าหลวง	เชียงราย
๔	ตชด.เจ้าพ่อหลวงอุดมัมภ์ ๓	หินแตก	๑	แม่สลองใน	แม่ฟ้าหลวง	เชียงราย

๒๕. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๔ จำนวน ๑ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	ตชด.สมถวิลจินตมัย	ห้วยแล้ง	๒	ท่าข้าม	เวียงแก่น	เชียงราย

๒๖. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๒ จำนวน ๑ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	ตชด.รับป่าปอर्ट	ป่าเกี๊ยะใน	๘	บ่อแก้ว	สะเมิง	เชียงใหม่

๒๗. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๔ จำนวน ๑ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	สโสมสรโลออนส์รัตนโกสินทร์	ห้วยหอย	๑๙	แม่วิน	แม่วาง	เชียงใหม่

๒๘. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๕ จำนวน ๑ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	บ้านท่าหลวง	ท่าหลวง	๑๒	นาเกียน	อมก๋อย	เชียงใหม่

๒๙. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต ๒ จำนวน ๓๙ แห่ง

ที่	โรงเรียน/ห้องเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	ห้องเรียนสาขาทีชอแม (ชุมชนบ้านท่าสองยาง)	ทีชอแม	๘	ท่าสองยาง	ท่าสองยาง	ตาก
๒	บ้านแม่จวาง	แม่จวาง	๘	ท่าสองยาง	ท่าสองยาง	ตาก
๓	บ้านแม่อมกิ	แม่อมกิ	๔	แม่วะหลวง	ท่าสองยาง	ตาก
๔	ห้องเรียนสาขาบ้านชอแฮระกลา (บ้านแม่อมกิ)	ชอแฮระกลา	๑	แม่วะหลวง	ท่าสองยาง	ตาก
๕	ห้องเรียนสาขาบ้านแม่ตะปุ (บ้านแม่อมกิ)	แม่ตะปุ	๑	แม่วะหลวง	ท่าสองยาง	ตาก
๖	ห้องเรียนสาขาบ้านปางทอง (บ้านแม่อมกิ)	ปางทอง	๒	แม่วะหลวง	ท่าสองยาง	ตาก
๗	ห้องเรียนสาขาบ้านแม่สะเปา (บ้านแม่อมกิ)	แม่สะเปา	๒	แม่วะหลวง	ท่าสองยาง	ตาก
๘	ห้องเรียนสาขาบ้านแม่ลาดี (บ้านแม่อมกิ)	แม่ลาดี	๓	แม่วะหลวง	ท่าสองยาง	ตาก
๙	ห้องเรียนสาขาบ้านแม่เป่งทะ (บ้านแม่อมกิ)	แม่เป่งทะ	๔	แม่วะหลวง	ท่าสองยาง	ตาก
๑๐	ห้องเรียนสาขาบ้านขุนแม่แห้วย (บ้านแม่อมกิ)	ขุนแม่แห้วย	๕	แม่วะหลวง	ท่าสองยาง	ตาก

ที่	โรงเรียน/ห้องเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑๑	ห้องเรียนสาขาบ้านปอเคลอะเด (บ้านแม่อมกิ)	ปอเคลอะเด	๕	แม่วะหลวง	ท่าสองยาง	ตาก
๑๒	ห้องเรียนสาขาบ้านเคาะทีโคะ (บ้านแม่อมกิ)	เคาะทีโคะ	๖	แม่วะหลวง	ท่าสองยาง	ตาก
๑๓	ห้องเรียนสาขาบ้านอมกอทะ (บ้านแม่อมกิ)	อมกอทะ	๗	แม่วะหลวง	ท่าสองยาง	ตาก
๑๔	ห้องเรียนสาขาบ้านวะหย่าโจ (บ้านแม่อมกิ)	วะหย่าโจ	๘	แม่วะหลวง	ท่าสองยาง	ตาก
๑๕	ห้องเรียนสาขาบ้านอิวิโจ (บ้านแม่อมกิ)	บ้านอิวิโจ	๘	แม่วะหลวง	ท่าสองยาง	ตาก
๑๖	ห้องเรียนสาขาบ้านเกร๊ะคี (บ้านแม่อมกิ)	เกร๊ะคี	๙	แม่วะหลวง	ท่าสองยาง	ตาก
๑๗	บ้านแม่วะหลวง	แม่วะหลวง	๓	แม่วะหลวง	ท่าสองยาง	ตาก
๑๘	ห้องเรียนสาขาบ้านแม่โปคี (บ้านแม่วะหลวง)	แม่โปคี	๓	แม่วะหลวง	ท่าสองยาง	ตาก
๑๙	บ้านแม่สลิดหลวงวิทยา	แม่สลิด หลวง	๒	แม่สอง	ท่าสองยาง	ตาก
๒๐	ห้องเรียนสาขาแม่สลิดน้อย (บ้านแม่สลิดหลวง)	แม่สลิดน้อย	๓	แม่สอง	ท่าสองยาง	ตาก
๒๑	บ้านแม่ระเมิง	แม่ระเมิง	๘	แม่สอง	ท่าสองยาง	ตาก
๒๒	ห้องเรียนสาขาโป๊ะชู่ลู่ (บ้านแม่ระเมิง)	โป๊ะชู่ลู่	๑๐	แม่สอง	ท่าสองยาง	ตาก
๒๓	ห้องเรียนสาขาบ้านเป๊ะโปะโกร (บ้านแม่ระเมิง)	เป๊ะโปะโกร	๑๑	แม่สอง	ท่าสองยาง	ตาก
๒๔	ห้องเรียนสาขาบ้านทีโปะคี (บ้านแม่ระเมิง)	ทีโปะคี	๑๓	แม่สอง	ท่าสองยาง	ตาก
๒๕	ห้องเรียนสาขาบ้านทีเสาะคี (บ้านแม่ระเมิง)	ทีเสาะคี	๑๓	แม่สอง	ท่าสองยาง	ตาก
๒๖	ห้องเรียนสาขาบ้านเคลอะเดคี (บ้านแม่ระเมิง)	เคลอะเดคี	๑๗	แม่สอง	ท่าสองยาง	ตาก
๒๗	ห้องเรียนสาขาบ้านบอโปะคี (บ้านแม่ระเมิง)	บอโปะคี	๙๐	แม่สอง	ท่าสองยาง	ตาก

ที่	โรงเรียน/ห้องเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๒๘	บ้านสามหมื่น	แม่แฮ	๑	สามหมื่น	แม่ระมาด	ตาก
๒๙	ห้องเรียนสาขาบ้านห้วยขนุน (บ้านสามหมื่น)	ห้วยขนุน	๑	สามหมื่น	แม่ระมาด	ตาก
๓๐	ท่านผู้หญิงพรสม กุศลจินดา	หนองหลวง	๓	สามหมื่น	แม่ระมาด	ตาก
๓๑	บ้านพะเด๊ะ	พะเด๊ะ	๔	พระธาตุ ผาแดง	แม่สอด	ตาก
๓๒	ท่านผู้หญิงวิไล อมาตยกุล	เปิงเคื่อง	๙	แม่จัน	อุ้มผาง	ตาก
๓๓	ห้องเรียนสาขากุยเลอตอ (ท่านผู้หญิงวิไล อมาตยกุล)	กุยเลอตอ	๙	แม่จัน	อุ้มผาง	ตาก
๓๔	บ้านนุเซโปล		๑	แม่จัน	อุ้มผาง	ตาก
๓๕	ห้องเรียนสาขาขอแหมะโกร (บ้านนุเซโปล)		๔	แม่จัน	อุ้มผาง	ตาก
๓๖	ห้องเรียนสาขาทีโพจี (บ้านนุเซโปล)	ทีโพจี	๔	แม่จัน	อุ้มผาง	ตาก
๓๗	ห้องเรียนสาขานุโพ (บ้านนุเซโปล)	นุโพ	๔	แม่จัน	อุ้มผาง	ตาก
๓๘	บ้านกล้อทอ	กล้อทอ	๒	แม่จัน	อุ้มผาง	ตาก
๓๙	ห้องเรียนสาขาทีจอซี (บ้านกล้อทอ)	ทีจอซี	๑๑	แม่จัน	อุ้มผาง	ตาก

๓๐. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา น่าน เขต ๒ จำนวน ๒๙ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	หม่อมเจ้าเจริญใจ จิตรพงศ์	ห้วยกานต์	๑	ขุนน่าน	เฉลิมพระเกียรติ	น่าน
๒	บ้านด่าน	ด่าน	๓	ขุนน่าน	เฉลิมพระเกียรติ	น่าน
๓	บ้านเปียงซ้อ	เปียงซ้อ	๔	ขุนน่าน	เฉลิมพระเกียรติ	น่าน
๔	บ้านห้วยฟอง	ห้วยฟอง	๖	ขุนน่าน	เฉลิมพระเกียรติ	น่าน
๕	บ้านกิ้วจันทร์ (เสรินทวัฒน์อุปถัมภ์)	กิ้วจันทร์	๑๐	ขุนน่าน	เฉลิมพระเกียรติ	น่าน
๖	บ้านน้ำช้างพัฒนา	น้ำช้างพัฒนา	๑๑	ขุนน่าน	เฉลิมพระเกียรติ	น่าน
๗	บ้านน้ำรีพัฒนา	น้ำรีพัฒนา	๑๒	ขุนน่าน	เฉลิมพระเกียรติ	น่าน

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๘	บ้านบวกหญ้า	บวกหญ้า	๑๓	ขุนน้ำน่าน	เฉลิมพระเกียรติ	น่าน
๙	บ้านห้วยโก๋น	ห้วยโก๋น	๑	ห้วยโก๋น	เฉลิมพระเกียรติ	น่าน
๑๐	บ้านสบปิ่น	สบปิ่น	๒	ห้วยโก๋น	เฉลิมพระเกียรติ	น่าน
๑๑	บ้านปางหก	ปางหก	๕	ห้วยโก๋น	เฉลิมพระเกียรติ	น่าน
๑๒	บ้านห้วยทรายขาว	ห้วยทรายขาว	๗	ห้วยโก๋น	เฉลิมพระเกียรติ	น่าน
๑๓	บ้านสะปิ้น	สะปิ้น	๑	ดงพญา	บ่อเกลือ	น่าน
๑๔	บ้านสว่า	สว่าใต้	๗	ดงพญา	บ่อเกลือ	น่าน
๑๕	บ้านนาขวาง	นาขวาง	๕	บ่อเกลือใต้	บ่อเกลือ	น่าน
๑๖	บ้านนาคอก	นาคอก	๖	บ่อเกลือใต้	บ่อเกลือ	น่าน
๑๗	ห้องเรียนสาขานาง (บ้านนาคอก)	นาง	๑๔	บ่อเกลือใต้	บ่อเกลือ	น่าน
๑๘	บ้านผักเหือก	นาเป็รื่อง	๗	บ่อเกลือใต้	บ่อเกลือ	น่าน
๑๙	บ้านยอดดอยวัฒนา	ยอดดอยวัฒนา	๑๐	บ่อเกลือใต้	บ่อเกลือ	น่าน
๒๐	ห้องเรียนสาขาน้ำหมาว (บ้านยอดดอยวัฒนา)	สาขาน้ำหมาว	๙	บ่อเกลือใต้	บ่อเกลือ	น่าน
๒๑	บ้านบ่อหลวง	บ่อหลวง	๑	บ่อเกลือใต้	บ่อเกลือ	น่าน
๒๒	ห้องเรียนสาขาห้วยโป่ง (บ้านบ่อหลวง)	ห้วยโป่ง	๑๕	บ่อเกลือใต้	บ่อเกลือ	น่าน
๒๓	บ้านขุนน้ำน่าน	ขุนน้ำน่าน	๑	บ่อเกลือ เหนือ	บ่อเกลือ	น่าน
๒๔	บ้านบ่อหยวก	บ่อหยวก	๓	บ่อเกลือ เหนือ	บ่อเกลือ	น่าน
๒๕	บ้านนากอก	นากอก	๑	ภูฟ้า	บ่อเกลือ	น่าน
๒๖	บ้านท่าทางหลวง	ท่าทางหลวง	๒	ภูฟ้า	บ่อเกลือ	น่าน
๒๗	บ้านสบมาง	สบมาง	๔	ภูฟ้า	บ่อเกลือ	น่าน
๒๘	ท่านผู้หญิงสง่า อิงคุณานนท์	ห้วยลอย	๖	ภูฟ้า	บ่อเกลือ	น่าน
๒๙	ตชด.พ.บ.ลูกเสือรถไฟ มักกะสัน	ห้วยเลา	๑	ชนแดน	สองแคว	น่าน

๓๑. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต ๑ จำนวน ๑ แห่ง

ที่	โรงเรียน/ศูนย์การเรียนรู้	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	บ้านท่าวะ	ท่าวะ	๘	สะเอียบ	สอง	แพร่

๓๒. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต ๒ จำนวน ๖ แห่ง

ที่	โรงเรียน/ห้องเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	ห้องเรียนสาขาจอชเดอใต้ (บ้านจอชเดอเหนือ)	จอชเดอใต้	๔	แม่คง	แม่สะเรียง	แม่ฮ่องสอน
๒	ห้องเรียนสาขาอูหลู (บ้านโพซอ)	อูหลู	๗	แม่คง	แม่สะเรียง	แม่ฮ่องสอน
๓	ห้องเรียนสาขาผาเยอน้อย (บ้านผาเยอ)	ผาเยอน้อย	๒	กองก่อ	สบเมย	แม่ฮ่องสอน
๔	ห้องเรียนสาขาแม่หลุน้อย (บ้านแม่หลุน้อย)	แม่หลุน้อย	๔	แม่สวด	สบเมย	แม่ฮ่องสอน
๕	ล่องแพวิทยา	สบโขง	๑๐	แม่สวด	สบเมย	แม่ฮ่องสอน
๖	ห้องเรียนสาขาแม่แค่น้อย (บ้านแม่แค)	แม่แค่น้อย	๓	แม่สามแลบ	สบเมย	แม่ฮ่องสอน

๓๓. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต ๒ จำนวน ๒ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	ตชด.บ้านยูงงาม	ยูงงาม	๕	บางขัน	บางขัน	นครศรีธรรมราช
๒	ตชด.บ้านไร่ยาว	ไร่ยาว	๖	บางขัน	บางขัน	นครศรีธรรมราช

๓๔. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต ๓ จำนวน ๑ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	ตชด.บ้านควนมีชัย	ควนมีชัย	๘	วังอ่าง	ชะอวด	นครศรีธรรมราช

๓๕. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต ๑ จำนวน ๑๔ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	บ้านโคกศิลา	โคกศิลา	๖	กะลุวอ	เมือง	นราธิวาส
๒	บ้านค่าย	ค่าย	๒	กะลุวอเหนือ	เมือง	นราธิวาส

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๓	บ้านโคกสยา	โคกสยา	๘	กะลุวอเหนือ	เมือง	นราธิวาส
๔	บ้านหัวเขา	พิกุลทอง	๖	กะลุวอเหนือ	เมือง	นราธิวาส
๕	บ้านเปล	เปล	๓	กะลุวอเหนือ	เมือง	นราธิวาส
๖	บ้านบางมะนาว	บางมะนาว	๑	กะลุวอเหนือ	เมือง	นราธิวาส
๗	บ้านเขาดันหยงมิตรภาพที่ ๑๕๓	เขาดันหยง	๔	กะลุวอเหนือ	เมือง	นราธิวาส
๘	ไทยรัฐวิทยา ๑๐	ใหม่	๕	กะลุวอเหนือ	เมือง	นราธิวาส
๙	บ้านทำเนียบ	ทำเนียบ	๖	ลำภู	เมือง	นราธิวาส
๑๐	บ้านปลักปลา	ปลักปลา	๑๐	ลำภู	เมือง	นราธิวาส
๑๑	บ้านธรรมเจริญ	ธรรมเจริญ	๖	โคกสะตอ	รือเสาะ	นราธิวาส
๑๒	บ้านป่าไผ่	ป่าไผ่	๒	กาหลง	ศรีสาคร	นราธิวาส
๑๓	ศิริราษฎร์รังสฤษฎี	ประชาชนมิตร	๔	กาหลง	ศรีสาคร	นราธิวาส
๑๔	บ้านปาหนัน	ปาแน	๔	ศรีสาคร	ศรีสาคร	นราธิวาส

๓๖. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต ๒ จำนวน ๒ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	วัดพระพุทธ	ใหญ่ (วัดพระพุทธ)	๓	พร่อน	ตากใบ	นราธิวาส
๒	บ้านศาลาใหม่	ศาลาใหม่	๓	ศาลาใหม่	ตากใบ	นราธิวาส

๓๗. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต ๓ จำนวน ๑ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	บ้านไอร์โซ	ไอร์โซ	๕	ช้างเผือก	จะนะ	นราธิวาส

๓๘. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปัตตานี เขต ๒ จำนวน ๑ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	บ้านเจาะบาแน	เจาะบาแน	๖	ลูโบะฮิไร	มายอ	ปัตตานี

๓๙. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปัตตานี เขต ๓ จำนวน ๑ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	ชุมชนบ้านบางเก่า	บางเก่า	๒	บางเก่า	สายบุรี	ปัตตานี

๔๐. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๓ จำนวน ๓ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	โพธิ์แสนวิทยา	แสนพัน	๑๑	อุ่มจาน	กุสุมาลย์	สกลนคร
๒	กุสุมาลย์วิทยาคม	กุสุมาลย์	๑	กุสุมาลย์	กุสุมาลย์	สกลนคร
๓	ท่านผู้หญิงจันทิมา พึ่งบารมี	สร้างค้อ	๑๒	สร้างค้อ	ภูพาน	สกลนคร

๔๑. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๔ จำนวน ๗ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	อมก๋อยวิทยาคม	หลิม-ดง	๑	อมก๋อย	อมก๋อย	เชียงใหม่
๒	แม่ตื่นวิทยาคม	ใหม่	๒	แม่ตื่น	อมก๋อย	เชียงใหม่
๓	สบเมยวิทยาคม	แม่เกาะ	๓	แม่คะตวน	สบเมย	แม่ฮ่องสอน
๔	แม่ลาน้อยดรุณสิกข์	ทุ่งสารภี	๙	แม่ลาน้อย	แม่ลาน้อย	แม่ฮ่องสอน
๕	เฉลิมรัชวิทยาคม	กองก๋อย	๑	กองก๋อย	สบเมย	แม่ฮ่องสอน
๖	ขุนยวมวิทยาคม	ขุนยวม	๑	ขุนยวม	ขุนยวม	แม่ฮ่องสอน
๗	ปางมะผ้าพิทยาสรรพ์	สบป่อง	๑	สบป่อง	ปางมะผ้า	แม่ฮ่องสอน

๔๒. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๗ จำนวน ๓ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	มัธยมพระราชทาน เฉลิมพระเกียรติ	ห้วยโก๋น	๑	ห้วยโก๋น	เฉลิมพระเกียรติ	น่าน
๒	บ่อเกลือ	นาขวาง	๕	บ่อเกลือใต้	บ่อเกลือ	น่าน

ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” (ศศช.) ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

๑. สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเชียงใหม่

๑.๑ ศูนย์ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอภักดีชุมพล จำนวน ๔ แห่ง

ที่	ศศช.	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	บ้านเสาแดง	เสาแดง	๗	แจ่มหลวง	ภักดีชุมพล	เชียงใหม่
๒	บ้านโป่งขาว	โป่งขาว	๖	บ้านจันทร์	ภักดีชุมพล	เชียงใหม่
๓	บ้านโป่งกะโหล่ง	โป่งกะโหล่ง	๑	แม่แดด	ภักดีชุมพล	เชียงใหม่
๔	บ้านแม่ผาปู	แม่ผาปู	๑	แม่แดด	ภักดีชุมพล	เชียงใหม่

๑.๒ ศูนย์ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอแม่แจ่ม จำนวน ๓๖ แห่ง

ที่	ศศช.	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	บ้านปากกล้วย	ปากกล้วย	๑	ท่าผา	แม่แจ่ม	เชียงใหม่
๒	บ้านสามสบบน	สามสบบน	๑	ท่าผา	แม่แจ่ม	เชียงใหม่
๓	บ้านถวน	ถวน	๑๐	บ้านทับ	แม่แจ่ม	เชียงใหม่
๔	บ้านมิดหลวง	มิดหลวง	๒	บ้านทับ	แม่แจ่ม	เชียงใหม่
๕	บ้านอมแรด	อมแรด	๘	บ้านทับ	แม่แจ่ม	เชียงใหม่
๖	บ้านอมสูง	อมสูง	๑๑	บ้านทับ	แม่แจ่ม	เชียงใหม่
๗	บ้านกิวสะแวกใหม่	กิวสะแวกใหม่	๙	บ้านทับ	แม่แจ่ม	เชียงใหม่
๘	บ้านกิวสะแวกเก่า	กิวสะแวกเก่า	๙	บ้านทับ	แม่แจ่ม	เชียงใหม่
๙	บ้านแม่แอบ	แม่แอบ	๗	บ้านทับ	แม่แจ่ม	เชียงใหม่
๑๐	บ้านเคาะท่า	เคาะท่า	๗	บ้านทับ	แม่แจ่ม	เชียงใหม่
๑๑	บ้านแม่ปือก	แม่ปือก	๔	บ้านทับ	แม่แจ่ม	เชียงใหม่
๑๒	บ้านห้วยวอก	ห้วยวอก	๓	บ้านทับ	แม่แจ่ม	เชียงใหม่
๑๓	บ้านกิวสะแวกใต้	กิวสะแวกใต้	๑๑	บ้านทับ	แม่แจ่ม	เชียงใหม่
๑๔	บ้านแม่แอบใน	แม่แอบใน	๗	บ้านทับ	แม่แจ่ม	เชียงใหม่
๑๕	บ้านห้วยหวาย (ทับ)	ห้วยหวาย (ทับ)	๔	บ้านทับ	แม่แจ่ม	เชียงใหม่

ที่	ศศช.	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑๖	บ้านแม่ขี้มูกน้อย	แม่ขี้มูกน้อย	๑	บ้านทับ	แม่แจ่ม	เชียงใหม่
๑๗	บ้านแม่ปิติ	แม่ปิติ	๓	ปางหินฝน	แม่แจ่ม	เชียงใหม่
๑๘	บ้านเซโดชา	เซโดชา	๙	ปางหินฝน	แม่แจ่ม	
๑๙	บ้านแม่แฮใน	แม่แฮใน	๓	ปางหินฝน	แม่แจ่ม	เชียงใหม่
๒๐	บ้านกองบอดใต้	กองบอดใต้	๑๑	ปางหินฝน	แม่แจ่ม	เชียงใหม่
๒๑	บ้านแม่ขอมใต้	แม่ขอมใต้	๑	ปางหินฝน	แม่แจ่ม	เชียงใหม่
๒๒	บ้านกองบอด	กองบอด	๑๑	ปางหินฝน	แม่แจ่ม	เชียงใหม่
๒๓	บ้านสันปูเลย	สันปูเลย	๑๑	ปางหินฝน	แม่แจ่ม	เชียงใหม่
๒๔	บ้านสบพาทหลวง	สบพาทหลวง	๑๓	แม่นาจร	แม่แจ่ม	เชียงใหม่
๒๕	บ้านโป่งสะแยง	โป่งสะแยง	๑	แม่นาจร	แม่แจ่ม	เชียงใหม่
๒๖	บ้านโป่งขนุน	โป่งขนุน	๑๕	แม่ศึก	แม่แจ่ม	เชียงใหม่
๒๗	บ้านสบจอก	สบจอก	๑๐	แม่ศึก	แม่แจ่ม	เชียงใหม่
๒๘	บ้านขุนแม่่นาย	ขุนแม่่นาย	๑๔	แม่ศึก	แม่แจ่ม	เชียงใหม่
๒๙	บ้านแม่จุมสาม	แม่จุมสาม	๑๔	แม่ศึก	แม่แจ่ม	เชียงใหม่
๓๐	บ้านสมอจาบน	สมอจาบน	๔	แม่ศึก	แม่แจ่ม	เชียงใหม่
๓๑	บ้านสมอจาล่าง	สมอจาล่าง	๔	แม่ศึก	แม่แจ่ม	เชียงใหม่
๓๒	บ้านนาฮ่องใต้	นาฮ่องใต้	๑๐	แม่ศึก	แม่แจ่ม	เชียงใหม่
๓๓	บ้านห้วยทรายเหลือง	ห้วยทรายเหลือง	๓	แม่ศึก	แม่แจ่ม	เชียงใหม่
๓๔	บ้านสบแม่สะต๊อบ	สบแม่สะต๊อบ	๑๓	แม่ศึก	แม่แจ่ม	เชียงใหม่
๓๕	บ้านแม่닝กลาง	แม่닝กลาง	๑๕	แม่ศึก	แม่แจ่ม	เชียงใหม่
๓๖	บ้านแม่닝ใน	แม่닝ใน	๑๕	แม่ศึก	แม่แจ่ม	เชียงใหม่

๑.๓ ศูนย์ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภออมก๋อย จำนวน ๑๐๙ แห่ง

ที่	ศศช.	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	บ้านฝึปานใต้	ฝึปานใต้	๑๐	นาเกียน	อมก๋อย	เชียงใหม่
๒	บ้านห้วยครั่ง	ห้วยครั่ง	๕	นาเกียน	อมก๋อย	เชียงใหม่
๓	บ้านทิกะเย	ทิกะเย	๑๐	นาเกียน	อมก๋อย	เชียงใหม่
๔	บ้านกองดา	กองดา	๑๔	นาเกียน	อมก๋อย	เชียงใหม่
๕	บ้านห้วยบง (๑๙)	ห้วยบง (๑๙)	๑๙	นาเกียน	อมก๋อย	เชียงใหม่

ที่	ศศช.	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๖	บ้านทีลอง	ทีลอง	๑๖	นาเกียน	อมก๋อย	เชียงใหม่
๗	บ้านแม่ฮองกลาง	แม่ฮองกลาง	๑	นาเกียน	อมก๋อย	เชียงใหม่
๘	บ้านศาลาเท	ศาลาเท	๑๕	นาเกียน	อมก๋อย	เชียงใหม่
๙	บ้านแม่เก็บ	แม่เก็บ	๑๕	นาเกียน	อมก๋อย	เชียงใหม่
๑๐	บ้านแม่ฮองใต้	แม่ฮองใต้	๑	นาเกียน	อมก๋อย	เชียงใหม่
๑๑	บ้านทังที	ทังที	๒๐	นาเกียน	อมก๋อย	เชียงใหม่
๑๒	บ้านก่องป๋อใต้	ก่องป๋อใต้	๘	นาเกียน	อมก๋อย	เชียงใหม่
๑๓	บ้านทุงจอง	ทุงจอง	๘	นาเกียน	อมก๋อย	เชียงใหม่
๑๔	บ้านสจิ้นเหนือ	สจิ้นเหนือ	๑๓	นาเกียน	อมก๋อย	เชียงใหม่
๑๕	บ้านปลั่งแท	ปลั่งแท	๑๒	นาเกียน	อมก๋อย	เชียงใหม่
๑๖	บ้านอูตุมใต้	อูตุมใต้	๖	นาเกียน	อมก๋อย	เชียงใหม่
๑๗	บ้านหนองอึ่งใต้	หนองอึ่งใต้	๗	นาเกียน	อมก๋อย	เชียงใหม่
๑๘	บ้านสจิ้นกลาง	สจิ้นกลาง	๑๓	นาเกียน	อมก๋อย	เชียงใหม่
๑๙	บ้านหนองอึ่งเหนือ	หนองอึ่งเหนือ	๑๙	นาเกียน	อมก๋อย	เชียงใหม่
๒๐	บ้านห้วยลอก	ห้วยลอก	๑๘	นาเกียน	อมก๋อย	เชียงใหม่
๒๑	บ้านสจิ้นนุปอย	สจิ้นนุปอย	๑๓	นาเกียน	อมก๋อย	เชียงใหม่
๒๒	บ้านแม่ลอกเหนือ	แม่ลอกเหนือ	๘	นาเกียน	อมก๋อย	เชียงใหม่
๒๓	บ้านกองแนะ	กองแนะ	๙	นาเกียน	อมก๋อย	เชียงใหม่
๒๔	บ้านห้วยกว้าง	ห้วยกว้าง	๗	นาเกียน	อมก๋อย	เชียงใหม่
๒๕	บ้านสจิ้นใต้	สจิ้นใต้	๑๓	นาเกียน	อมก๋อย	เชียงใหม่
๒๖	บ้านก่องป๋อเหนือ	ก่องป๋อเหนือ	๒๐	นาเกียน	อมก๋อย	เชียงใหม่
๒๗	บ้านแม่สอใต้	แม่สอใต้	๑๗	นาเกียน	อมก๋อย	เชียงใหม่
๒๘	บ้านแม่สอเหนือ	แม่สอเหนือ	๑๗	นาเกียน	อมก๋อย	เชียงใหม่
๒๙	บ้านห้วยหวาย	ห้วยหวาย	๑	นาเกียน	อมก๋อย	เชียงใหม่
๓๐	บ้านมะหินหลวง	มะหินหลวง	๒๑	นาเกียน	อมก๋อย	เชียงใหม่
๓๑	บ้านแม่ลง	แม่ลง	๙	นาเกียน	อมก๋อย	เชียงใหม่
๓๒	บ้านทีเนอะ	ทีเนอะ	๒๑	นาเกียน	อมก๋อย	เชียงใหม่
๓๓	บ้านห้วยบง (๑๔)	ห้วยบง (๑๔)	๑๔	นาเกียน	อมก๋อย	เชียงใหม่
๓๔	บ้านห้วยกว้างใหม่	ห้วยกว้างใหม่	๗	นาเกียน	อมก๋อย	เชียงใหม่
๓๕	บ้านแม่ละเอาะ	แม่ละเอาะ	๑๕	นาเกียน	อมก๋อย	เชียงใหม่

ที่	ศศช.	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๓๖	สจิงใหม่	สจิงใหม่	๑๓	นาเกียน	อมก๋อย	เชียงใหม่
๓๗	บ้านห้วยส้ม	ห้วยส้ม	๙	นายเกียน	อมก๋อย	เชียงใหม่
๓๘	บ้านมุเซอหลังเมือง	มุเซอหลังเมือง	๕	ม่อนจอง	อมก๋อย	เชียงใหม่
๓๙	บ้านลูดู	ลูดู	๙	แม่ตื่น	อมก๋อย	เชียงใหม่
๔๐	บ้านแม่ระอาใน	แม่ระอาใน	๙	แม่ตื่น	อมก๋อย	เชียงใหม่
๔๑	บ้านปีพอ	ปีพอ	๖	แม่ตื่น	อมก๋อย	เชียงใหม่
๔๒	บ้านขุนแม่ตื่นน้อย	ขุนแม่ตื่นน้อย	๖	แม่ตื่น	อมก๋อย	เชียงใหม่
๔๓	บ้านห้วยโป่ง	ห้วยโป่ง	๑๕	แม่ตื่น	อมก๋อย	เชียงใหม่
๔๔	บ้านบราโกร	บราโกร	๑๕	แม่ตื่น	อมก๋อย	เชียงใหม่
๔๕	บ้านห้วยไก่อ่า	ห้วยไก่อ่า	๑๔	แม่ตื่น	อมก๋อย	เชียงใหม่
๔๖	บ้านจกปก	จกปก	๑๐	แม่ตื่น	อมก๋อย	เชียงใหม่
๔๗	บ้านแม่ระอานอก	แม่ระอานอก	๑๐	แม่ตื่น	อมก๋อย	เชียงใหม่
๔๘	บ้านห้วยยาบ	ห้วยยาบ	๘	แม่ตื่น	อมก๋อย	เชียงใหม่
๔๙	บ้านห้วยขนุน	ห้วยขนุน	๘	แม่ตื่น	อมก๋อย	เชียงใหม่
๕๐	บ้านหมาโอใจ	หมาโอใจ	๑๑	แม่ตื่น	อมก๋อย	เชียงใหม่
๕๑	บ้านเคอะกะซอเด	เคอะกะซอเด	๑๑	แม่ตื่น	อมก๋อย	เชียงใหม่
๕๒	บ้านขุนตื่นใหม่	ขุนตื่นใหม่	๖	แม่ตื่น	อมก๋อย	เชียงใหม่
๕๓	บ้านเลอะกรา	เลอะกรา	๑๕	แม่ตื่น	อมก๋อย	เชียงใหม่
๕๔	บ้านทะโกรเด	ทะโกรเด	๑๕	แม่ตื่น	อมก๋อย	เชียงใหม่
๕๕	บ้านจ๋ยมอ	จ๋ยมอ	๙	แม่ตื่น	อมก๋อย	เชียงใหม่
๕๖	บ้านเต๊ะปือเซทะ	เต๊ะปือเซทะ	๑๑	แม่ตื่น	อมก๋อย	เชียงใหม่
๕๗	บ้านปรอโกร	ปรอโกร	๑๑	แม่ตื่น	อมก๋อย	เชียงใหม่
๕๘	บ้านซอแอะ	ซอแอะ	๑๒	แม่ตื่น	อมก๋อย	เชียงใหม่
๕๙	บ้านใหม่ทอง	ใหม่ทอง	๑๒	แม่ตื่น	อมก๋อย	เชียงใหม่
๖๐	บ้านหัวโล๊ะ	หัวโล๊ะ	๑๑	แม่ตื่น	อมก๋อย	เชียงใหม่
๖๑	บ้านแมะแตะแหละกุก	แมะแตะแหละกุก	๖	แม่ตื่น	อมก๋อย	เชียงใหม่
๖๒	บ้านยะลิกุก	ยะลิกุก	๑๓	แม่ตื่น	อมก๋อย	เชียงใหม่
๖๓	บ้านเลอะตอ	เลอะตอ	๑๒	แม่ตื่น	อมก๋อย	เชียงใหม่
๖๔	บ้านแม่แฮหลวง	แม่แฮหลวง	๑๔	ยางเปียง	อมก๋อย	เชียงใหม่
๖๕	บ้านห้วยปูลหลวง	ห้วยปูลหลวง	๔	ยางเปียง	อมก๋อย	เชียงใหม่
๖๖	บ้านแม่แฮน้อย	แม่แฮน้อย	๑๔	ยางเปียง	อมก๋อย	เชียงใหม่

ที่	ศศช.	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๖๗	บ้านปิตุคิ	ปิตุคิ	๑๔	ยางเปียง	อมก๋อย	เชียงใหม่
๖๘	บ้านหลังป่าช้า	หลังป่าช้า	๑๗	ยางเปียง	อมก๋อย	เชียงใหม่
๖๙	บ้านห้วยตองหลวง	ห้วยตองหลวง	๖	ยางเปียง	อมก๋อย	เชียงใหม่
๗๐	บ้านขุนหาด	ขุนหาด	๑๕	ยางเปียง	อมก๋อย	เชียงใหม่
๗๑	บ้านห้วยตองน้อย	ห้วยตองน้อย	๖	ยางเปียง	อมก๋อย	เชียงใหม่
๗๒	บ้านขุนสอง	ขุนสอง	๑๑	ยางเปียง	อมก๋อย	เชียงใหม่
๗๓	บ้านห้วยปูน้อย	ห้วยปูน้อย	๔	ยางเปียง	อมก๋อย	เชียงใหม่
๗๔	บ้านห้วยแห้ง (ยางเปียง)	ห้วยแห้ง (ยาง เปียง)	๑๗	ยางเปียง	อมก๋อย	เชียงใหม่
๗๕	บ้านเหล่าปลาทุ	เหล่าปลาทุ	๑๑	ยางเปียง	อมก๋อย	เชียงใหม่
๗๖	บ้านแม่หลองใต้	แม่หลองใต้	๑	สบโขง	อมก๋อย	เชียงใหม่
๗๗	บ้านจือทะ	จือทะ	๑๐	สบโขง	อมก๋อย	เชียงใหม่
๗๘	บ้านพะเบี้ยว	พะเบี้ยว	๑๑	สบโขง	อมก๋อย	เชียงใหม่
๗๙	บ้านราชา	ราชา	๑๑	สบโขง	อมก๋อย	เชียงใหม่
๘๐	บ้านทีทอทะ	ทีทอทะ	๑	สบโขง	อมก๋อย	เชียงใหม่
๘๑	บ้านขุนอมแฮดนอก	ขุนอมแฮดนอก	๕	สบโขง	อมก๋อย	เชียงใหม่
๘๒	บ้านขุนอมแฮดใน	ขุนอมแฮดใน	๕	สบโขง	อมก๋อย	เชียงใหม่
๘๓	บ้านพะอัน	พะอัน	๕	สบโขง	อมก๋อย	เชียงใหม่
๘๔	บ้านอูแจะ	อูแจะ	๖	สบโขง	อมก๋อย	เชียงใหม่
๘๕	บ้านโอล์คิบบน	โอล์คิบบน	๑๐	สบโขง	อมก๋อย	เชียงใหม่
๘๖	บ้านมอคิ	มอคิ	๑๑	สบโขง	อมก๋อย	เชียงใหม่
๘๗	บ้านห้วยน้ำผึ้ง	ห้วยน้ำผึ้ง	๑๒	สบโขง	อมก๋อย	เชียงใหม่
๘๘	บ้านคอตะ	คอตะ	๑	สบโขง	อมก๋อย	เชียงใหม่
๘๙	บ้านตะกอดะ	ตะกอดะ	๘	สบโขง	อมก๋อย	เชียงใหม่
๙๐	บ้านห้วยยาว	ห้วยยาว	๗	สบโขง	อมก๋อย	เชียงใหม่
๙๑	บ้านทีพะเหล่า	ทีพะเหล่า	๙	สบโขง	อมก๋อย	เชียงใหม่
๙๒	บ้านสะเรเดคิ	สะเรเดคิ	๙	สบโขง	อมก๋อย	เชียงใหม่
๙๓	บ้านวามะทะ	วามะทะ	๙	สบโขง	อมก๋อย	เชียงใหม่
๙๔	บ้านมอโพทะ	มอโพทะ	๙	สบโขง	อมก๋อย	เชียงใหม่
๙๕	บ้านทีเลอเปคิ	ทีเลอเปคิ	๑๐	สบโขง	อมก๋อย	เชียงใหม่
๙๖	บ้านเมโลเด	เมโลเด	๑๐	สบโขง	อมก๋อย	เชียงใหม่

ที่	ศศช.	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๙๗	บ้านมอโกรทะ	มอโกรทะ	๑๐	สบโขง	อมก๋อย	เชียงใหม่
๙๘	บ้านคะเนจือคี	คะเนจือคี	๑๐	สบโขง	อมก๋อย	เชียงใหม่
๙๙	บ้านห้วยแห้ง (สบโขง)	ห้วยแห้ง (สบโขง)	๖	สบโขง	อมก๋อย	เชียงใหม่
๑๐๐	บ้านโอล์คคีล่าง	โอล์คคีล่าง	๑๐	สบโขง	อมก๋อย	เชียงใหม่
๑๐๑	ผาผึ้ง	ผาผึ้ง	๖	สบโขง	อมก๋อย	เชียงใหม่
๑๐๒	บ้านปริโกร	ปริโกร	๘	สบโขง	อมก๋อย	เชียงใหม่
๑๐๓	บ้านแม่ระมิดหลวง	แม่ระมิดหลวง	๑๗	อมก๋อย	อมก๋อย	เชียงใหม่
๑๐๔	บ้านยองແหละ	ยองແหละ	๑๕	อมก๋อย	อมก๋อย	เชียงใหม่
๑๐๕	บ้านรังปี	รังปี	๑๕	อมก๋อย	อมก๋อย	เชียงใหม่
๑๐๖	บ้านห้วยจิวโน	ห้วยจิวโน	๑๖	อมก๋อย	อมก๋อย	เชียงใหม่
๑๐๗	บ้านแม่ระมิดน้อย	แม่ระมิดน้อย	๑๗	อมก๋อย	อมก๋อย	เชียงใหม่
๑๐๘	บ้านผาแดง (อมก๋อย)	ผาแดง (อมก๋อย)	๑๒	อมก๋อย	อมก๋อย	เชียงใหม่
๑๐๙	บ้านห้วยตองสาด	ห้วยตองสาด	๒	อมก๋อย	อมก๋อย	เชียงใหม่

๒. สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดตาก

๒.๑ ศูนย์ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอท่าสองยาง จำนวน ๖๔ แห่ง

ที่	ศศช.	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	บ้านตะไต้กุก	ตะไต้กุก	๒	ท่าสองยาง	ท่าสองยาง	ตาก
๒	บ้านแม่ทิดคี	แม่ทิดคี	๘	ท่าสองยาง	ท่าสองยาง	ตาก
๓	บ้านวาทะคะคี	วาทะคะคี	๒	ท่าสองยาง	ท่าสองยาง	ตาก
๔	บ้านมอญู้ดน้อย	มอญู้ดน้อย	๒	ท่าสองยาง	ท่าสองยาง	ตาก
๕	บ้านอูระโกร	อูระโกร	๔	ท่าสองยาง	ท่าสองยาง	ตาก
๖	บ้านมอญู้ดหลวง	มอญู้ดหลวง	๓	ท่าสองยาง	ท่าสองยาง	ตาก
๗	บ้านแม่ลาบู	แม่ลาบู	๓	ท่าสองยาง	ท่าสองยาง	ตาก
๘	บ้านแม่ล่อทะ	แม่ล่อทะ	๓	ท่าสองยาง	ท่าสองยาง	ตาก
๙	บ้านแม่ป่อทะ	แม่ป่อทะ	๓	ท่าสองยาง	ท่าสองยาง	ตาก
๑๐	บ้านแม่เหว่ยทะ	แม่เหว่ยทะ	๓	ท่าสองยาง	ท่าสองยาง	ตาก
๑๑	บ้านห้วยขี้หมี่	ห้วยขี้หมี่	๖	ท่าสองยาง	ท่าสองยาง	ตาก
๑๒	บ้านแม่อุคค	แม่อุคค	๖	ท่าสองยาง	ท่าสองยาง	ตาก

ที่	ศศช.	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑๓	บ้านเลื้อเบ๊ะปว่าคี	เลื้อเบ๊ะปว่าคี	๑๐	แม่ต๋าน	ท่าสองยาง	ตาก
๑๔	บ้านพะบอเรเคาะ	พะบอเรเคาะ	๑๐	แม่ต๋าน	ท่าสองยาง	ตาก
๑๕	บ้านเลอผาโต้	เลอผาโต้	๓	แม่ต๋าน	ท่าสองยาง	ตาก
๑๖	บ้านขุนแม่ต้อคี	ขุนแม่ต้อคี	๓	แม่ต๋าน	ท่าสองยาง	ตาก
๑๗	บ้านมะโอโกร	มะโอโกร	๓	แม่ต๋าน	ท่าสองยาง	ตาก
๑๘	บ้านโตะผาโต้	โตะผาโต้	๑๐	แม่ต๋าน	ท่าสองยาง	ตาก
๑๙	บ้านตะชูเด	ตะชูเด	๙	แม่ะหลวง	ท่าสองยาง	ตาก
๒๐	บ้านทีชะหน่อ	ทีชะหน่อ	๗	แม่ะหลวง	ท่าสองยาง	ตาก
๒๑	บ้านบอหมาก	บอหมาก	๕	แม่ะหลวง	ท่าสองยาง	ตาก
๒๒	บ้านก่อบอทะ	ก่อบอทะ	๑๕	แม่สอง	ท่าสองยาง	ตาก
๒๓	บ้านผาแดง (ตาก)	ผาแดง (ตาก)	๑๕	แม่สอง	ท่าสองยาง	ตาก
๒๔	บ้านซอแช่วาคี	ซอแช่วาคี	๘	แม่สอง	ท่าสองยาง	ตาก
๒๕	บ้านสันดอยงาม	สันดอยงาม	๑๖	แม่สอง	ท่าสองยาง	ตาก
๒๖	บ้านวะเบลลูลู่	วะเบลลูลู่	๑๖	แม่สอง	ท่าสองยาง	ตาก
๒๗	บ้านซอแช่ลู่	ซอแช่ลู่	๑๖	แม่สอง	ท่าสองยาง	ตาก
๒๘	บ้านแหมะคี	แหมะคี	๑๐	แม่สอง	ท่าสองยาง	ตาก
๒๙	บ้านกลูแจทะ	กลูแจทะ	๑	แม่สอง	ท่าสองยาง	ตาก
๓๐	บ้านห้วยมะโหนดคี	ห้วยมะโหนดคี	๗	แม่สอง	ท่าสองยาง	ตาก
๓๑	บ้านกรูเปคี	กรูเปคี	๗	แม่สอง	ท่าสองยาง	ตาก
๓๒	บ้านบราเด	บราเด	๑๗	แม่สอง	ท่าสองยาง	ตาก
๓๓	บ้านทิมูโกะทะ	ทิมูโกะทะ	๑	แม่สอง	ท่าสองยาง	ตาก
๓๔	บ้านโป๊ะพอดคี	โป๊ะพอดคี	๑๒	แม่สอง	ท่าสองยาง	ตาก
๓๕	บ้านมอโจ	มอโจ	๑๑	แม่สอง	ท่าสองยาง	ตาก
๓๖	บ้านคุดะ	คุดะ	๑๕	แม่สอง	ท่าสองยาง	ตาก
๓๗	บ้านทีคุดคีใต้	ทีคุดคีใต้	๔	แม่สอง	ท่าสองยาง	ตาก
๓๘	บ้านเชกลา	เชกลา	๑๗	แม่สอง	ท่าสองยาง	ตาก
๓๙	บ้านสะซุยปู่	สะซุยปู่	๔	แม่สอง	ท่าสองยาง	ตาก
๔๐	บ้านโจะเก๊ะปู่	โจะเก๊ะปู่	๑๓	แม่สอง	ท่าสองยาง	ตาก
๔๑	บ้านบลาทะ	บลาทะ	๑๕	แม่สอง	ท่าสองยาง	ตาก
๔๒	บ้านปอเลื้อ	ปอเลื้อ	๑๓	แม่สอง	ท่าสองยาง	ตาก
๔๓	บ้านตะโอะปะ	ตะโอะปะ	๔	แม่สอง	ท่าสองยาง	ตาก

ที่	ศศช.	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๔๔	บ้านทีหลี่คี	ทีหลี่คี	๑๓	แม่สอง	ท่าสองยาง	ตาก
๔๕	บ้านธาตุ	ธาตุ	๑๒	แม่หละ	ท่าสองยาง	ตาก
๔๖	บ้านพะตีหม้อโจ	พะตีหม้อโจ	๖	แม่หละ	ท่าสองยาง	ตาก
๔๗	บ้านแม่หละโพคี	แม่หละโพคี	๑๑	แม่หละ	ท่าสองยาง	ตาก
๔๘	บ้านเลเคาะ	เลเคาะ	๑๐	แม่หละ	ท่าสองยาง	ตาก
๔๙	บ้านขุนห้วยนกกก	ขุนห้วยนกกก	๗	แม่หละ	ท่าสองยาง	ตาก
๕๐	บ้านทีหนีคี	ทีหนีคี	๑๒	แม่หละ	ท่าสองยาง	ตาก
๕๑	บ้านป่าสัก	ป่าสัก	๕	แม่หละ	ท่าสองยาง	ตาก
๕๒	บ้านชะแนจ้อคี	ชะแนจ้อคี	๑	แม่อุสุ	ท่าสองยาง	ตาก
๕๓	บ้านมอโกโพคี	มอโกโพคี	๒	แม่อุสุ	ท่าสองยาง	ตาก
๕๔	บ้านเปลล์ลู	เปลล์ลู	๑๐	แม่อุสุ	ท่าสองยาง	ตาก
๕๕	บ้านมีหย่อโจ	มีหย่อโจ	๑๐	แม่อุสุ	ท่าสองยาง	ตาก
๕๖	บ้านตะก้วยหนู่	ตะก้วยหนู่	๗	แม่อุสุ	ท่าสองยาง	ตาก
๕๗	บ้านทีกอไกล	ทีกอไกล	๒	แม่อุสุ	ท่าสองยาง	ตาก
๕๘	บ้านมอโกคี	มอโกคี	๒	แม่อุสุ	ท่าสองยาง	ตาก
๕๙	บ้านเล็ก่อโกร	เล็ก่อโกร	๗	แม่อุสุ	ท่าสองยาง	ตาก
๖๐	บ้านเล็ต่อโกร	เล็ต่อโกร	๙	แม่อุสุ	ท่าสองยาง	ตาก
๖๑	บ้านโกจ็โกร	โกจ็โกร	๙	แม่อุสุ	ท่าสองยาง	ตาก
๖๒	บ้านเซหนะเดอคู่	เซหนะเดอคู่	๑	แม่อุสุ	ท่าสองยาง	ตาก
๖๓	บ้านตะโก๊ะคี	ตะโก๊ะคี	๗	แม่อุสุ	ท่าสองยาง	ตาก
๖๔	บ้านดูลอคี	ดูลอคี	๗	แม่อุสุ	ท่าสองยาง	ตาก

๒.๒ ศูนย์ส่งเสริมการศึกษาครอบครัวและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอพบพระ จำนวน ๒ แห่ง

ที่	ศศช.	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	บ้านผากะเจ้อ	ผากะเจ้อ	๙	พบพระ	พบพระ	ตาก
๒	บ้านคีรีน้อย	คีรีน้อย	๑	รวมไทยพัฒนา	พบพระ	ตาก

๒.๓ ศูนย์ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอแม่ระมาด
จำนวน ๑๕ แห่ง

ที่	ศศช.	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	บ้านทิมู	ทิมู	๑๐	ชนะเจือ	แม่ระมาด	ตาก
๒	บ้านห้วยแห้ง (ตาก)	ห้วยแห้ง (ตาก)	๙	ชนะเจือ	แม่ระมาด	ตาก
๓	บ้านนูลา	นูลา	๑๔	ชนะเจือ	แม่ระมาด	ตาก
๔	บ้านมอป่า	มอป่า	๘	แม่ตื่น	แม่ระมาด	ตาก
๕	บ้านห้วยวัว	ห้วยวัว	๙	แม่ตื่น	แม่ระมาด	ตาก
๖	บ้านห้วยผาดำ	ห้วยผาดำ	๙	แม่ตื่น	แม่ระมาด	ตาก
๗	บ้านห้วยพลู	ห้วยพลู	๔	แม่ตื่น	แม่ระมาด	ตาก
๘	บ้านห้วยดินหม้อ	ห้วยดินหม้อ	๑๑	แม่ตื่น	แม่ระมาด	ตาก
๙	บ้านห้วยสินา	ห้วยสินา	๘	แม่ตื่น	แม่ระมาด	ตาก
๑๐	บ้านห้วยดอกเกี้ยง	ห้วยดอกเกี้ยง	๘	แม่ตื่น	แม่ระมาด	ตาก
๑๑	บ้านห้วยหมาบ้า (ตาก)	ห้วยหมาบ้า (ตาก)	๙	แม่ตื่น	แม่ระมาด	ตาก
๑๒	บ้านพะละดอ	พะละดอ	๔	แม่ตื่น	แม่ระมาด	ตาก
๑๓	บ้านห้วยสินาคี	ห้วยสินาคี	๘	แม่ตื่น	แม่ระมาด	ตาก
๑๔	บ้านห้วยอีกำ	ห้วยอีกำ	๔	สามหมื่น	แม่ระมาด	ตาก
๑๕	บ้านห้วยมะพร้าว	ห้วยมะพร้าว	๔	สามหมื่น	แม่ระมาด	ตาก

๒.๔ ศูนย์ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภออุ้มผาง
จำนวน ๗ แห่ง

ที่	ศศช.	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	บ้านคอโซทะ	คอโซทะ	๒	แม่จัน	อุ้มผาง	ตาก
๒	บ้านนุกะโละวา	นุกะโละวา	๒	แม่จัน	อุ้มผาง	ตาก
๓	บ้านเกริงปะตีคลี	เกริงปะตีคลี	๙	แม่จัน	อุ้มผาง	ตาก
๔	บ้านมอทะหลัว	มอทะหลัว	๑๐	แม่จัน	อุ้มผาง	ตาก
๕	บ้านเดลอโปบอ	เดลอโปบอ	๔	แม่ละมุ้ง	อุ้มผาง	ตาก
๖	บ้านแม่ละมุ้งคี	แม่ละมุ้งคี	๔	แม่ละมุ้ง	อุ้มผาง	ตาก
๗	บ้านป่าพลู	ป่าพลู	๓	แม่ละมุ้ง	อุ้มผาง	ตาก

๓. สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดน่าน

๓.๑ ศูนย์ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จำนวน ๑๐ แห่ง

ที่	ศศช.	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	บ้านกิ้วจันท์	กิ้วจันท์	๑๐	ขุนน่าน	เฉลิมพระเกียรติ	น่าน
๒	บ้านน้ำรีพัฒนา	น้ำรีพัฒนา	๑๒	ขุนน่าน	เฉลิมพระเกียรติ	น่าน
๓	บ้านบวกอุ่ม	บวกอุ่ม	๑๔	ขุนน่าน	เฉลิมพระเกียรติ	น่าน
๔	บ้านปู่ดู	ปู่ดู	๙	ขุนน่าน	เฉลิมพระเกียรติ	น่าน
๕	บ้านสะเกี้ยง	สะเกี้ยง	๘	ขุนน่าน	เฉลิมพระเกียรติ	น่าน
๖	บ้านสะจุก	สะจุก	๗	ขุนน่าน	เฉลิมพระเกียรติ	น่าน
๗	บ้านห้วยปุด	ห้วยปุด	๙	ขุนน่าน	เฉลิมพระเกียรติ	น่าน
๘	บ้านห้วยเตย	ห้วยเตย	๑๕	ขุนน่าน	เฉลิมพระเกียรติ	น่าน
๙	บ้านบวกลูญา	บวกลูญา	๑๓	ขุนน่าน	เฉลิมพระเกียรติ	น่าน
๑๐	บ้านเปียงก่อ	เปียงก่อ	๒	ขุนน่าน	เฉลิมพระเกียรติ	น่าน

๓.๒ ศูนย์ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ่อเกลือ
จำนวน ๒๓ แห่ง

ที่	ศศช.	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	บ้านขุนน้ำจอน	ขุนน้ำจอน	๕	ดงพญา	บ่อเกลือ	น่าน
๒	บ้านน้ำแคะ	น้ำแคะ	๔	ดงพญา	บ่อเกลือ	น่าน
๓	บ้านป่ากำ	ป่ากำ	๕	ดงพญา	บ่อเกลือ	น่าน
๔	บ้านห้วยโชน	ห้วยโชน	๒	ดงพญา	บ่อเกลือ	น่าน
๕	บ้านห้วยหมี	ห้วยหมี	๖	ดงพญา	บ่อเกลือ	น่าน
๖	บ้านเด่น	เด่น	๑	บ่อเกลือเหนือ	บ่อเกลือ	น่าน
๗	บ้านห้วยลี้วะ	ห้วยลี้วะ	๕	ดงพญา	บ่อเกลือ	น่าน
๘	บ้านก่องวงนอก	ก่องวงนอก	๑๑	บ่อเกลือใต้	บ่อเกลือ	น่าน
๙	บ้านก่องวงใน	ก่องวงใน	๑๑	บ่อเกลือใต้	บ่อเกลือ	น่าน
๑๐	บ้านน้ำแพะนอก	น้ำแพะนอก	๑๓	บ่อเกลือใต้	บ่อเกลือ	น่าน
๑๑	บ้านน้ำแพะใน	น้ำแพะใน	๑๓	บ่อเกลือใต้	บ่อเกลือ	น่าน
๑๒	บ้านหนองน่าน	หนองน่าน	๑๒	บ่อเกลือใต้	บ่อเกลือ	น่าน
๑๓	บ้านห้วยวิน	ห้วยวิน	๙	บ่อเกลือใต้	บ่อเกลือ	น่าน

ที่	ศศช.	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑๔	บ้านนาถิ่น	นาถิ่น	๒	บ่อเกลือเหนือ	บ่อเกลือ	น่าน
๑๕	บ้านน้ำจุน	น้ำจุน	๔	บ่อเกลือเหนือ	บ่อเกลือ	น่าน
๑๖	บ้านสะไลหลวง	สะไลหลวง	๒	บ่อเกลือเหนือ	บ่อเกลือ	น่าน
๑๗	บ้านห้วยชวาก	ห้วยชวาก	๑๑	บ่อเกลือเหนือ	บ่อเกลือ	น่าน
๑๘	บ้านห้วยขาบ	ห้วยขาบ	๗	บ่อเกลือเหนือ	บ่อเกลือ	น่าน
๑๙	บ้านห้วยป้อ	ห้วยป้อ	๘	บ่อเกลือเหนือ	บ่อเกลือ	น่าน
๒๐	บ้านน้ำว่า	น้ำว่า	๖	บ่อเกลือเหนือ	บ่อเกลือ	น่าน
๒๑	บ้านห้วยลิก	ห้วยลิก	๒	บ่อเกลือเหนือ	บ่อเกลือ	น่าน
๒๒	บ้านสะไลน้อย	สะไลน้อย	๒	บ่อเกลือเหนือ	บ่อเกลือ	น่าน
๒๓	มละบริ	มละบริ	๓	ภูฟ้า	บ่อเกลือ	น่าน

๔. สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดแม่ฮ่องสอน

๔.๑ ศูนย์ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอแม่สะเรียง
จำนวน ๓ แห่ง

ที่	ศศช.	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	บ้านห้วยเฮี้ยะ	ห้วยเฮี้ยะ	๔	แม่คง	แม่สะเรียง	แม่ฮ่องสอน
๒	บ้านแม่ดี	แม่ดี	๕	แม่คง	แม่สะเรียง	แม่ฮ่องสอน
๓	บ้านกองสุม	กองสุม	๖	แม่คง	แม่สะเรียง	แม่ฮ่องสอน

๔.๒ ศูนย์ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอสบเมย
จำนวน ๖ แห่ง

ที่	ศศช.	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	บ้านผาอันใต้	ผาอันใต้	๙	กองก้อย	สบเมย	แม่ฮ่องสอน
๒	บ้านห้วยเกียงน้อย	ห้วยเกียงน้อย	๔	กองก้อย	สบเมย	แม่ฮ่องสอน
๓	บ้านแม่แพน้อย	แม่แพน้อย	๑๑	แม่สวด	สบเมย	แม่ฮ่องสอน
๔	บ้านจอลือใต้	จอลือใต้	๔	แม่สวด	สบเมย	แม่ฮ่องสอน
๕	บ้านจอลือเหนือ	จอลือเหนือ	๔	แม่สวด	สบเมย	แม่ฮ่องสอน
๖	บ้านแม่ปะกลาง	แม่ปะกลาง	๒	แม่สวด	สบเมย	แม่ฮ่องสอน

๕. สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดพังงา

ที่	ศศช.	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	ชุมชนชาวไทยมอแกน อุทยานแห่งชาติ	อ่าวบอนใหญ่	๔	เกาะพระทอง	คุระบุรี	พังงา

โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

๑. โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

๑.๑ สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดนราธิวาส จำนวน ๗ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	จรรยาอิสลาม	ศาลาใหม่	๓	ศาลาใหม่	ตากใบ	นราธิวาส
๒	นिरันดรวิทยา	ตะไละเน็งอามาน	๙	บางปอ	เมือง	นราธิวาส
๓	ดาร์ลุฮิกมะห์	ฟูโจ๊ะ	๑	กาลิซา	ระแงะ	นราธิวาส
๔	ต้นต้นหยง	สโลว์	๗	รือเสาะ	รือเสาะ	นราธิวาส
๕	อับดีดารีวิทยา	บริจี๊ะ	๗	ลาโล๊ะ	รือเสาะ	นราธิวาส
๖	อัสเตฟาฟิยะห์อิสลามียะห์	ชากอ	๑	ชากอ	ศรีสาคร	นราธิวาส
๗	อิสลามบูรพาวิทยา	สะปอม	๕	กะลุวอเหนือ	เมือง	นราธิวาส

๑.๒ สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จำนวน ๕ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	พีระยานาวินคลองหินวิทยา	คลองหิน	๒	ปากล่อ	โคกโพธิ์	ปัตตานี
๒	บ้านกูวิง	สุเทร่า	๒	ท่าน้ำ	ปะนาเระ	ปัตตานี
๓	ธรรมพิทยาคาร	โคกกอ	๓	ลุโบายิไร	มายอ	ปัตตานี
๔	ศาสน์อิสลามกะลาพอ	กะลุปี	๑๑	เตราะบอน	สายบุรี	ปัตตานี
๕	บางกพิทยา (บางเขา)	บางก	๒	บางเขา	หนองจิก	ปัตตานี

๑.๓ สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดยะลา จำนวน ๒ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	อิสลามศาสน์ดารุสสลาม	ปะแต	๓	ตาเซะ	เมือง	ยะลา
๒	สมบูรณศาสน์	ตาเซะ	๖	ปะแต	ยะหา	ยะลา

๑.๔ สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา จำนวน ๒ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	สงเสริมอิสลาม	ป่าเร็ด	๔	ปลักหนู	นาทวี	สงขลา

๒. โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา จังหวัดตาก จำนวน ๑ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	อนุกุลวิทยา (วัดดอนแก้ว)	สองแคว	-	แม่สอด	แม่สอด	ตาก

โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในสังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

๑. สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดเชียงราย จำนวน ๒๑ แห่ง

ที่	โรงเรียน	วัด	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	วัดป่าตาลใต้	ป่าตาลใต้	๔	ป่าตาล	ขุนตาล	เชียงราย
๒	วัดศรีรุ่งใต้วิทยา	ศรีรุ่งใต้	๓	ศรีรุ่ง	เชียงของ	เชียงราย
๓	วัดแก่นเหนือวิทยา	แก่นเหนือ	๓	ห้วยซ้อ	เชียงของ	เชียงราย
๔	โสภณจริยธรรมวิทยา	ศรีดอนชัย	๑๒	เวียง	เชียงของ	เชียงราย
๕	วัดไชยสถานวิทยา	ไชยสถาน	๑๑	ศรีดอนมูล	เชียงแสน	เชียงราย
๖	วัดอำมาตย์วิทยา	อำมาตย์	๑	เวียง	เทิง	เชียงราย
๗	พุทธศาสตร์ศึกษา	ศรีบุญยืน	๓	ป่าแดด	ป่าแดด	เชียงราย
๘	วัดสันหนองบัววิทยา	สันหนองบัว	๒	เม็ງราย	พญาเม็ງราย	เชียงราย
๙	วัดหนองบัวพิทยา	หนองบัว	๒	แม่เจดีย์	เวียงป่าเป้า	เชียงราย
๑๐	ชยาภิวัดมนวิทยา	ป่าซาง	๑	เมืองพาน	พาน	เชียงราย
๑๑	ฝิ่งหมื่นวิทยา	ฝิ่งหมื่น	๖	ริมกก	เมือง	เชียงราย
๑๒	พุทธวิงศ์วิทยา	พระแก้ว	๑	เวียง	เมือง	เชียงราย
๑๓	วัดหมื่นพุทธวิทยา	หมื่นพุทธเมตตา คุณาราม (จินนิกาย)	๙	ท่าซำว เปลือก	แม่จัน	เชียงราย
๑๔	วัดแม่คำวิทยา (สังฆประชาอุปถัมภ์)	แม่คำ	๒	แม่คำ	แม่จัน	เชียงราย
๑๕	บุญเรืองวิทยา	บุญเรือง	๑๐	ป่าก่อคำ	แม่ลาว	เชียงราย
๑๖	วัดเจดีย์หลวงวิทยา	เจดีย์หลวง	๕	เจดีย์หลวง	แม่สรวย	เชียงราย
๑๗	วัดวิเชตรมณี	วิเชตรมณี	๔	เวียงพางคำ	แม่สาย	เชียงราย
๑๘	เวียงแก่นวิทยา	ท่าซำม	๔	หล่ายงาว	เวียงแก่น	เชียงราย
๑๙	เวียงชัยพิทยา	พนาลัยเกษม	๑๑	เวียงเหนือ	เวียงชัย	เชียงราย
๒๐	วัดดงชัยพิทยา	ดงชัย	๒	ทุ่งก่อ	เวียงเชียงรุ้ง	เชียงราย
๒๑	พระธาตุเวียงฮ่อปริยัติ ศึกษา	ฮ่างต๋า	๓	ป่าจั่ว	เวียงป่าเป้า	เชียงราย

๒. สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดน่าน จำนวน ๑๕ แห่ง

ที่	โรงเรียน	วัด	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	นันทจริมเขตศึกษา	ห้วยซ้อ	-	หมอเมือง	แม่จริม	น่าน
๒	เชียงกลางปริยัติศึกษา	ศรีบุญเรือง	๑๓	เชียงกลาง	เชียงกลาง	น่าน
๓	พระปริยัติธรรมวัดนิโครธาราม	นิโครธาราม	๒	ป่าคา	ท่าวังผา	น่าน
๔	วัดน้ำไคร้ชั้นมัธยมศึกษา	น้ำไคร้	๙	ยม	ท่าวังผา	น่าน
๕	วัดราษฎร์บำรุงวิทยา	ราษฎร์บำรุง	๒	ทุ่งช้าง	ทุ่งช้าง	น่าน
๖	วัดนาราบวิทยา	นาราบ	๑	นาน้อย	นาน้อย	น่าน
๗	วัดบ่อหลวงวิทยาธรรม	บ่อหลวง	๔	บ่อเกลือใต้	บ่อเกลือ	น่าน
๘	วัดปรางค์	ปรางค์	๓	บัว	บัว	น่าน
๙	วัดบุญยืน	บุญยืน	๔	กลางเวียง	เวียงสา	น่าน
๑๐	พระปริยัติศาสนาภิวัฒน์ วัดเมืองราม	เมืองราม	๔	นาเกลือ	เวียงสา	น่าน
๑๑	นันทบุรีวิทยา	พระธาตุช้าง ค้ำวรวิหาร	๑๓	ในเวียง	เมือง	น่าน
๑๒	วัดดอนมดแดงสันติสุขวิทยา	ดอนมดแดง	๔	ดู่พงษ์	สันติสุข	น่าน
๑๓	พระปริยัติธรรมมานุสรณ์ วัดฟ้าสวรรค์	ฟ้าสวรรค์	๓	บ้านฟ้า	บ้านหลวง	น่าน
๑๔	พระปริยัติธรรมวัดพระธาตุแช่ แห้ง	พระธาตุ แช่แห้ง	๓	ม่วงดีด	ภูเพียง	น่าน
๑๕	พระปริยัติธรรมวัดภูเก็ต	ภูเก็ต	๒	วรรณคร	บัว	น่าน

๓. สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดแพร่ จำนวน ๗ แห่ง

ที่	โรงเรียน	วัด	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	ศรีศิรินทร์วิทยา	ศรีศิรินทร์	๑๑	เด่นชัย	เด่นชัย	แพร่
๒	พุทธโกศัยวิทยา	พระบาทมิ่งเมือง	๑๖	ในเวียง	เมือง	แพร่
๓	ร้องเข็มวิทยา	ร้องเข็ม	๑	ร้องเข็ม	ร้องกวาง	แพร่
๔	เซตวันวิทยา	เซตวัน	๓	หัวทุ่ง	ลอง	แพร่
๕	สัมฤทธิบุญวิทยา	สัมฤทธิบุญ	๕	แม่เก็ต	วังชิ้น	แพร่
๖	วังพ่อนวิทยา	วังพ่อน	๗	หัวเมือง	สอง	แพร่
๗	ร้องแหงวิทยาาคม	วุฒิมงคล	๖	ดอนมูล	สูงเม่น	แพร่

๔. สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดพะเยา จำนวน ๙ แห่ง

ที่	โรงเรียน	วัด	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	ห้วยข้าวก่ำวิทยา	ห้วยข้าวก่ำ	๑	ห้วยข้าวก่ำ	จุน	พะเยา
๒	วัดห้วยวนวิทยา	ห้วยวน	๓	ห้วยวน	เชียงคำ	พะเยา
๓	ป่าแฆมวิทยา	ป่าแฆม	๔	มาง	เชียงม่วน	พะเยา
๔	สุวรรณคณานุสรณ์	บุญเกิด	๔	บุญเกิด	ดอกคำใต้	พะเยา
๕	วัดบัวดอยวิทยา	บัวดอย	๑๘	จิม	ปง	พะเยา
๖	วัดนาปรั้งวิทยา	นาปรั้ง	๑	นาปรั้ง	ปง	พะเยา
๗	วัดม่วงชุมวิทยา	ม่วงชุม	-	ป่าสัก	ภูซาง	พะเยา
๘	ราชคฤห์วิทยา	ราชคฤห์	-	เวียง	เมือง	พะเยา
๙	โพธารามวิทยา	โพธาราม	๒	ศรีก่อย	แม่ใจ	พะเยา

๕. สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดลำปาง จำนวน ๘ แห่ง

ที่	โรงเรียน	วัด	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	วิจิตรธรรมคุณอุปถัมภ์	หลวง	๓	หลวงเหนือ	งาว	ลำปาง
๒	วัดบ้านหม้อศึกษา	บ้านหม้อ	๑๒	ปงยางคก	ห้างฉัตร	ลำปาง
๓	ปริยัติวัดม่อนจำศีล	ม่อนจำศีล	๑	พระบาท	เมืองลำปาง	ลำปาง
๔	บ้านใหม่วิทยา	บ้านใหม่	๖	วังเหนือ	วังเหนือ	ลำปาง
๕	แม่สุกศึกษา	แม่สุก	๑	แม่สุก	แจ้ห่ม	ลำปาง
๖	แม่ทะปริยัติศึกษา	สันฐาน	๘	ป่าตัน	แม่ทะ	ลำปาง
๗	ทิพย์पालะวิทยานุสรณ์	สามขา	๖	หัวเสือ	แม่ทะ	ลำปาง
๘	วัดพระแก้วดอนเต้า สุชาदारาม	วัดพระแก้วดอนเต้า สุชาदारาม	๑๐๖	เวียงเหนือ	เมืองลำปาง	ลำปาง

๖. สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน ๔ แห่ง

ที่	โรงเรียน	วัด	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	ศรีเกษตราวิทยา	วัดเจียงอีศรี มงคลวราราม	-	เมืองใต้	เมือง ศรีสะเกษ	ศรีสะเกษ
๒	วัดบ้านโนนคุณวิทยา	โนนคุณ	๒	โนนค้อ	โนนคูณ	ศรีสะเกษ
๓	กัณฑ์ลักษณ์ธรรมวิทย์	กระปี่	๘	หนองหญ้าลาด	กัณฑ์ลักษณ์	ศรีสะเกษ
๔	วัดสระกำแพงใหญ่	สระกำแพงใหญ่	๑	สระกำแพงใหญ่	อุทุมพรพิสัย	ศรีสะเกษ

ที่	โรงเรียน	วัด	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๕	ประชานิมิตโสภิต ธรรมภาณ	ประชานิมิต	๗	กำแพง	อุทุมพรพิสัย	ศรีสะเกษ
๖	พระปริยัติธรรม เกียรติแก้ววิทยา	เกียรติแก้ว สามัคคี	๑๒	ศรีแก้ว	ศรีรัตนะ	ศรีสะเกษ
๗	ดวนใหญ่วิทยา	ดวนใหญ่	๒	ดวนใหญ่	วังหิน	ศรีสะเกษ
๘	โพธิ์ศรีวิทยา	บ้านโดด	๒	โดด	โพธิ์ศรี สุวรรณ	ศรีสะเกษ
๙	ปรางค์กู่วิทยา	ปรางค์กู่	๑๔	กู่	ปรางค์กู่	ศรีสะเกษ

สถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑. องค์กรบริหารส่วนจังหวัดระนอง จำนวน ๑ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	บ้านในวง	ในวง	๑	ในวงเหนือ	ละอุ่น	ระนอง

๒. องค์กรบริหารส่วนตำบลพบพระ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก จำนวน ๑ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	ตชด.บ้านมอเกอร์	มอเกอร์ยาง	๖	พบพระ	พบพระ	ตาก

๓. องค์กรบริหารส่วนตำบลพระธาตุ อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก จำนวน ๒ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	ตชด.จาดูจินดา	ดินธาตุ	๒	พระธาตุ	แม่ระมาด	ตาก
๒	บ้านสี่หลัง	สี่หลัง	๗	พระธาตุ	แม่ระมาด	ตาก

๔. องค์กรบริหารส่วนตำบลพระธาตุ อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก จำนวน ๑ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	ตชด.บ้านแสมใหญ่ (สกุล โกมารกุลบุณนาค อุปถัมภ์)	แสมใหญ่	๔	สามหมื่น	แม่ระมาด	ตาก

๕. องค์กรบริหารส่วนตำบลพระธาตุผาแดง อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก จำนวน ๔ แห่ง

ที่	โรงเรียน/ศูนย์ส่งเสริมและ พัฒนาเด็กวัยเตาะแตะ	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	ตชด.บ้านถ้ำเสือ	ถ้ำเสือ	๕	พระธาตุผาแดง	แม่สอด	ตาก
๒	ศพต.บ้านขุนห้วยแม่สอด	ขุนห้วยแม่สอด	๖	พระธาตุผาแดง	แม่สอด	ตาก
๓	ศพต.บ้านพะเด๊ะ	พะเด๊ะ	๔	พระธาตุผาแดง	แม่สอด	ตาก
๔	ศพต.บ้านถ้ำเสือ	ถ้ำเสือ	๕	พระธาตุผาแดง	แม่สอด	ตาก

๖. องค์การบริหารส่วนตำบลมหาวัน อำเภอแม่สวด จังหวัดตาก จำนวน ๑ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	ตชด.บ้านห้วยน้ำขุ่น	ห้วยน้ำขุ่น	๘	มหาวัน	แม่สวด	ตาก

๗. องค์การบริหารส่วนตำบลแม่กุ อำเภอแม่สวด จังหวัดตาก จำนวน ๑ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	ตชด.ศึกษาสงเคราะห์ ๒	โกช่วย	๑๐	แม่กุ	แม่สวด	ตาก

๘. องค์การบริหารส่วนตำบลโมโกร อำเภอแม่สวด จังหวัดตาก จำนวน ๑ แห่ง

ที่	โรงเรียน	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	ตชด.บ้านแม่กลองใหญ่	แม่กลองใหญ่	๔	โมโกร	อุ่มพวง	ตาก

๙. องค์การบริหารส่วนตำบลบ่อเกลือเหนือ อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน จำนวน ๒ แห่ง

ที่	ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนา เด็กวัยเตาะแตะ	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	ศพด.บ้านน้ำว่า	น้ำว่า	๖	บ่อเกลือเหนือ	บ่อเกลือ	น่าน
๒	ศพด.บ้านสะไล	สะไล	๒	บ่อเกลือเหนือ	บ่อเกลือ	น่าน

๑๐. องค์การบริหารส่วนตำบลบ่อเกลือใต้ อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน จำนวน ๑ แห่ง

ที่	ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนา เด็กวัยเตาะแตะ	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	ศพด.บ้านห้วยโป่ง	ห้วยโป่ง	๑๕	บ่อเกลือใต้	บ่อเกลือ	น่าน

๑๑. องค์การบริหารส่วนตำบลดงพญา อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน จำนวน ๒ แห่ง

ที่	ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนา เด็กวัยเตาะแตะ	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	ศพด.บ้านน้ำแค	น้ำแค	๔	ดงพญา	บ่อเกลือ	น่าน
๒	ศพด.บ้านสว่า	สว่า	๗	ดงพญา	บ่อเกลือ	น่าน

๑๒. องค์การบริหารส่วนตำบลภูฟ้า อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน จำนวน ๑ แห่ง

ที่	ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนา เด็กวัยเตาะแตะ	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	ศพต.บ้านผาสุก	ผาสุก	๓	ภูฟ้า	บ่อเกลือ	น่าน

๑๓. องค์การบริหารส่วนตำบลกุสุมาลย์ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร จำนวน ๕ แห่ง

ที่	ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนา เด็กวัยเตาะแตะ	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	ศพต.บ้านหนองหอย	หนองหอย	๔	กุสุมาลย์	กุสุมาลย์	สกลนคร
๒	ศพต.บ้านนิรมัย	นิรมัย	๕	กุสุมาลย์	กุสุมาลย์	สกลนคร
๓	ศพต.บ้านโนนสะอาด	โนนสะอาด	๗	กุสุมาลย์	กุสุมาลย์	สกลนคร
๔	ศพต.ประชาสุขสันต์	นิรมัย	๑๒	กุสุมาลย์	กุสุมาลย์	สกลนคร
๕	ศพต.บ้านอีกุค	อีกุค	๒	กุสุมาลย์	กุสุมาลย์	สกลนคร

๑๔. เทศบาลตำบลกุสุมาลย์ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร จำนวน ๕ แห่ง

ที่	ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนา เด็กวัยเตาะแตะ	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	ศพต.เทศบาลตำบลกุสุมาลย์	กุสุมาลย์	๘	กุสุมาลย์	กุสุมาลย์	สกลนคร

๑๕. องค์การบริหารส่วนตำบลนาเพียง อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร จำนวน ๔ แห่ง

ที่	ศูนย์ส่งเสริมและ พัฒนาเด็กวัยเตาะแตะ	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	ศพต.บ้านหนองปลาตอง	หนองปลาตอง	๗, ๘	นาเพียง	กุสุมาลย์	สกลนคร
๒	ศพต.บ้านนาเพียงเก่า	นาเพียงเก่า	๒	นาเพียง	กุสุมาลย์	สกลนคร
๓	ศพต.บ้านช่งเต่า	ช่งเต่า	๖	นาเพียง	กุสุมาลย์	สกลนคร
๔	ศพต.บ้านกุงศรี	กุงศรี	๑	นาเพียง	กุสุมาลย์	สกลนคร

๑๖. องค์การบริหารส่วนตำบลนาโพธิ์ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร จำนวน ๓ แห่ง

ที่	ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนา เด็กวัยเตาะแตะ	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	ศพต.บ้านโคกม่วง	โคกม่วง	๒	นาโพธิ์	กุสุมาลย์	สกลนคร

ที่	ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนา เด็กวัยเตาะแตะ	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๒	ศพด.บ้านนาโพธิ์	นาโพธิ์	๑๑	นาโพธิ์	กุสุมาลย์	สกลนคร
๓	ศพด.บ้านม่วง	บ้านม่วง	๕, ๑๐	นาโพธิ์	กุสุมาลย์	สกลนคร

๑๗. องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ไพศาล อำเภอกุสุมาลย์ สกลนคร จำนวน ๔ แห่ง

ที่	ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนา เด็กวัยเตาะแตะ	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	ศพด.บ้านนาดี	นาดี	๑	โพธิ์ไพศาล	กุสุมาลย์	สกลนคร
๒	ศพด.บ้านโพนทอง	โพนทอง	๒	โพธิ์ไพศาล	กุสุมาลย์	สกลนคร
๓	ศพด.บ้านกุดสะกอย	กุดสะกอย	๗	โพธิ์ไพศาล	กุสุมาลย์	สกลนคร
๔	ศพด.บ้านกุดฮู	กุดฮู	๔	โพธิ์ไพศาล	กุสุมาลย์	สกลนคร

๑๘. องค์การบริหารส่วนตำบลอุ่มจาน อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร จำนวน ๔ แห่ง

ที่	ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนา เด็กวัยเตาะแตะ	บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	ศพด.แก่งคำประชาสามัคคี	แก่งท่าลับ	๓, ๙	อุ่มจาน	กุสุมาลย์	สกลนคร
๒	ศพด.บ้านจิวศิริราษฎร์บำรุง	จิว	๕	อุ่มจาน	กุสุมาลย์	สกลนคร
๓	ศพด.บ้านสนามบิน	สนามบิน	๘	อุ่มจาน	กุสุมาลย์	สกลนคร
๔	ศพด.ชุมชนบ่อแสนพัน มิตรภาพที่ ๒๑๑	แสนพัน	๑๔	อุ่มจาน	กุสุมาลย์	สกลนคร

